

NAMŲ GAUJA

03 / GIDAS

101 veislė laimingam gyvenimui kartu

61 šuo • 40 kačių • aiškus pasirinkimo gidas

Palyginimai

Charakteris

Gyvenimas kartu

KAIP SKAITYTI ŠĮ GIDĄ

Kiekviena veislė turi savo istoriją

Todėl profilyje atskirai rodome ne tik kasdienybės ritmą ir sveikatą, bet ir tai, kam veislė buvo sukurta. Kilmė dažnai paaiškina elgesį geriau už vieną gražų būdvardį.

01

Esmė

Trumpas, konkrečiai šiai veislei parašytas charakterio vaizdas.

02

Kasdienybė

Judėjimas, bendravimas, vienvė ir priežiūra paprastą darbo dieną.

03

Istorija

Kilmė ir paskirtis - ne dekoracija, o dalis šiandieninio elgesio.

04

Sveikata

Ką tikrinti pas veisėją ir ką stebėti gyvūnui augant.

05

Verdiktas

Kam veislė iš tiesų tinka ir kokios sąlygos nėra derybų klausimas.

Ne daugiau bendrų frazių. Daugiau tikros veislės.

Šuo

Prancūzų buldogas

French Bulldog

PANAŠIOS VEISLĖS

- Bostono terjeras
- Mopsas

KOMPANIJOS · PRANCŪZIJA

Prancūzų buldogas

French Bulldog

DYDIS
Mažas · 27-35 cm

JUDĖJIMAS
30-45 min

GYVENIMO TRUKMĖ
10-12 m.

KAILIS
Trumpas, glotnus

VEISLĖS ESMĖ

Prancūzų buldogas: žmogaus artumui kurtas šuo, geriausiai jaučiantis namų ritmą iš pačios įvykių centro. Trumpa istorijos užuomina: Veislė gimė iš Anglijos nėrinių audėjų į Normandiją atsivežtų mažų buldogų. Geriausias atitikimas šiame gide - butui mieste. Svarbiausia įvertinti - kvėpavimas riboja krūvį ir keliones.

KASDIENYBĖ

Prancūzų buldogas: nori būti ten, kur vyksta žmonių gyvenimas, tačiau artumas nepakeičia judėjimo, mokymo ir ramaus poilsio. Kasdienis ritmas (Prancūzų buldogas) - apie 30-45 min judėjimo ir trumpi mokymo epizodai; kartu verta prisiminti, kad karštu oru reikia vėsos ir poilsio. Vienatvė (Prancūzų buldogas) - ilgos tuščios valandos dažnai sunkios, todėl buvimas vienam mokomas mažais etapais, o ne išbandomas visa darbo diena. Priežiūra (Prancūzų buldogas) - odos raukšles nuvalyti ir sausai nušluostyti; ausis tikrinti kas savaitę; saugotis antsvorio, nes jis dar labiau apsunkina kvėpavimą.

ISTORIJA

Veislė susiformavo XIX a. antroje pusėje: Notingemo nėrinių audėjai, persikėlę dirbti į Normandiją, atsivežė mažus buldogus, o Prancūzijoje jie buvo kryžminami su vietiniais šunimis. Būtent ten įsitvirtino stačios "šikšnosparnio" ausys, šandien laikomos pagrindiniu veislės požymiu.

SVEIKATA: KĄ TIKRINTI

Trumpasnukė veislė su išskirtinai didele kvėpavimo takų sindromo (BOAS), akių opų ir odos raukšlių uždegimo rizika. Renkantis šuniuką verta ieškoti atviresnių šnervių ir ilgesnio snukio, o kasdien stebėti kvėpavimą per krūvį ir karštį.

Šaltinis: RVC VetCompass (O'Neill et al., 2021, Canine Medicine and Genetics)

NAMŲ GAUJOS VERDIKTAS

Prancūzų buldogas: didžiausia stiprybė - socialumas ir artumas. Geriausias atitikimas - butui mieste. Realybės dalis: kvėpavimas riboja krūvį ir keliones; karštu oru reikia vėsos ir poilsio. Baigiamoji pastaba (Prancūzų buldogas) - kai realybė priimta iš anksto, kasdienybėje lieka daugiau artumo ir gerokai mažiau staigmenų; dar viena praktiška detalė - gimdymas dažnai cezario pjūviu.

RETRIVERIAI · NIUFANDLENDAS / D. BRITANIJA

Labradoro retriveris

Labrador Retriever

DYDIS

Didelis · patinai 56-62 cm, patelės 54-60 cm

JUDĖJIMAS

60-90 min

GYVENIMO TRUKMĖ

11-13 m.

KAILIS

Trumpas, dvigubas, vandeniui atsparus

VEISLĖS ESMĖ

Labradoro retriveris: kasdienis portretas - bendro darbo mėgėjas, dažniausiai laimingiausias tada, kai gali ką nors surasti, parnešti ar išmokyti. Kilmės faktas: Kilęs ne iš Labradoro, o iš Niufaundlendo žvejų šuns, traukusio tinklus iš vandens. Gyvenimo kryptis - aktyviai šeimai. Realybės patikra - lengvai priauga svorio - porcijas verta matuoti.

KASDIENYBĖ

Labradoro retriveris: diena geresnė, kai yra ką atnešti, surasti, išmokyti arba nuveikti drauge; vien tik apeiti kvartalą dažnai per mažą. Kasdienis ritmas (Labradoro retriveris) - apie 60-90 min judėjimo ir trumpi mokymo epizodai; kartu verta prisiminti, kad iki 2-3 metų elgiasi kaip šuniukas. Vienatvė (Labradoro retriveris) - ilgos tuščios valandos dažnai sunkios, todėl buvimas vienam mokomas mažais etapais, o ne išbandomas visa darbo diena. Priežiūra (Labradoro retriveris) - kailį iššukuoti kartą per savaitę, šėrimosi metu dažniau; po maudynių išdžiovinti ausis.

ISTORIJA

Nepaisant pavadinimo, veislė kilusi ne iš Labradoro pusiasalio, o iš Niufaundlendo, kur vadinamasis Šv. Jono šuo padėdavo žvejams traukti tinklus ir gaudyti iš jų pabėgusias žuvis. XIX a. šie šunys buvo atvežti į Angliją ir ten išvystyti į šiandieninį retriverį.

ŠUO

Labradoro retriveris

Labrador Retriever

PANAŠIOS VEISLĖS

- Auksaspalvis retriveris
- Vokiečių trumpaplaukis pointeris (kurcharas)

SVEIKATA: KĄ TIKRINTI

Veislė linkusi į klubų ir alkūnių displaziją bei antsvorį - daliai labradorų nustatyta POMC geno mutacija, didinanti apetitą. Verta rinktis šuniuką iš sąnarių patikrą turinčių tėvų ir visą gyvenimą laikyti liekną kūno kondiciją.

Šaltinis: BVA/KC klubų ir alkūnių schemos; Raffan et al. (2016), Cell Metabolism - POMC

NAMŲ GAUJOS VERDIKTAS

Labradoro retriveris: rinktis verta dėl noro mokytis ir bendradarbiauti, o ne vien dėl išvaizdos. Palankiausias gyvenimo profilis (Labradoro retriveris) - aktyviai šeimai. Sąžininga komplekto dalis: lengvai priauga svorio - porcijas verta matuoti; iki 2-3 metų elgiasi kaip šuniukas. Baigiamoji pastaba (Labradoro retriveris) - sutapus ritmui, noras būti komandos dalimi tampa didžiausiu privalumu; dar viena praktiška detalė - šeriasi išsisus metus.

ŠUO

Vokiečių aviganis

German Shepherd Dog

PANAŠIOS VEISLĖS

- Borderkolis
- Bokseris

AVIGANIAI IR TARNYBINIAI · VOKIETIJA

Vokiečių aviganis

German Shepherd Dog

DYDIS	JUDĖJIMAS
Didelis · patinai 60-65 cm, patelės 55-60 cm	90+ min
GYVENIMO TRUKMĖ	KAILIS
9-13 m.	Vidutinio ilgio, dvigubas

VEISLĖS ESMĖ

Vokiečių aviganis - šeimos eismo reguliuotojas, pastebintis, kas išėjo, kas grįžo ir kur atsirado spraga taisyklėse. Iš istorijos: Veislę 1899 m. pradėjo vienas žmogus - kavalerijos kapitonas Maxas von Stephanitzas. Geras sutapimas dažniausiai prasideda nuo krypties "patyrusiam šeiminkui". Praktinis klausimas - be užduočių pradeda saugoti ir loti.

KASDIENYBĖ

Vokiečių aviganis: galva stebi ne tik žmogų, bet ir visą aplinkos tvarką, todėl be aiškios užduoties šuo pats susiras projektą. Kasdienis ritmas (Vokiečių aviganis) - apie 90+ min judėjimo ir trumpi mokymo epizodai; kartu verta prisiminti, kad sezoninis šėrimasis labai gausus. Vienatvė (Vokiečių aviganis) - ilgos tuščios valandos dažnai sunkios, todėl buvimas vienam mokomas mažais etapais, o ne išbandomas visa darbo diena. Priežiūra (Vokiečių aviganis) - šukuoti 2-3 kartus per savaitę, sezono metu kasdien; reguliariai tikrinti ausis ir dantis.

ISTORIJA

1899 m. vokiečių kavalerijos kapitonas Maxas von Stephanitzas parodoje nusipirko šunį vardu Horand von Grafrath ir įregistravo jį kaip pirmąjį vokiečių aviganį. Visa šiandieninė veislė kilusi iš to laikotarpio kelių linijų, o Stephanitzo principas buvo, kad aviganis pirmiausia turi būti naudingas darbe.

SVEIKATA: KĄ TIKRINTI

Veislė predisponuota klubų ir alkūnių displazijai, o vyresniame amžiuje - degeneracinei mielopatijai. Šuniuko tėvai turėtų būti tikrinti dėl klubų ir alkūnių, o augimo metu vengtina perkrova ir slidžios grindys.

Šaltinis: FCI standartas Nr. 166; BVA/KC klubų ir alkūnių schemas

NAMŲ GAUJOS VERDIKTAS

Vokiečių aviganis: geras pasirinkimas tada, kai namuose iš tiesų vertinamas noras mokytis ir bendradarbiauti. Geriausias scenarijus (Vokiečių aviganis) - patyrusiam šeiminkui. Išankstinės sąlygos: be užduočių pradeda saugoti ir loti; sezoninis šėrimasis labai gausus. Baigiamoji pastaba (Vokiečių aviganis) - davus galvai darbo, namuose atsiranda partneris; palikus ją tuščią, projektų vadovu tampa šuo; dar viena praktiška detalė - mokymo reikia visą gyvenimą.

ŠPICAİ · POMERANIJA (VOKIETIJA / LENKIJA)

Pomeranijos špicas

Pomeranian

DYDIS

Toy · 18-24 cm

JUDĖJIMAS

30 min

GYVENIMO TRUKMĖ

12-16 m.

KAILIS

Ilgas, dvigubas, vešlus

VEISLĖS ESMĖ

Pomeranijos špicas: šiaurietiškas individualistas: gražus, stiprus ir nepasirašęs sutarties dėl aklo paklusnumo. Veislės istorijoje įdomu tai, kad Karalienė Viktorija parsivežė mažą špicą - ir per kelis dešimtmečius veislė sumažėjo perpus. Palankiausias scenarijus - mažam butui. Svarbiausia taisyklė - loja daug ir garsiai.

KASDIENYBĖ

Pomeranijos špicas: žmogų išgirs, bet sprendimą dar gali apsvastyti, todėl saugumą geriau grįsti įpročiais, tvora ir motyvacija. Kasdienis ritmas (Pomeranijos špicas) - apie 30 min judėjimo ir trumpi mokymo epizodai; kartu verta prisiminti, kad kailį reikia šukuoti kelis kartus per savaitę. Vienatvė (Pomeranijos špicas) - ilgos tuščios valandos dažnai sunkios, todėl buvimas vienam mokomas mažais etapais, o ne išbandomas visa darbo diena. Priežiūra (Pomeranijos špicas) - vešlų kailį šukuoti 2-3 kartus per savaitę; dantis valyti reguliariai; nekelti už priekinių kojų.

ISTORIJA

XIX a. pomeranijos špicai buvo gerokai stambesni, apie 10 kg. 1888 m. karalienė Viktorija iš Italijos parsivežė nedidelį špicą vardu Marco, ir mažesnis tipas taip išpopuliarėjo, kad per kelis dešimtmečius vidutinis veislės svoris sumažėjo maždaug perpus.

ŠUO

Pomeranijos špicas

Pomeranian

PANAŠIOS VEISLĖS

- Jorkšyro terjeras
- Maltos bišonas

SVEIKATA: KĄ TIKRINTI

Miniatiūrinėms veislėms būdingas girnelės išnirimas, trachėjos silpnumas ir ankstyvos dantų ligos. Padeda petnešos vietoj antkaklio, svorio kontrolė ir reguliari burnos priežiūra.

Šaltinis: FCI standartas Nr. 97; The Kennel Club Breed Watch

NAMŲ GAUJOS VERDIKTAS

Pomeranijos špicas: pažadas nėra tobulumas. Stiprybė - gebėjimas prisitaikyti prie namų ritmo; tinkamiausia kryptis - mažam butui. Realybės planas (Pomeranijos špicas): loja daug ir garsiai; kailį reikia šukuoti kelis kartus per savaitę. Baigiamoji pastaba (Pomeranijos špicas) - kai realybė priimta iš anksto, kasdienybėje lieka daugiau artumo ir gerokai mažiau staigmenų; dar viena praktiška detalė - trapus - nesaugu su mažais vaikais.

URVINIAI SKALIKAI · VOKIETIJA

Taksas

Dachshund

DYDIS

Mažas · standartinis 20-27 cm (svarbiausia krūtinės apimtis)

JUDĖJIMAS

45-60 min

GYVENIMO TRUKMĖ

12-15 m.

KAILIS

Trys atmainos: trumpa-, ilga- ir šiurkščiaplaukis

VEISLĖS ESMĖ

Taksas nėra vien išvaizda: nosis ant keturių kojų, pasaulį pirmiausia skaitanti kvapais, o tik paskui žmogaus komentarais. Istorinis kabliukas: Vokiškas vardas Dachshund reiškia "barsukų šuo" - kūnas buvo kuriamas įlįsti į urvą. Tinkamiausia kryptis - butui. Sprendimo patikra - nugarai pavojingi šuoliai nuo baldų ir laiptai.

KASDIENYBĖ

Taksas: lauke pirmiausia dirba nosis, todėl kvietimas, saugus paleidimas ir pavadėlis yra realūs įgūdžiai, ne formalumas. Kasdienis ritmas (Taksas) - apie 45-60 min judėjimo ir trumpi mokymo epizodai; kartu verta prisiminti, kad užsispyręs - mokymui reikia kantrybės. Vienatvė (Taksas) - kelias valandas pabūti vienam galima išmokti, jeigu diena nuspėjama ir prieš tai patenkinami judėjimo poreikiai. Priežiūra (Taksas) - kailio priežiūra priklauso nuo atmainos; naudoti petnešas, ne antkaklį; nagus trumpinti reguliariai.

ISTORIJA

Vokiškas pavadinimas Dachshund pažodžiui reiškia "barsukų šuo": ilgas žemas kūnas leido įlįsti į barsuko urvą, o tvirta uodega padėdavo medžiotojui ištraukti šunį atgal. Būtent tas kūno tipas šiandien yra ir pagrindinė veislės sveikatos problema.

ŠUO

Taksas

Dachshund

PANAŠIOS VEISLĖS

- Džeko Raselo terjeras
- Biglis

SVEIKATA: KĄ TIKRINTI

Pagrindinė rizika - tarpslankstelinė diskų liga (IVDD): tyrimuose nustatytas 15-25 % paplitimas, priklausomai nuo atmainos, o standartiniai trumpaplaukiai serga dažniausiai. Padeda liekna kondicija, kasdienis saikingas judėjimas ir rampos vietoj šuolių nuo sofos.

Šaltinis: Packer et al., DachsLife 2015 (Canine Genetics and Epidemiology); UFAW

NAMŲ GAUJOS VERDIKTAS

Taksas: gali duoti labai daug, kai žmogus ieško socialumo ir artumo. Dažniausias geras sutapimas (Taksas) - butui. Kaina ne vien eurai: nugarai pavojingi šuoliai nuo baldų ir laiptai; užsispyręs - mokymui reikia kantrybės. Baigiamoji pastaba (Taksas) - sutapus ritmui, gražus pasirinkimas tampa geru gyvenimu, o ne trumpu medaus mėnesiu; dar viena praktiška detalė - loja garsiai, žemu balsu.

RETRIVERIAI · ŠKOTIJA

Auksaspalvis retriveris

Golden Retriever

DYDIS

Didelis · patinai 56-61 cm, patelės 51-56 cm

JUDĖJIMAS

60-90 min

GYVENIMO TRUKMĖ

10-12 m.

KAILIS

Vidutinio ilgio, dvigubas, su plunksnomis

VEISLĖS ESMĖ

Auksaspalvis retriveris: kasdienybėje tai bendro darbo mėgėjas, dažniausiai laimingiausias tada, kai gali ką nors surasti, parnešti ar išmokti. Veislės praeities detalė: Visa veislė kilusi iš vieno Škotijos dvaro - jo veisimo knygos išliko. Geriausiai dera su kryptimi "šeimai su vaikais". Iš anksto priimama realybė - šeriasi gausiai ir ištisus metus.

KASDIENYBĖ

Auksaspalvis retriveris: diena geresnė, kai yra ką atnešti, surasti, išmokti arba nuveikti drauge; vien tik apeiti kvartalą dažnai per mažą. Kasdienis ritmas (Auksaspalvis retriveris) - apie 60-90 min judėjimo ir trumpi mokymo epizodai; kartu verta prisiminti, kad sunkiai pakelia vienatvę. Vienatvė (Auksaspalvis retriveris) - ilgos tuščios valandos dažnai sunkios, todėl buvimas vienam mokomas mažais etapais, o ne išbandomas visa darbo diena. Priežiūra (Auksaspalvis retriveris) - šukuoti 2-3 kartus per savaitę, šėrimosi metu dažniau; po maudynių išdžiovinti ausis.

ISTORIJA

Veislę XIX a. antroje pusėje Škotijoje išvedė lordas Tweedmouthas savo Guisachan dvare, kryžmindamas geltoną retriverį su dabar išnykusiu Tvido vandens spanieliu. Dvaro veisimo knygos išliko, todėl auksaspalvio retriverio kilmė dokumentuota neįprastai tiksliai.

ŠUO

Auksaspalvis retriveris

Golden Retriever

PANAŠIOS VEISLĖS

- Labrado retriveris
- Vokiečių trumpaplaukis pointeris (kurcharas)

SVEIKATA: KĄ TIKRINTI

Veislėje fiksuojama didesnė onkologinių ligų rizika, ypač hemangiosarkomos ir limfomos, taip pat klubų ir alkūnių displazija. Padeda tikrintų tėvų linija, liekna kondicija ir reguliarūs patikrinimai nuo vidutinio amžiaus.

Šaltinis: Morris Animal Foundation Golden Retriever Lifetime Study; BVA/KC klubų schemas

NAMŲ GAUJOS VERDIKTAS

Auksaspalvis retriveris: logiškas pasirinkimas dėl noro mokytis ir bendradarbiauti, jeigu kasdienybė atitinka kryptį "šeimai su vaikais". Jokio smulkaus šrifto (Auksaspalvis retriveris): šeriasi gausiai ir ištisus metus; sunkiai pakelia vienatvę. Baigiamoji pastaba (Auksaspalvis retriveris) - sutapus ritmui, noras būti komandos dalimi tampa didžiausiu privalumu; dar viena praktiška detalė - kasdien reikia judėjimo ir užduočių.

SKALIKAI · D. BRITANIJA

Biglis

Beagle

DYDIS

Vidutinis · 33-40 cm

JUDĖJIMAS

60 min

GYVENIMO TRUKMĖ

12-15 m.

KAILIS

Trumpas, tankus

VEISLĖS ESMĖ

Biglis: labai konkretus ritmas - ištvermingas ieškotojas, gebantis vieną kvapo giją sekti su profesionalo rimtumu. Kilmės pradžia: Bigliai dirba oro uostuose - jų uoslė tikrina keleivių bagažą. Namų profilis - aktyviai šeimai. Neapeinamas punktas - užuodęs pėdsaką nustoja girdėti.

KASDIENYBĖ

Biglis: lauke pirmiausia dirba nosis, todėl kvietimas, saugus paleidimas ir pavadėlis yra realūs įgūdžiai, ne formalumas. Kasdienis ritmas (Biglis) - apie 60 min judėjimo ir trumpi mokymo epizodai; kartu verta prisiminti, kad balsingas - girdisi kaimynams. Vienatvė (Biglis) - ilgos tuščios valandos dažnai sunkios, todėl buvimas vienam mokomas mažais etapais, o ne išbandomas visa darbo diena. Priežiūra (Biglis) - ausis tikrinti ir valyti kas savaitę; kailį iššukuoti kartą per savaitę; nagus trumpinti.

ISTORIJA

Biglio uoslė yra viena stipriausių tarp šunų, todėl daugelyje šalių jie dirba oro uostų kvapo aptikimo komandose, atrasdami maisto produktus ir augalus keleivių bagaže. Pasirenkami būtent bigliai ir todėl, kad nedidelis draugiškas šuo nebaugina keleivių.

ŠUO

Biglis

Beagle

PANAŠIOS VEISLĖS

- Taksas
- Labradoro retriveris

SVEIKATA: KĄ TIKRINTI

Dažniausios veislės problemos - antsvoris, ausų uždegimai dėl karančių ausų ir idiopatinė epilepsija. Padeda matuojamos porcijos, reguliarus ausų tikrinimas ir pastovus judėjimas.

Šaltinis: FCI standartas Nr. 161; The Kennel Club Breed Watch

NAMŲ GAUJOS VERDIKTAS

Biglis: esmė paprasta - socialumas ir artumas yra tikras privalumas, bet jis neveikia vakuume. Geriausias atitikimas (Biglis) - aktyviai šeimai. Būtinai susitarimai: užuodęs pėdsaką nustoja girdėti; balsingas - girdisi kaimynams. Baigiamoji pastaba (Biglis) - kai realybė priimta iš anksto, kasdienybėje lieka daugiau artumo ir gerokai mažiau staigmenų; dar viena praktiška detalė - lengvai priauga svorio.

TERJERAI · ANGLIJA

Džeko Raselo terjeras

Jack Russell Terrier

DYDIS

Mažas · 25-30 cm

JUDĖJIMAS

60+ min

GYVENIMO TRUKMĖ

13-16 m.

KAILIS

Trumpas arba šiurkštus

VEISLĖS ESMĖ

Džeko Raselo terjeras: pirmiausia vertinkite ritmą - terjeras tikraja prasme: drąsus, greitas ir retai manantis, kad jo dydis turėtų riboti ambicijas. Istorijos sakiny: Veislė pavadinta kunigo Johno Russello, kuris ją išvedė lapių medžioklei, vardu. Stipriausias atitikimas - aktyviam žmogui. Išankstinis susitarimas su realybe - energijos daugiau, nei atrodo iš dydžio.

KASDIENYBĖ

Džeko Raselo terjeras: net mažas šnarėjimas gali tapti tyrimu, o nuobodulys - labai kūrybišku remonto planu. Kasdienis ritmas (Džeko Raselo terjeras) - apie 60+ min judėjimo ir trumpi mokymo epizodai; kartu verta prisiminti, kad stiprus medžioklės instinktas. Vienatvė (Džeko Raselo terjeras) - ilgos tuščios valandos dažnai sunkios, todėl buvimas vienam mokomas mažais etapais, o ne išbandomas visa darbo diena. Priežiūra (Džeko Raselo terjeras) - kailio priežiūra minimali, šiurkščiaplaukiams reikia retinimo; nagus trumpinti dažnai dėl aktyvumo.

ISTORIJA

XIX a. Devono kunigas Johnas Russellas, aistringas lapių medžiotojas, siekė šuns, kuris bėgtų kartu su arkliais ir lįstų į urvą. Veislės pradžia laikoma kalė Trump, kurią jis nusipirko iš pieno vežėjo - iš tos linijos ir kilo šiandieninis džeko raselo terjeras.

ŠUO

Džeko Raselo terjeras

Jack Russell Terrier

PANAŠIOS VEISLĖS

- Taksas
- Borderkolis

SVEIKATA: KĄ TIKRINTI

Veislė predisponuota girdelės išnirimui, pirminiam lęšiuko išnirimui (PLL) ir kurtumui šviesios spalvos šunyse. Verta rinktis iš DNR testus turinčių linijų ir kreiptis į veterinarą pastebėjus akių pokyčius.

Šaltinis: FCI standartas Nr. 345; The Kennel Club DNR testų sąrašas (PLL)

NAMŲ GAUJOS VERDIKTAS

Džeko Raselo terjeras: gali tapti puikiu partneriu, jeigu ieškoma energijos ir darbinio smalsumo. Palankiausia kryptis šiame gide (Džeko Raselo terjeras) - aktyviam žmogui. Du klausimai prieš parsivežant: energijos daugiau, nei atrodo iš dydžio; stiprus medžioklės instinktas. Baigiamoji pastaba (Džeko Raselo terjeras) - užsispyrimas tada virsta charakteriu, o ne kasdieniu ginču; dar viena praktiška detalė - gali nesutarti su kitais šunimis.

ŠIAURĖS KINKOMIEJI · SIBIRAS

Sibiro haskis

Siberian Husky

DYDIS

Vidutinis · patinai 53-60 cm, patelės 50-56 cm

JUDĖJIMAS

90+ min

GYVENIMO TRUKMĖ

12-14 m.

KAILIS

Tankus, dvigubas

VEISLĖS ESMĖ

Sibiro haskis: paprasto antradienio portretas - savarankiškas šiaurės tipo šuo, išlaikęs ištvermę, budrumą ir teisę turėti savo nuomonę. Kilmės istorijos esmė: 1925 m. haskių kinkiniai per pūgą nugabeno vaistus į Nomę - tą kelią mena Balto paminklas. Geras scenarijus - labai aktyviam šeimnininkui. Rimčiausias klausimas - pabėgęs nesugrįžta - reikia tvirtos tvoros.

KASDIENYBĖ

Sibiro haskis: žmogų išgirs, bet sprendimą dar gali apsvarstyti, todėl saugumą geriau grįsti įpročiais, tvora ir motyvacija. Kasdienis ritmas (Sibiro haskis) - apie 90+ min judėjimo ir trumpi mokymo epizodai; kartu verta prisiminti, kad šeriasi labai gausiai du kartus per metus. Vienatvė (Sibiro haskis) - ilgos tuščios valandos dažnai sunkios, todėl buvimas vienam mokomas mažais etapais, o ne išbandomas visa darbo diena. Priežiūra (Sibiro haskis) - šėrimosi metu iššukuoti kasdien; kailio nekirpti - jis saugo ir nuo karščio; nagus trumpinti.

ISTORIJA

1925 m. Aliaskos Nomo miestelyje kilus difterijos protrūkiui, serumas buvo pergabentas estafete šunų kinkiniais per daugiau nei tūkstantį kilometrų pūgos. Paskutinį ruožą vedęs šuo Balto turi paminklą Niujorko Centriniam parke, nors ilgiausią ir sunkiausią atkarpą įveikė Togo kinkinys.

ŠUO

Sibiro haskis

Siberian Husky

Energija	● ● ● ● ● ●
Butui	● ● ● ● ● ●
Priežiūra	● ● ● ● ● ●
Balsas	● ● ● ● ● ●
Vienatvė	● ● ● ● ● ●

PANAŠIOS VEISLĖS

- Borderkolis
- Vokiečių aviganis

SVEIKATA: KĄ TIKRINTI

Veislei būdingos paveldimos akių ligos - jaunatvinė katarakta ir tinklainės atrofija - bei cinkui jautri odos liga. Verta rinktis šuniuką iš akių patikrą turinčių tėvų ir kreiptis į veterinarą pastebėjus odos pokyčius apie snukį.

Šaltinis: FCI standartas Nr. 270; BVA/KC/ISDS akių tikrinimo schema

NAMŲ GAUJOS VERDIKTAS

Sibiro haskis: didžiausia stiprybė - energija ir darbinis smalsumas. Geriausias atitikimas - labai aktyviam šeimnininkui. Realybės dalis: pabėgęs nesugrįžta - reikia tvirtos tvoros; šeriasi labai gausiai du kartus per metus. Baigiamoji pastaba (Sibiro haskis) - veislės charakteris tada tampa namų spalva, o ne nuolatiniu kompromisu; dar viena praktiška detalė - nemėgsta vienatvės ir kaukia.

ŠUO

Mopsas

Pug

PANAŠIOS VEISLĖS

- Prancūzų buldogas
- Bostono terjeras

KOMPANIJOS · KINIJA

Mopsas

Pug

DYDIS
Mažas · 25-33 cm

JUDĖJIMAS
30 min

GYVENIMO TRUKMĖ
11-13 m.

KAILIS
Trumpas, glotnus

VEISLĖS ESMĖ

Mopsas: kompanionas, kuriam buvimas šalia nėra tinginystė, o pagrindinė veislės profesija. Viena istorijos detalė verta atskiros eilutės: Mopsai šimtmečius buvo veisiami Kinijos imperatorių rūmuose kaip kompanionai. Sprendimo kryptis - butui. Dalykas, kurį reikia realiai suplanuoti - kvėpavimas riboja krūvį ir karštį.

KASDIENYBĖ

Mopsas: nori būti ten, kur vyksta žmonių gyvenimas, tačiau artumas nepakeičia judėjimo, mokymo ir ramaus poilsio. Kasdienis ritmas (Mopsas) - apie 30 min judėjimo ir trumpi mokymo epizodai; kartu verta prisiminti, kad lengvai priauga svorio. Vienatvė (Mopsas) - ilgos tuščios valandos dažnai sunkios, todėl buvimas vienam mokomas mažais etapais, o ne išbandomas visa darbo diena. Priežiūra (Mopsas) - snukio raukšlę valyti ir sausai nušluostyti; akis saugoti nuo dulkių ir šakų; karštu oru vėsinti.

ISTORIJA

Mopsai buvo veisiami senovės Kinijos imperatorių rūmuose kaip kompanionai, o XVI a. olandų prekybininkai juos atvežė į Europą. Nyderlanduose mopsas tapo Oranžų giminės simboliu - pasak dažnai kartojamo, bet istoriškai nepatvirtinto pasakojimo, šuo įspėjęs Vilhelmą Oraniškį apie naktinį užpuolimą.

SVEIKATA: KĄ TIKRINTI

Trumpasnukė veislė su labai didele kvėpavimo takų sindromo (BOAS), ragenos opų ir odos raukšlių uždegimo rizika. Renkantis verta ieškoti atviresnių šnervių ir ne itin plokščio snukio, o kasdien stebėti kvėpavimą, svorį ir akis.

Šaltinis: RVC VetCompass (O'Neill et al., 2022, Canine Medicine and Genetics)

NAMŲ GAUJOS VERDIKTAS

Mopsas: rinktis verta dėl socialumo ir artumo, o ne vien dėl išvaizdos. Palankiausias gyvenimo profilis (Mopsas) - butui. Sąžininga komplekto dalis: kvėpavimas riboja krūvį ir karštį; lengvai priauga svorio. Baigiamoji pastaba (Mopsas) - kai realybė priimta iš anksto, kasdienybėje lieka daugiau artumo ir gerokai mažiau staigmenų; dar viena praktiška detalė - akys neapsaugotos ir lengvai pažeidžiamos.

MIŠRŪNAI · ĮVAIRI

Mišrūnas / prieglaudos šuo

DYDIS

Įvairus · Labai įvairus

JUDĖJIMAS

Pagal konkretų šunį

GYVENIMO TRUKMĖ

10-15 m. (pagal dydį)

KAILIS

Labai įvairus

VEISLĖS ESMĖ

Mišrūnas / prieglaudos šuo: partneris su konkrečia paskirtimi, net jeigu šiandien pagrindinis jo darbas yra gyvenimas šeimoje. Trumpa istorijos užuomina: Mišrūno savybės priklauso nuo konkretaus šuns, ne nuo veislės aprašymo. Geriausias atitikimas šiame gide - norintiems rinktis pagal konkretų šunį. Svarbiausia įvertinti - suaugusio dydžio ne visada galima nuspėti.

KASDIENYBĖ

Mišrūnas / prieglaudos šuo: nori būti ten, kur vyksta žmonių gyvenimas, tačiau artumas nepakeičia judėjimo, mokymo ir ramaus poilsio. Kasdienis ritmas (Mišrūnas / prieglaudos šuo) - apie Pagal konkretų šunį judėjimo ir trumpi mokymo epizodai; kartu verta prisiminti, kad ankstesnė patirtis gali reikalauti kantrybės. Vienatvė (Mišrūnas / prieglaudos šuo) - kelias valandas pabūti vienam galima išmokyti, jeigu diena nuspėjama ir prieš tai patenkinami judėjimo poreikiai. Priežiūra (Mišrūnas / prieglaudos šuo) - priežiūra priklauso nuo kailio tipo ir dydžio - verta aptarti su veterinaru arba prieglaudos darbuotoju.

ISTORIJA

Mišrūnas nėra veislė, todėl vieno ūgio, kailio ar charakterio aprašyti neįmanoma - skirtis gali net tos pačios vados šuniukai. Užtat prieglaudoje šuns elgesys jau būna stebėtas kasdienėje aplinkoje, todėl apie konkretų suaugusį gyvūną dažnai žinoma daugiau nei apie šuniuką iš veislyno. Visi šios kortelės balai yra tik orientaciniai.

ŠUO

Mišrūnas / prieglaudos šuo

PANAŠIOS VEISLĖS

-
-

SVEIKATA: KĄ TIKRINTI

Mišrūnui netaikomos konkrečios veislės ligos - svarbiausia individuali veterinaro apžiūra: dantys, oda, sąnariai, svoris ir amžius. Prieglaudos dažniausiai jau turi pirminės apžiūros ir skiepų duomenis.

Šaltinis: Individualus veterinarinis įvertinimas (veislės duomenys netaikomi)

NAMŲ GAUJOS VERDIKTAS

Mišrūnas / prieglaudos šuo: geras pasirinkimas tada, kai namuose iš tiesų vertinamas socialumas ir artumas. Geriausias scenarijus (Mišrūnas / prieglaudos šuo) - norintiems rinktis pagal konkretų šunį. Išankstinės sąlygos: suaugusio dydžio ne visada galima nuspėti; ankstesnė patirtis gali reikalauti kantrybės. Baigiamoji pastaba (Mišrūnas / prieglaudos šuo) - sutapus ritmui, gražus pasirinkimas tampa geru gyvenimu, o ne trumpu medaus mėnesiu; dar viena praktiška detalė - balai kortelėje - tik orientaciniai.

TERJERAI · ANGLIJA (JORKŠYRAS)

Jorkšyro terjeras

Yorkshire Terrier

DYDIS

Toy · 18-23 cm

JUDĖJIMAS

30 min

GYVENIMO TRUKMĖ

13-16 m.

KAILIS

Ilgas, tiesus, šilkinis

VEISLĖS ESMĖ

Jorkšyro terjeras: kasdienis portretas - terjeras tikraja prasme: drąsus, greitas ir retai manantis, kad jo dydis turėtų riboti ambicijas. Kilmės faktas: Veislė gimė Jorkšyro fabrikuose kaip žiurkių gaudytojas, ne kaip salono šuo. Gyvenimo kryptis - mažam butui. Realybės patikra - kailio priežiūra kasdien arba trumpas kirpimas.

KASDIENYBĖ

Jorkšyro terjeras: net mažas šnarėjimas gali tapti tyrimu, o nuobodulys - labai kūrybišku remonto planu. Kasdienis ritmas (Jorkšyro terjeras) - apie 30 min judėjimo ir trumpi mokymo epizodai; kartu verta prisiminti, kad trapus - nesaugu su mažais vaikais. Vienatvė (Jorkšyro terjeras) - ilgos tuščios valandos dažnai sunkios, todėl buvimas vienam mokomas mažais etapais, o ne išbandomas visa darbo diena. Priežiūra (Jorkšyro terjeras) - ilgą kailį šukuoti kasdien arba kirpti trumpai; dantis valyti reguliariai; saugoti nuo šalčio.

ISTORIJA

XIX a. viduryje į Jorkšyrą atvykę škotų darbininkai atsivežė mažus terjerus, kurie fabrikuose ir kasyklose gaudė žiurkes. Iš jų susiformavo jorkšyro terjeras - per kelis dešimtmečius iš darbinio šuns tapęs salono kompanionu.

ŠUO

Jorkšyro terjeras

Yorkshire Terrier

PANAŠIOS VEISLĖS

- Pomeranijos špicas
- Maltos bišonas

SVEIKATA: KĄ TIKRINTI

Miniatiūrinei veislei būdingi girtelės išnirimas, trachėjos silpnumas, ankstyvos dantų ligos ir portosisteminis kepenų šuntas. Padeda petnešos vietoj antkaklio, reguliari burnos priežiūra ir šuniuko patikra dėl šunto.

Šaltinis: FCI standartas Nr. 86; The Kennel Club Breed Watch

NAMŲ GAUJOS VERDIKTAS

Jorkšyro terjeras: pažadas nėra tobulumas. Stiprybė - gebėjimas prisitaikyti prie namų ritmo; tinkamiausia kryptis - mažam butui (Jorkšyro terjeras). Realybės planas (Jorkšyro terjeras): kailio priežiūra kasdien arba trumpas kirpimas; trapus - nesaugu su mažais vaikais. Baigiamoji pastaba (Jorkšyro terjeras) - užsispyrimas tada virsta charakteriu, o ne kasdieniu ginču; dar viena praktiška detalė - dantys reikalauja nuolatinio dėmesio.

AVIGANIAI · ANGLIJOS-ŠKOTIJOS PARIBYS

Borderkolis

Border Collie

DYDIS

Vidutinis · patinai 48-56 cm, patelės 46-53 cm

GYVENIMO TRUKMĖ

12-15 m.

JUDĖJIMAS

120+ min ir protinis darbas

KAILIS

Vidutinio ilgio arba trumpas, dvigubas

VEISLĖS ESMĖ

Borderkolis - greita galva su kailiu, nuolat skaitanti judesį, taisykles ir žmonių nuotaikas. Iš istorijos: Beveik visi darbiniai borderkoliai kilę iš vieno 1893 m. gimusio šuns - Old Hempo. Geras sutapimas dažniausiai prasideda nuo krypties "šuns sportui ir darbui". Praktinis klausimas - be užduočių ima ganyti viską, kas juda.

KASDIENYBĖ

Borderkolis: galva stebi ne tik žmogų, bet ir visą aplinkos tvarką, todėl be aiškios užduoties šuo pats susiras projektą. Kasdienis ritmas (Borderkolis) - apie 120+ min ir protinis darbas judėjimo ir trumpi mokymo epizodai; kartu verta prisiminti, kad netinka ilgai nebūnantiems namuose. Vienatvė (Borderkolis) - ilgos tuščios valandos dažnai sunkios, todėl buvimas vienam mokomas mažais etapais, o ne išbandomas visa darbo diena. Priežiūra (Borderkolis) - šukuoti 1-2 kartus per savaitę, šėrimosi metu dažniau; po darbo lauke tikrinti letenas.

ISTORIJA

1893 m. gimęs šuo Old Hemp laikomas veislės pradininku: jis ganė avis tyliai, be lojimo, vien žvilgsniu, ir šis "akies" darbo stilius tapo borderkolio ženklu. Old Hemp turėjo apie du šimtus palikuonių, todėl beveik visi šiandieniniai darbiniai borderkoliai turi jo kraujo.

ŠUO

Borderkolis

Border Collie

PANAŠIOS VEISLĖS

- Vokiečių aviganis
- Vokiečių trumpaplaukis pointeris (kurcharas)

SVEIKATA: KĄ TIKRINTI

Veislėje paplitusios paveldimos ligos - kolio akies anomalija (CEA), įstrigusių neutrofilų sindromas (TNS) ir MDR1 geno mutacija, dėl kurios kai kurie įprasti vaistai tampa pavojingi. Verta patikrinti tėvų DNR testus, o veterinarijai visada paminėti galimą MDR1 statusą.

Šaltinis: The Kennel Club / ISDS DNR testų programos (CEA, TNS, MDR1)

NAMŲ GAUJOS VERDIKTAS

Borderkolis: gali duoti labai daug, kai žmogus ieško noro mokytis ir bendradarbiauti. Dažniausias geras sutapimas (Borderkolis) - šuns sportui ir darbui. Kaina ne vien eurais: be užduočių ima ganyti viską, kas juda; netinka ilgai nebūnantiems namuose. Baigiamoji pastaba (Borderkolis) - davus galvai darbo, namuose atsiranda partneris; palikus ją tuščią, projektų vadovu tampa šuo; dar viena praktiška detalė - reikia ne tik judėjimo, bet ir galvos darbo.

MEDŽIOKLINIAI · VOKIETIJA

Vokiečių trumpaplaukis poi

German Shorthaired Pointer

DYDIS

Didelis · patinai 62-66 cm, patelės 58-63 cm

JUDĖJIMAS

120+ min

GYVENIMO TRUKMĖ

12-14 m.

KAILIS

Trumpas, tankus, šiurkštokas

VEISLĖS ESMĖ

Vokiečių trumpaplaukis pointeris (kurcharas): lauko partneris, sukurtas ieškoti, sekti ir ilgai išlaikyti tempą kartu su žmogumi. Veislės istorijoje įdomu tai, kad Kuriamas kaip universalus šuo: ieško paukštį, dirba vandenyje ir seka pėdsaku. Palankiausias scenarijus - labai aktyviam šeimnininkui. Svarbiausia taisyklė - judėjimo poreikis didesnis nei daugumos veislių.

KASDIENYBĖ

Vokiečių trumpaplaukis pointeris (kurcharas): reikia ne vien kilometrų - paieška, uoslės darbas ir bendras tempas su žmogumi duoda tai, ko tuščias pasivaikščiojimas nepakeičia. Kasdienis ritmas (Vokiečių trumpaplaukis pointeris (kurcharas)) - apie 120+ min judėjimo ir trumpi mokymo epizodai; kartu verta prisiminti, kad bute gali gyventi tik su labai aktyviu žmogumi. Vienatvė (Vokiečių trumpaplaukis pointeris (kurcharas)) - ilgos tuščios valandos dažnai sunkios, todėl buvimas vienam mokomas mažais etapais, o ne išbandomas visa darbo diena. Priežiūra (Vokiečių trumpaplaukis pointeris (kurcharas)) - kailio priežiūra minimali; po darbo lauke tikrinti ausis, letenas ir odą; nagus trumpinti.

ISTORIJA

Kurcharas buvo kuriamas kaip universalus medžioklinis šuo: turėjo surasti ir statyti paukštį, dirbti vandenyje ir sekti sužeisto žvėries pėdsaku. Vokietijoje veislės šunys iki šiol laikomi darbiniais ir privalo išlaikyti praktinius medžioklės testus, o ne vien parodų vertinimą.

ŠUO

Vokiečių trumpaplaukis...

German Shorthaired Pointer

PANAŠIOS VEISLĖS

- Borderkolis
- Labradoro retriveris

SVEIKATA: KĄ TIKRINTI

Stambiai giliakrūtei veislei aktualus klubų displazijos ir skrandžio išsiplėtimo su užsisukimu (GDV) pavojus. Padeda tikrintų tėvų linija, kelios mažesnės porcijos per dieną ir poilsis prieš krūvį bei po jo.

Šaltinis: FCI standartas Nr. 119; BVA/KC klubų schema

NAMŲ GAUJOS VERDIKTAS

Vokiečių trumpaplaukis pointeris (kurcharas): logiškas pasirinkimas dėl energijos ir darbinio smalsumo, jeigu kasdienybė atitinka kryptį "labai aktyviam šeimnininkui". Jokio smulkaus šrifto (Vokiečių trumpaplaukis pointeris (kurcharas)): judėjimo poreikis didesnis nei daugumos veislių; bute gali gyventi tik su labai aktyviu žmogumi. Baigiamoji pastaba (Vokiečių trumpaplaukis pointeris (kurcharas)) - sutapus ritmui, gražus pasirinkimas tampa geru gyvenimu, o ne trumpu medaus mėnesiu; dar viena...

ŠUO

Bokseris

Boxer

PANAŠIOS VEISLĖS

- Vokiečių aviganis
- Labradoro retriveris

SERGSTINTYS · VOKIETIJA

Bokseris

Boxer

DYDIS	JUDĖJIMAS
Didelis · patinai 57-63 cm, patelės 53-59 cm	60-90 min
GYVENIMO TRUKMĖ	KAILIS
10-12 m.	Trumpas, glotnus

VEISLĖS ESMĖ

Bokseris nėra vien išvaizda: budrus partneris, greitai pastebintis pokyčius ir lėtai pamirštantis neaiškias taisykles. Istorinis kabliukas: Vienas pirmųjų šunų, kuriuos Vokietijos policija pradėjo naudoti tarnyboje. Tinkamiausia kryptis - aktyviai šeimai su vaikais. Sprendimo patikra - trumpesnis snukis - vengti karščio.

KASDIENYBĖ

Bokseris: namuose geriausiai veikia ramios, visiems vienodos taisyklės; jėgos ir saugojimo instinkto nereikia kurstyti teatrališku griežtumu. Kasdienis ritmas (Bokseris) - apie 60-90 min judėjimo ir trumpi mokymo epizodai; kartu verta prisiminti, kad šokinėja iš džiaugsmo, mokyti nuo mažens. Vienatvė (Bokseris) - ilgos tuščios valandos dažnai sunkios, todėl buvimas vienam mokomas mažais etapais, o ne išbandomas visa darbo diena. Priežiūra (Bokseris) - kailio priežiūra minimali; snukio raukšlę nušluostyti; trumpas kailis nešildo - saugoti nuo šalčio.

ISTORIJA

Bokseris susiformavo XIX a. pabaigos Vokietijoje iš senojo bullenbeisser tipo šunų ir buvo vienas pirmųjų, kuriuos Vokietijos policija pradėjo naudoti tarnyboje. Vėliau bokseriai tarnavo kaip ryšininkai ir sanitarai abiejuose pasauliniuose karuose.

SVEIKATA: KĄ TIKRINTI

Veislei būdinga aritrogeninė dešiniojo skilvelio kardiomiopatija, dar vadinama bokserių kardiomiopatija, ir didesnė navikų, ypač putliųjų ląstelių, rizika. Padeda kasmetinis širdies patikrinimas nuo vidutinio amžiaus ir bet kokių odos gumbelių parodymas veterinarui.

Šaltinis: FCI standartas Nr. 144; The Kennel Club Breed Watch

NAMŲ GAUJOS VERDIKTAS

Bokseris: esmė paprasta - socialumas ir artumas yra tikras privalumas, bet jis neveikia vakuume. Geriausias atitikimas (Bokseris) - aktyviai šeimai su vaikais. Būtinai susitarimai: trumpesnis snukis - vengti karščio; šokinėja iš džiaugsmo, mokyti nuo mažens. Baigiamoji pastaba (Bokseris) - ramus, nuoseklus žmogus čia svarbesnis už garsų balsą ar kietą ranką; dar viena praktiška detalė - ilgai išlieka šuniško elgesio.

SERGSTINTYS · VOKIETIJA

Rotveileris

Rottweiler

DYDIS

Didelis · patinai 61-68 cm, patelės 56-63 cm

JUDĖJIMAS

60-90 min

GYVENIMO TRUKMĖ

8-10 m.

KAILIS

Trumpas, dvigubas

VEISLĖS ESMĖ

Rotveileris: kasdienybėje tai apsaugos instinktą turintis šuo, kuriam pasitikėjimas kuriamas kasdien, o ne vien dresūros aikštelėje. Veislės praeities detalė: Vardas kilęs iš Vokietijos miestelio Rotvailo, kur šunys varydavo mėsininkų bandas. Geriausiai dera su kryptimi "patyrusiam šeimnininkui". Iš anksto priimama realybė - reikia ankstyvos ir nuoseklios socializacijos.

KASDIENYBĖ

Rotveileris: namuose geriausiai veikia ramios, visiems vienodos taisyklės; jėgos ir saugojimo instinkto nereikia kurstyti teatrališku griežtumu. Kasdienis ritmas (Rotveileris) - apie 60-90 min judėjimo ir trumpi mokymo epizodai; kartu verta prisiminti, kad fizinė jėga reikalauja tikros kontrolės. Vienatvė (Rotveileris) - kelias valandas pabūti vienam galima išmokyti, jeigu diena nuspėjama ir prieš tai patenkinami judėjimo poreikiai. Priežiūra (Rotveileris) - kailį iššukuoti kartą per savaitę, šėrimosi metu dažniau; tikrinti ausis ir nagus; saugotis antsvorio dėl sąnarių.

ISTORIJA

Veislės protėviai - romėnų legionų varomųjų šunų palikuonys, likę Pietų Vokietijoje. Rotvailo miestelyje jie šimtmečius varė galvijų bandas ir saugojo mėsininkų pinigų maišelius, pririštus prie antkaklio - iš čia ir senasis pavadinimas "Rottweiler Metzgerhund", mėsininko šuo.

ŠUO

Rotveileris

Rottweiler

PANAŠIOS VEISLĖS

- Bokseris
- Vokiečių aviganis

SVEIKATA: KĄ TIKRINTI

Veislei aktualu klubų ir alkūnių displazija, osteosarkoma ir aortos stenozė. Verta rinktis šuniuką iš sąnarių ir širdies patikrą turinčių tėvų, o vyresniame amžiuje nedelsti kreiptis dėl staiga atsiradusio šlubavimo.

Šaltinis: FCI standartas Nr. 147; BVA/KC klubų ir alkūnių schemas

NAMŲ GAUJOS VERDIKTAS

Rotveileris: gali tapti puikiu partneriu, jeigu ieškoma noro mokytis ir bendradarbiauti. Palankiausia kryptis šiame gide (Rotveileris) - patyrusiam šeimnininkui. Du klausimai prieš parsivežant: reikia ankstyvos ir nuoseklios socializacijos; fizinė jėga reikalauja tikros kontrolės. Baigiamoji pastaba (Rotveileris) - jėga tada dera su pasitikėjimu, o namų ramybė neparemta baime; dar viena praktiška detalė - kai kuriose šalyse ribojamas laikymas.

KOMPANIJOS · MEKSIKA

Čihuahua

Chihuahua

DYDIS

Toy · 15-23 cm

JUDĖJIMAS

30 min

GYVENIMO TRUKMĖ

12-18 m.

KAILIS

Trumpa- arba ilgaplaukis

VEISLĖS ESMĖ

Čihuahua: labai konkretus ritmas - žmogaus artumui kurtas šuo, geriausiai jaučiantis namų ritmą iš pačios įvykių centro. Kilmės pradžia: Mažiausia pasaulio šunų veislė, pavadinta pagal Meksikos Čihuahua valstiją. Namų profilis - mažam butui. Neapeinamas punktas - labai trapus - lengvai sužalojamas.

KASDIENYBĖ

Čihuahua: nori būti ten, kur vyksta žmonių gyvenimas, tačiau artumas nepakeičia judėjimo, mokymo ir ramaus poilsio. Kasdienis ritmas (Čihuahua) - apie 30 min judėjimo ir trumpi mokymo epizodai; kartu verta prisiminti, kad šąla, reikia aprangos. Vienatvė (Čihuahua) - ilgos tuščios valandos dažnai sunkios, todėl buvimas vienam mokomas mažais etapais, o ne išbandomas visa darbo diena. Priežiūra (Čihuahua) - trumpaplaukiams priežiūra minimali, ilgaplaukiams - 2-3 kartus per savaitę; dantis valyti reguliariai; saugoti nuo šalčio.

ISTORIJA

Veislė pavadinta pagal Meksikos Čihuahua valstiją, kur XIX a. viduryje šie šunys buvo pastebėti ir išvežti į JAV. Manoma, kad jų protėvis yra tečičis - mažas šuo, laikytas actekų ir toltekų kultūrose; archeologiniai radiniai rodo panašius šunis gyvenus dar gerokai prieš ispanų atvykimą.

ŠUO

Čihuahua

Chihuahua

PANAŠIOS VEISLĖS

- Jorkšyro terjeras
- Cverginčeris

SVEIKATA: KĄ TIKRINTI

Miniatiūrinei veislei būdingas girnelės išnirimas, trachėjos silpnumas, ankstyvos dantų ligos ir kaukolės minkštumas (molera). Padedą petnešos vietoj antkaklio, reguliari burnos priežiūra ir atsargumas dėl galvos traumų.

Šaltinis: FCI standartas Nr. 218; The Kennel Club Breed Watch

NAMŲ GAUJOS VERDIKTAS

Čihuahua: didžiausia stiprybė - gebėjimas prisitaikyti prie namų ritmo. Geriausias atitikimas - mažam butui. Realybės dalis: labai trapus - lengvai sužalojamas; šąla, reikia aprangos. Baigiamoji pastaba (Čihuahua) - sutapus ritmui, gražus pasirinkimas tampa geru gyvenimu, o ne trumpu medaus mėnesiu; dar viena praktiška detalė - be socializacijos tampa baikštus ir loja.

ŠUO

Kavalieriaus King Charles spanielis

Cavalier King Charles Spaniel

PANAŠIOS VEISLĖS

- Anglų kokerspanielis
- Ši-tzu

KOMPANIJOS · ANGLIJA

Kavalieriaus King Charles s

Cavalier King Charles Spaniel

DYDIS

Mažas · 30-33 cm

JUDĖJIMAS

45 min

GYVENIMO TRUKMĖ

9-14 m.

KAILIS

Ilgas, šilkinis, su plunksnomis

VEISLĖS ESMĖ

Kavalieriaus King Charles spanielis: pirmiausia vertinkite ritmą - kompanionas, kuriam buvimas šalia nėra tinginystė, o pagrindinė veislės profesija. Istorijos sakiny: Veislė atkurta XX a. pagal Karolio II laikų paveikslus - buvo skelbtas net piniginis prizas. Stipriausias atitikimas - šeimai su vaikais. Išankstinis susitarimas su realybe - sunkiai pakelia vienatvę.

KASDIENYBĖ

Kavalieriaus King Charles spanielis: nori būti ten, kur vyksta žmonių gyvenimas, tačiau artumas nepakeičia judėjimo, mokymo ir ramaus poilsio. Kasdienis ritmas (Kavalieriaus King Charles spanielis) - apie 45 min judėjimo ir trumpi mokymo epizodai; kartu verta prisiminti, kad reikia širdies patikrų visą gyvenimą. Vienatvė (Kavalieriaus King Charles spanielis) - ilgos tuščios valandos dažnai sunkios, todėl buvimas vienam mokomas mažais etapais, o ne išbandomas visa darbo diena. Priežiūra (Kavalieriaus King Charles spanielis) - kailį ir ausų plunksnas šukuoti kelis kartus per savaitę; ausis tikrinti ir džiovinti; akis valyti švelniai.

ISTORIJA

XX a. pradžioje senojo tipo ilgesnio snukio spanieliai buvo beveik išnykę. 1926 m. amerikietis Roswellas Eldridge'as pasiūlė piniginį prizą už šunis, atitinkančius Karolio II laikų paveiksluose matomą tipą, ir būtent iš tos atrankos 1928 m. susiformavo atskira kavalieriaus veislė.

SVEIKATA: KĄ TIKRINTI

Veislė turi dvi rimtas paveldimas problemas: ankstyvą mitralinio vožtuvo ligą (MVD) - tyrimuose apie pusę šešiamečių šunų jau turi širdies užesį - ir siringomieliją, randamą maždaug trečdaliui ar daugiau šunų. Verta rinktis tik iš tėvų, tikrintų pagal širdies ir MRT programas, ir kasmet klausytis širdies.

Šaltinis: UFAW; Limpens et al. 2024 (Frontiers in Vet Science); BVA/KC širdies ir CM/SM schemas

NAMŲ GAUJOS VERDIKTAS

Kavalieriaus King Charles spanielis: rinktis verta dėl socialumo ir artumo, o ne vien dėl išvaizdos. Palankiausias gyvenimo profilis (Kavalieriaus King Charles spanielis) - šeimai su vaikais. Sąžininga komplekto dalis: sunkiai pakelia vienatvę; reikia širdies patikrų visą gyvenimą. Baigiamoji pastaba (Kavalieriaus King Charles spanielis) - veislės charakteris tada tampa namų spalva, o ne nuolatinio kompromisu; dar viena praktiška detalė - ausų plunksnos velia ir šlampa.

KOMPANIJOS · PRANCŪZIJA / VOKIETIJA

Nykštukinis pudelis

Miniature Poodle

DYDIS

Mažas · 28-35 cm

JUDĖJIMAS

45-60 min

GYVENIMO TRUKMĖ

13-15 m.

KAILIS

Garbanotas, nesišeriantis

VEISLĖS ESMĖ

Nykštukinis pudelis: paprasto antradienio portretas - namų gyvenimo dalyvis, greitai išmokstantis, kur sėdi žmonės ir kada prasideda bendri planai. Kilmės istorijos esmė: Pudelis kilęs iš vandens šuns - vokiškas "Pudel" reiškia teliuškuotis vandenyje. Geras scenarijus - alergiškiems. Rimčiausias klausimas - kirpimas kas 6-8 savaites - nuolatinė išlaida.

KASDIENYBĖ

Nykštukinis pudelis: nori būti ten, kur vyksta žmonių gyvenimas, tačiau artumas nepakeičia judėjimo, mokymo ir ramaus poilsio. Kasdienis ritmas (Nykštukinis pudelis) - apie 45-60 min judėjimo ir trumpi mokymo epizodai; kartu verta prisiminti, kad labai protingas, nuobodžiaudamas prisigalvoja. Vienatvė (Nykštukinis pudelis) - ilgos tuščios valandos dažnai sunkios, todėl buvimas vienam mokomas mažais etapais, o ne išbandomas visa darbo diena. Priežiūra (Nykštukinis pudelis) - kailis nesišeria, bet veliasi - šukuoti kas 2-3 dienas ir kirpti kas 6-8 savaites; valyti ausų kanalo plaukus.

ISTORIJA

Nors šiandien pudelis siejamas su Prancūzija, veislės šaknys - vokiškas vandens šuo, o pats vardas kilęs iš žodžio "pudeln", teliuškuotis vandenyje. Net garsusis parodinis kirpimas turi praktinę kilmę: kailis buvo paliekamas ties sąnariais ir krūtine, kad šaltame vandenyje saugotų svarbiausias vietas.

ŠUO

Nykštukinis pudelis

Miniature Poodle

PANAŠIOS VEISLĖS

- Toipudelis
- Bišonas frizė

SVEIKATA: KĄ TIKRINTI

Veislei būdingas girmelės išnirimas, progresuojanti tinklainės atrofija (PRA) ir Legg-Calvé-Perthes liga. Yra DNR testai PRA formoms, todėl verta pasitikrinti tėvų rezultatus ir stebėti šlubavimą augimo metu.

Šaltinis: FCI standartas Nr. 172; The Kennel Club DNR testų sąrašas (prcd-PRA)

NAMŲ GAUJOS VERDIKTAS

Nykštukinis pudelis: geras pasirinkimas tada, kai namuose iš tiesų vertinamas noras mokytis ir bendradarbiauti. Geriausias scenarijus (Nykštukinis pudelis) - alergiškiems. Išankstinės sąlygos: kirpimas kas 6-8 savaites - nuolatinė išlaida; labai protingas, nuobodžiaudamas prisigalvoja. Baigiamoji pastaba (Nykštukinis pudelis) - kai realybė priimta iš anksto, kasdienybėje lieka daugiau artumo ir gerokai mažiau staigmenų; dar viena praktiška detalė - sunkiai pakelia vienatvę.

KOMPANIJOS · PRANCŪZIJA / VOKIETIJA

Toipudelis

Toy Poodle

DYDIS

Toy · 24-28 cm

JUDĖJIMAS

30-45 min

GYVENIMO TRUKMĖ

13-16 m.

KAILIS

Garbanotas, nesišeriantis

VEISLĖS ESMĖ

Toipudelis: artumo specialistas, norintis ne stebėti šeimą iš kampo, o turėti vietą jos kasdienybėje. Viena istorijos detalė verta atskiros eilutės: Mažiausias iš trijų pudelių - nuo nykštukinio skiriasi tik dydžiu, ne tipu. Sprendimo kryptis - mažam butui. Dalykas, kurį reikia realiai suplanuoti - trapus - atsargiai su mažais vaikais.

KASDIENYBĖ

Toipudelis: nori būti ten, kur vyksta žmonių gyvenimas, tačiau artumas nepakeičia judėjimo, mokymo ir ramaus poilsio. Kasdienis ritmas (Toipudelis) - apie 30-45 min judėjimo ir trumpi mokymo epizodai; kartu verta prisiminti, kad kirpimas kas 6-8 savaites. Vienatvė (Toipudelis) - ilgos tuščios valandos dažnai sunkios, todėl buvimas vienam mokomas mažais etapais, o ne išbandomas visa darbo diena. Priežiūra (Toipudelis) - šukuoti kas 2-3 dienas, kirpti kas 6-8 savaites; dantis valyti reguliariai; saugoti nuo netyčinių traumų.

ISTORIJA

Toipudelis nėra atskira veislė, o mažiausias iš pudelio dydžio variantų: anatomija, kailis ir charakteris tokie patys kaip didžiojo, tik mastelis kitas. Toy dydis atsirado XX a. pradžioje JAV, kai buvo siekiama kambarinio kompaniono, telpančio ant kelių.

ŠUO

Toipudelis

Toy Poodle

PANAŠIOS VEISLĖS

- Nykštukinis pudelis
- Maltos bišonas

SVEIKATA: KĄ TIKRINTI

Kaip ir kitiems mažiems pudeliams, būdingas girnelės išnirimas, progresuojanti tinklainės atrofija ir Legg-Calvé-Perthes liga; dėl mažo dydžio dažnesnės ir dantų problemos. Padeda tėvų DNR testai, burnos priežiūra ir petnešos vietoj antkaklio.

Šaltinis: FCI standartas Nr. 172; The Kennel Club DNR testų sąrašas (prcd-PRA)

NAMŲ GAUJOS VERDIKTAS

Toipudelis: pažadas nėra tobulumas. Stiprybė - noras mokytis ir bendradarbiauti; tinkamiausia kryptis - mažam butui. Realybės planas (Toipudelis): trapus - atsargiai su mažais vaikais; kirpimas kas 6-8 savaites. Baigiamoji pastaba (Toipudelis) - sutapus ritmui, gražus pasirinkimas tampa geru gyvenimu, o ne trumpu medaus mėnesiu; dar viena praktiška detalė - gali būti, jei nemokomas.

ŠNAUCERIAI IR PINČERIAI · VOKIETIJA

Cvergšnauceri

Miniature Schnauzer

DYDIS

Mažas · 30-35 cm

JUDĖJIMAS

45-60 min

GYVENIMO TRUKMĖ

12-15 m.

KAILIS

Šiurkštus, dvigubas, mažai šeriasi

VEISLĖS ESMĖ

Cvergšnauceri: žmogaus artumui kurtas šuo, geriausiai jaučiantis namų ritmą iš pačios įvykių centro. Trumpa istorijos užuomina: Barzda nėra puošmena - ji saugojo snukį, kai šuo gaudė žiurkes ūkyje. Geriausias atitikimas šiame gide - butui. Svarbiausia įvertinti - balsingas - reaguoja į kiekvieną garsą.

KASDIENYBĖ

Cvergšnauceri: nori būti ten, kur vyksta žmonių gyvenimas, tačiau artumas nepakeičia judėjimo, mokymo ir ramaus poilsio. Kasdienis ritmas (Cvergšnauceri) - apie 45-60 min judėjimo ir trumpi mokymo epizodai; kartu verta prisiminti, kad kailį reikia retinti arba kirpti. Vienatvė (Cvergšnauceri) - ilgos tuščios valandos dažnai sunkios, todėl buvimas vienam mokomas mažais etapais, o ne išbandomas visa darbo diena. Priežiūra (Cvergšnauceri) - kailį retinti arba kirpti kas 6-8 savaites; barzdą po ėdimo nuvalyti ir išdžiovinti; ausis tikrinti.

ISTORIJA

Cvergšnauceri išvestas XIX a. pabaigos Vokietijoje kaip mažesnis ūkio šuo, gaudantis žiurkes tvartuose ir grūdų sandėliuose. Tanki barzda ir antakiai nėra vien stiliaus reikalas - jie saugojo snukį ir akis nuo įkandimų bei dulkių.

ŠUO

Cvergšnauceri

Miniature Schnauzer

PANAŠIOS VEISLĖS

- Cvergpinčeri
- Vakarų Škotijos baltasis terjeras

SVEIKATA: KĄ TIKRINTI

Veislė predisponuota pankreatitui ir padidėjusiam kraujo riebalų kiekiui (hiperlipidemijai), taip pat šlapimo akmenims. Padeda neriebus racionas be stalo likučių, svorio kontrolė ir kreipimasis į veterinarą pastebėjus vėmimą ar pilvo skausmą.

Šaltinis: FCI standartas Nr. 183; The Kennel Club Breed Watch

NAMŲ GAUJOS VERDIKTAS

Cvergšnauceri: gali duoti labai daug, kai žmogus ieško gebėjimo prisitaikyti prie namų ritmo. Dažniausias geras sutapimas (Cvergšnauceri) - butui. Kaina ne vien eurai: balsingas - reaguoja į kiekvieną garsą; kailį reikia retinti arba kirpti. Baigiamoji pastaba (Cvergšnauceri) - veislės charakteris tada tampa namų spalva, o ne nuolatinis kompromisas; dar viena praktiška detalė - riebus maistas jam pavojingas.

KOMPANIJOS · TIBETAS / KINIJA

Ši-tzu

Shih Tzu

DYDIS

Mažas · 20-28 cm

JUDĖJIMAS

30 min

GYVENIMO TRUKMĖ

10-16 m.

KAILIS

Ilgas, tiesus, dvigubas

VEISLĖS ESMĖ

Ši-tzu: kasdienis portretas - kompanionas, kuriam buvimas šalia nėra tinginystė, o pagrindinė veislės profesija. Kilmės faktas: Vardas reiškia "liūtas" - veislė buvo veisiama kaip budistinio liūto atvaizdas. Gyvenimo kryptis - butui. Realybės patikra - trumpesnis snukis - vengti karščio.

KASDIENYBĖ

Ši-tzu: nori būti ten, kur vyksta žmonių gyvenimas, tačiau artumas nepakeičia judėjimo, mokymo ir ramaus poilsio. Kasdienis ritmas (Ši-tzu) - apie 30 min judėjimo ir trumpi mokymo epizodai; kartu verta prisiminti, kad kailio priežiūra kasdien arba trumpas kirpimas. Vienatvė (Ši-tzu) - ilgos tuščios valandos dažnai sunkios, todėl buvimas vienam mokomas mažais etapais, o ne išbandomas visa darbo diena. Priežiūra (Ši-tzu) - ilgą kailį šukuoti kasdien arba kirpti trumpai; akių sritį valyti švelniai; snukio raukšlę nušluostyti.

ISTORIJA

Kinų kalba "shih tzu" reiškia liūtą: šie šunys buvo veisiami Tibeto vienuolynuose ir Kinijos imperatorių rūmuose kaip budistinio liūto simbolio įsikūnijimas. Iki XX a. vidurio veislė už rūmų sienų buvo beveik nežinoma, o šiandieninė populiacija kilusi iš vos keliolikos šunų, išvežtų į Vakarų.

Šuo Ši-tzu

Shih Tzu

Energija	● ● ● ● ●
Butui	● ● ● ● ●
Priežiūra	● ● ● ● ●
Balsas	● ● ● ● ●
Vienatvė	● ● ● ● ●

PANAŠIOS VEISLĖS

- Maltos bišonas
- Pekinesas

SVEIKATA: KĄ TIKRINTI

Trumpasnukei veislei aktualus kvėpavimo takų sindromas (BOAS) ir akių pažeidimai - ragenos opos bei akies obuolio iškritimas po traumos. Renkantis verta ieškoti atviresnių šnervių, o karštu oru krūvį riboti.

Šaltinis: FCI standartas Nr. 208; RVC brachicefalų tyrimų programa

NAMŲ GAUJOS VERDIKTAS

Ši-tzu: logiškas pasirinkimas dėl socialumo ir artumo, jeigu kasdienybė atitinka kryptį "butui". Jokio smulkaus šrifto (Ši-tzu): trumpesnis snukis - vengti karščio; kailio priežiūra kasdien arba trumpas kirpimas. Baigiamoji pastaba (Ši-tzu) - kai realybė priimta iš anksto, kasdienybėje lieka daugiau artumo ir gerokai mažiau staigmenų; dar viena praktiška detalė - akys neapsaugotos ir lengvai pažeidžiamos.

ŠUO

Australų aviganis

Australian Shepherd

PANAŠIOS VEISLĖS

- Borderkolis
- Vokiečių aviganis

AVIGANIAI · JAV

Australų aviganis

Australian Shepherd

DYDIS

Vidutinis · patinai 51-58 cm, patelės 46-53 cm

GYVENIMO TRUKMĖ

12-15 m.

JUDĖJIMAS

120+ min ir protinis darbas

KAILIS

Vidutinio ilgio, dvigubas

VEISLĖS ESMĖ

Australų aviganis - šeimos eismo reguliuotojas, pastebintis, kas išėjo, kas grįžo ir kur atsirado spraga taisyklėse. Iš istorijos: Nepaisant pavadinimo, veislė išvesta ne Australijoje, o JAV vakaruose. Geras sutapimas dažniausiai prasideda nuo krypties "aktyviam šeimnininkui". Praktinis klausimas - be darbo pradeda ganyti šeimos narius.

KASDIENYBĖ

Australų aviganis: galva stebi ne tik žmogų, bet ir visą aplinkos tvarką, todėl be aiškios užduoties šuo pats susiras projektą. Kasdienis ritmas (Australų aviganis) - apie 120+ min ir protinis darbas judėjimo ir trumpi mokymo epizodai; kartu verta prisiminti, kad netinka ilgai nebūnantiems namuose. Vienatvė (Australų aviganis) - ilgos tuščios valandos dažnai sunkios, todėl buvimas vienam mokomas mažais etapais, o ne išbandomas visa darbo diena. Priežiūra (Australų aviganis) - šukuoti 2 kartus per savaitę, šėrimosi metu dažniau; po darbo lauke tikrinti letenas ir kailį.

ISTORIJA

Vardas klaidina: australų aviganis susiformavo JAV vakaruose, kur XX a. dirbo su avių bandomis. Pavadinimas greičiausiai atsirado dėl to, kad dalis rančų aviganių atkeliavo kartu su avimis, vežtomis per Australiją, todėl amerikiečiai juos ėmė vadinti "australiškais".

SVEIKATA: KĄ TIKRINTI

Veislėje paplitusi MDR1 geno mutacija, dėl kurios kai kurie įprasti vaistai tampa pavojingi, taip pat klubų displazija ir paveldimos akių ligos. Verta atlikti MDR1 testą ir apie rezultatą visada pasakyti veterinarui prieš gydymą.

Šaltinis: Washington State University MDR1 programa; BVA/KC klubų ir akių schemos

NAMŲ GAUJOS VERDIKTAS

Australų aviganis: esmė paprasta - noras mokytis ir bendradarbiauti yra tikras privalumas, bet jis neveikia vakuume. Geriausias atitikimas (Australų aviganis) - aktyviam šeimnininkui. Būtinai susitarimai: be darbo pradeda ganyti šeimos narius; netinka ilgai nebūnantiems namuose. Baigiamoji pastaba (Australų aviganis) - davus galvai darbo, namuose atsiranda partneris; palikus ją tuščią, projektą vadovu tampa šuo; dar viena praktiška detalė - merle × merle poravimas pavojingas.

MOLOSAI · ANGLIJA

Anglų buldogas

English Bulldog

DYDIS

Vidutinis · 31-40 cm

JUDĖJIMAS

20-30 min, vengiant karščio

GYVENIMO TRUKMĖ

8-10 m.

KAILIS

Trumpas, glotnus

VEISLĖS ESMĖ

Anglų buldogas: įspūdingo formato kompanionas, kuriam svarbiau stabilios taisyklės negu garsas balsas. Veislės istorijoje įdomu tai, kad Dabartinis buldogas išvestas po 1835 m., kai Anglijoje buvo uždrausti šunų kovos su jaučiais. Palankiausias scenarijus - ramiam gyvenimo būdai. Svarbiausia taisyklė - kvėpavimas riboja beveik bet kokį krūvį.

KASDIENYBĖ

Anglų buldogas: namuose geriausiai veikia ramios, visiems vienodos taisyklės; jėgos ir saugojimo instinkto nereikia kurstyti teatrališku griežtumu. Kasdienis ritmas (Anglų buldogas) - apie 20-30 min, vengiant karščio judėjimo ir trumpi mokymo epizodai; kartu verta prisiminti, kad karštis ir skrydžiai pavojingi. Vienatvė (Anglų buldogas) - kelias valandas pabūti vienam galima išmokti, jeigu diena nuspėjama ir prieš tai patenkinami judėjimo poreikiai. Priežiūra (Anglų buldogas) - odos ir uodegos raukšlės valyti bei sausai nušluostyti kasdien; saugoti nuo karščio; svorį laikyti mažesnę nei atrodo įprasta.

ISTORIJA

Senasis buldogas buvo aukštesnis ir atletiškesnis šuo, naudotas žiauriose kovose su jaučiais. 1835 m. Anglijoje šias kovas uždraudus, veislė buvo perkurta kaip kompanionas, o per kelis dešimtmečius kūnas tapo žemesnis, platesnis ir daug trumpesnio snukio nei protėvių.

Šuo

Anglų buldogas

English Bulldog

PANAŠIOS VEISLĖS

- Mopsas
- Prancūzų buldogas

SVEIKATA: KĄ TIKRINTI

Viena labiausiai sveikatos problemų paliestų veislių: kvėpavimo takų sindromas (BOAS), odos raukšlių uždegimai, sąnarių ir akių ligos, sunkūs gimdymai. Renkantis verta ieškoti ilgesnio snukio ir atviresnių šnervių linijų bei nedelsiant kreiptis, jei šuo kvėpuoja triukšmingai ramybėje.

Šaltinis: RVC VetCompass brachicefalų tyrimai; The Kennel Club Breed Watch (Category 3)

NAMŲ GAUJOS VERDIKTAS

Anglų buldogas: gali tapti puikiu partneriu, jeigu ieškoma socialumo ir artumo. Palankiausia kryptis šiame gide (Anglų buldogas) - ramiam gyvenimo būdai. Du klausimai prieš parsivežant: kvėpavimas riboja beveik bet kokį krūvį; karštis ir skrydžiai pavojingi. Baigiamoji pastaba (Anglų buldogas) - jėga tada dera su pasitikėjimu, o namų ramybė neparemta baime; dar viena praktiška detalė - gimdymas dažniausiai cezario pjūviu.

ŠUO

Berno zenenhundas

Bernese Mountain Dog

PANAŠIOS VEISLĖS

- Auksaspalvis retriveris
- Rotweileris

ZENENHUNDAI · ŠVEICARIJA

Berno zenenhundas

Bernese Mountain Dog

DYDIS

Didelis · patinai 64-70 cm, patelės 58-66 cm

JUDĖJIMAS

60 min

GYVENIMO TRUKMĖ

7-10 m.

KAILIS

Ilgas, dvigubas, trispalvis

VEISLĖS ESMĖ

Berno zenenhundas nėra vien išvaizda: stambus, lėčiau bręstantis šuo, kurio jėgą geriausiai valdo ramybė, nuoseklumas ir geras planas. Istorinis kabliukas: Šveicarijos ūkiuose traukdavo pieno vežimėlius į sūrines - tai buvo tikras darbas, ne pramoga. Tinkamiausia kryptis - šeimai su namu ir kiemu. Sprendimo patikra - gyvenimo trukmė trumpesnė nei kitų šunų.

KASDIENYBĖ

Berno zenenhundas: namuose geriausiai veikia ramios, visiems vienodos taisyklės; jėgos ir saugojimo instinkto nereikia kurstyti teatrališku griežtumu. Kasdienis ritmas (Berno zenenhundas) - apie 60 min judėjimo ir trumpi mokymo epizodai; kartu verta prisiminti, kad šeriasi labai gausiai. Vienatvė (Berno zenenhundas) - ilgos tuščios valandos dažnai sunkios, todėl buvimas vienam mokomas mažais etapais, o ne išbandomas visa darbo diena. Priežiūra (Berno zenenhundas) - ilgą kailį šukuoti 2-3 kartus per savaitę, šerimosi metu kasdien; vasarą užtikrinti vėsią vietą.

ISTORIJA

Berno kantonu ūkiuose šie šunys varė galvijus, saugojo sodybas ir traukė vežimėlius su pienu bei sūriu į pieninę. Iki XX a. pradžios veislė buvo beveik išnykusi, o atkurta profesoriaus Alberto Heimo pastangomis, kuris ėmė ieškoti likusių tipiškų šunų atokiuose slėniuose.

SVEIKATA: KĄ TIKRINTI

Veislė turi vieną didžiausių onkologinių rizikų tarp šunų - ypač histiocitinę sarkomą. Dideliame Šveicarijos tyrime medianinė gyvenimo trukmė buvo apie 8,4 metų, o navikai sudarė daugiau nei pusę žinomų mirties priežasčių. Verta domėtis veislės linijų ilgaamžiškumu ir nedelsti kreiptis dėl šlubavimo, svorio kritimo ar mieguistumo.

Šaltinis: Erich et al. 2013 (The Veterinary Journal); Abadie et al. 2009 (Journal of Heredity); BVA/KC klubų schemas

NAMŲ GAUJOS VERDIKTAS

Berno zenenhundas: didžiausia stiprybė - socialumas ir artumas. Geriausias atitikimas - šeimai su namu ir kiemu. Realybės dalis: gyvenimo trukmė trumpesnė nei kitų šunų; šeriasi labai gausiai. Baigiamoji pastaba (Berno zenenhundas) - kai realybė priimta iš anksto, kasdienybėje lieka daugiau artumo ir gerokai mažiau staigmenų; dar viena praktiška detalė - sunkiai pakelia karštį.

TERJERAI · ŠKOTIJA

Vakarų Škotijos baltasis terj

West Highland White Terrier

DYDIS

Mažas · 25-28 cm

JUDĖJIMAS

45-60 min

GYVENIMO TRUKMĖ

12-16 m.

KAILIS

Šiurkštus, dvigubas, baltas

VEISLĖS ESMĖ

Vakarų Škotijos baltasis terjeras: kasdienybėje tai medžiotojo užsispyrimą išlaikęs šuo, kuriam užrašas "nelįsti" kartais skamba kaip kvietimas. Veislės praeities detalė: Balta spalva atsirado saugumo sulaikymo: rudo terjero medžioklėje buvo galima nepastebėti. Geriausiai dera su kryptimi "butui". Iš anksto priimama realybė - odos problemos veislėje dažnos.

KASDIENYBĖ

Vakarų Škotijos baltasis terjeras: net mažas šnarėjimas gali tapti tyrimu, o nuobodulys - labai kūrybišku remonto planu. Kasdienis ritmas (Vakarų Škotijos baltasis terjeras) - apie 45-60 min judėjimo ir trumpi mokymo epizodai; kartu verta prisiminti, kad balsingas ir savarankiškas. Vienatvė (Vakarų Škotijos baltasis terjeras) - kelias valandas pabūti vienam galima išmokti, jeigu diena nuspėjama ir prieš tai patenkinami judėjimo poreikiai. Priežiūra (Vakarų Škotijos baltasis terjeras) - kailį retinti (trimming) kas 8-12 savaitių, ne kirpti mašinėle; odą tikrinti kas savaitę; ausis valyti.

ISTORIJA

Pasakojama, kad veislė tapo balta po nelaimingo atsitikimo: Škotijos dvarininkas Edwardas Malcolmas medžioklėje netyčia nušovė savo rusvą terjerą, palaikęs jį lape, ir nuo tada ėmė veisti tik baltus šunis, kuriuos lauke sunku supainioti su grobiu.

ŠUO

Vakarų Škotijos baltasis terjeras

West Highland White Terrier

PANAŠIOS VEISLĖS

- Džeko Raselo terjeras
- Cvergšnauceri

SVEIKATA: KĄ TIKRINTI

Veislė itin linkusi į atopinį dermatitą - niežulį ir odos uždegimus, taip pat į jaunų šunų žandikaulio kaulo ligą (CMO). Padeda ankstyvas kreipimasis dėl kasymosi, o ne laukimas, ir dėmesys šuniuko žandikaulio skausmui ar sunkumui ėdant.

Šaltinis: FCI standartas Nr. 85; The Kennel Club Breed Watch; UFAW (CMO)

NAMŲ GAUJOS VERDIKTAS

Vakarų Škotijos baltasis terjeras: rinktis verta dėl gebėjimo prisitaikyti prie namų ritmo, o ne vien dėl išvaizdos. Palankiausias gyvenimo profilis (Vakarų Škotijos baltasis terjeras) - butui. Sąžininga komplekto dalis: odos problemos veislėje dažnos; balsingas ir savarankiškas. Baigiamoji pastaba (Vakarų Škotijos baltasis terjeras) - užsispyrimas tada virsta charakteriu, o ne kasdieniu ginču; dar viena praktiška detalė - kailį reikia retinti, ne kirpti.

MEDŽIOKLINIAI SPANIELIAI · ANGLIJA

Anglų kokerspanielis

English Cocker Spaniel

DYDIS

Vidutinis · patinai 39-41 cm, patelės 38-39 cm

JUDĖJIMAS

60-90 min

GYVENIMO TRUKMĖ

12-15 m.

KAILIS

Vidutinio ilgio, šilkinis, su plunksnomis

VEISLĖS ESMĖ

Anglų kokerspanielis: labai konkretus ritmas - sportiškas medžioklinis šuo, kuriam geras pasivaikščiojimas turi kryptį, užduotį ir progą panaudoti nosį. Kilmės pradžia: Vardas kilęs iš slankos - "woodcock", paukščio, kurį šis spanielis kėlė medžioklėje. Namų profilis - aktyviai šeimai (Anglų kokerspanielis). Neapeinamas punktas - karančios ausys linkusios uždegti.

KASDIENYBĖ

Anglų kokerspanielis: reikia ne vien kilometrų - paieška, uoslės darbas ir bendras tempas su žmogumi duoda tai, ko tuščias pasivaikščiojimas nepakeičia. Kasdienis ritmas (Anglų kokerspanielis) - apie 60-90 min judėjimo ir trumpi mokymo epizodai; kartu verta prisiminti, kad reikia daug judėjimo ir užsiėmimo. Vienatvė (Anglų kokerspanielis) - ilgos tuščios valandos dažnai sunkios, todėl buvimas vienam mokomas mažais etapais, o ne išbandomas visa darbo diena. Priežiūra (Anglų kokerspanielis) - kailį ir plunksnas šukuoti 2-3 kartus per savaitę; ausis tikrinti ir džiovinti po kiekvienos maudynės ar lietaus.

ISTORIJA

Pavadinimas kilęs iš angliško paukščio vardo "woodcock", slanka: mažesnieji spanieliai buvo naudojami būtent slankų kėlimui tankmėje. Iki 1893 m. kokerspanieliai ir springeriai buvo registruojami kaip ta pati veislė, atskiriami tik pagal svorį toje pačioje vadoje.

Šuo

Anglų kokerspanielis

English Cocker Spaniel

PANAŠIOS VEISLĖS

- Kavalieriaus King Charles spanielis
- Auksaspalvis retriveris

SVEIKATA: KĄ TIKRINTI

Dažniausios problemos - lėtiniai ausų uždegimai dėl karančių, plaukuotų ausų, taip pat paveldimos akių ligos (PRA) ir antsvoris. Padeda savaitinis ausų tikrinimas, tėvų akių patikra ir matuojamos porcijos.

Šaltinis: FCI standartas Nr. 5; BVA/KC/ISDS akių schema; The Kennel Club Breed Watch

NAMŲ GAUJOS VERDIKTAS

Anglų kokerspanielis: geras pasirinkimas tada, kai namuose iš tiesų vertinamas socialumas ir artumas. Geriausias scenarijus (Anglų kokerspanielis) - aktyviai šeimai. Išankstinės sąlygos: karančios ausys linkusios uždegti; reikia daug judėjimo ir užsiėmimo. Baigiamoji pastaba (Anglų kokerspanielis) - veislės charakteris tada tampa namų spalva, o ne nuolatinio kompromisu; dar viena praktiška detalė - plunksnos velia ir renka purvą.

ŠNAUCERIAI IR PINČERIAI · VOKIETIJA

Cvergpinčeris

Miniature Pinscher

DYDIS

Mažas · 25-30 cm

JUDĖJIMAS

45 min

GYVENIMO TRUKMĖ

12-16 m.

KAILIS

Trumpas, glotnus

VEISLĖS ESMĖ

Cvergpinčeris: pirmiausia vertinkite ritmą - artumo specialistas, norintis ne stebėti šeimą iš kampo, o turėti vietą jos kasdienybėje. Istorijos sakiny: Nėra mažas dobermanas - veislė senesnė ir susiformavo savarankiškai. Stipriausias atitikimas - butui. Išankstinis susitarimas su realybe - energijos daug, o kūnas trapus.

KASDIENYBĖ

Cvergpinčeris: nori būti ten, kur vyksta žmonių gyvenimas, tačiau artumas nepakeičia judėjimo, mokymo ir ramaus poilsio. Kasdienis ritmas (Cvergpinčeris) - apie 45 min judėjimo ir trumpi mokymo epizodai; kartu verta prisiminti, kad bėgikas - reikia tvirtos tvoros. Vienatvė (Cvergpinčeris) - ilgos tuščios valandos dažnai sunkios, todėl buvimas vienam mokomas mažais etapais, o ne išbandomas visa darbo diena. Priežiūra (Cvergpinčeris) - kailio priežiūra minimali; dantis valyti reguliariai; žiemą naudoti šiltą aprangą, nes trumpas kailis nešildo.

ISTORIJA

Nors dažnai vadinamas "mažuoju dobermanu", cvergpinčeris yra senesnis už dobermaną ir susiformavo savarankiškai iš vokiečių pinčerių, tvartuose gaudžiusių žiurkes. Panašumas atsirado ne dėl giminytės, o dėl bendrų pinčerių protėvių.

ŠUO

Cvergpinčeris

Miniature Pinscher

Energija	● ● ● ● ● ●
Butui	● ● ● ● ● ●
Priežiūra	● ● ● ● ● ●
Balsas	● ● ● ● ● ●
Vienatvė	● ● ● ● ● ●

PANAŠIOS VEISLĖS

- Čihuahua
- Cvergšnauceri

SVEIKATA: KĄ TIKRINTI

Veislei būdingas girmelės išnirimas, Legg-Calvé-Perthes liga ir progresuojanti tinklainės atrofija. Verta pasitikrinti tėvų akių ir sąnarių rezultatus bei nedelsti kreiptis, jei šuniukas pradeda šlubuoti.

Šaltinis: FCI standartas Nr. 185; The Kennel Club Breed Watch

NAMŲ GAUJOS VERDIKTAS

Cvergpinčeris: pažadas nėra tobulumas. Stiprybė - energija ir darbinis smalsumas; tinkamiausia kryptis - butui. Realybės planas (Cvergpinčeris): energijos daug, o kūnas trapus; bėgikas - reikia tvirtos tvoros. Baigiamoji pastaba (Cvergpinčeris) - kai realybė priimta iš anksto, kasdienybėje lieka daugiau artumo ir gerokai mažiau staigmenų; dar viena praktiška detalė - šla, žiemai reikia aprangos.

ŠIAURĖS TIPO / ŠPICAI · JAPONIJA

Akita inu

Akita Inu

DYDIS

Didelis · patinai 64-70 cm, patelės 58-64 cm

JUDĖJIMAS

60-90 min

GYVENIMO TRUKMĖ

10-13 m.

KAILIS

Tankus, dvigubas

VEISLĖS ESMĖ

Akita inu: paprasto antradienio portretas - savarankiškas šiaurės tipo šuo, išlaikęs ištvermę, budrumą ir teisę turėti savo nuomonę. Kilmės istorijos esmė: Hačikas, devynerius metus laukęs šeimininko Šibujos stotyje, buvo akita inu. Geras scenarijus - patyrusiam šeimininkui. Rimčiausias klausimas - dažnai nesutaria su tos pačios lyties šunimis.

KASDIENYBĖ

Akita inu: žmogų išgirs, bet sprendimą dar gali apsvarstyti, todėl saugumą geriau grįsti įpročiais, tvora ir motyvacija. Kasdienis ritmas (Akita inu) - apie 60-90 min judėjimo ir trumpi mokymo epizodai; kartu verta prisiminti, kad savarankiškas - nesitikėk besąlygiško paklusnumo. Vienatvė (Akita inu) - savarankiškumo daugiau, tačiau kasdienio kontakto, veiklos ir aiškaus sugrįžimo ritualo vis tiek reikia. Priežiūra (Akita inu) - šukuoti kartą per savaitę, šėrimosi metu kasdien; kailio nekirpti; tikrinti odą ir ausis.

ISTORIJA

Garsiausias veislės atstovas - Hačikas, kuris nuo 1925 iki 1935 m. kasdien ateidavo į Tokijo Šibujos stotį laukti mirusio šeimininko. Jo skulptūra ten stovi iki šiol. Japonijoje akita inu 1931 m. paskelbta nacionaliniu paminklu, o po Antrojo pasaulinio karo veislė buvo atkuriamą iš vos kelių išlikusių linijų.

ŠUO

Akita inu

Akita Inu

Energija	● ● ● ● ● ●
Butui	● ● ● ● ● ●
Priežiūra	● ● ● ● ● ●
Balsas	● ● ● ● ● ●
Vienatvė	● ● ● ● ● ●

PANAŠIOS VEISLĖS

- Sibiro haskis
- Kaukazo aviganis

SVEIKATA: KĄ TIKRINTI

Veislė predisponuota autoimuninėms ligoms (odos ir akių), skydliaukės nepakankamumui, klubų displazijai ir skrandžio užsisukimui (GDV). Padeda tėvų sąnarių patikra, kelios mažesnės porcijos per dieną ir kreipimasis pastebėjus odos ar akių pokyčius.

Šaltinis: FCI standartas Nr. 255; The Kennel Club Breed Watch; UFAW

NAMŲ GAUJOS VERDIKTAS

Akita inu: gali duoti labai daug, kai žmogus ieško energijos ir darbinio smalsumo. Dažniausias geras sutapimas (Akita inu) - patyrusiam šeimininkui. Kaina ne vien eurais: dažnai nesutaria su tos pačios lyties šunimis; savarankiškas - nesitikėk besąlygiško paklusnumo. Baigiamoji pastaba (Akita inu) - sutapus ritmui, gražus pasirinkimas tampa geru gyvenimu, o ne trumpu medaus mėnesiu; dar viena praktiška detalė - sezoninis šėrimasis labai gausus.

ŠUO

Maltos bišonas

Maltese

PANAŠIOS VEISLĖS

- Jorkšyro terjeras
- Pomeranijos špicas

KOMPANIJOS · VIDURŽEMIO JŪRA

Maltos bišonas

Maltese

DYDIS

Toy · 20-25 cm

JUDĖJIMAS

30 min

GYVENIMO TRUKMĖ

12-15 m.

KAILIS

Ilgas, šilkinis

VEISLĖS ESMĖ

Maltos bišonas: kompanionas, kuriam buvimas šalia nėra tinginystė, o pagrindinė veislės profesija. Viena istorijos detalė verta atskiros eilutės: Minima jau senovės graikų raštuose - viena seniausių kompanijos veislių. Sprendimo kryptis - beveik nesišeriančio šuns ieškantiems. Dalykas, kurį reikia realiai suplanuoti - kailio priežiūra kasdien.

KASDIENYBĖ

Maltos bišonas: nori būti ten, kur vyksta žmonių gyvenimas, tačiau artumas nepakeičia judėjimo, mokymo ir ramaus poilsio. Kasdienis ritmas (Maltos bišonas) - apie 30 min judėjimo ir trumpi mokymo epizodai; kartu verta prisiminti, kad gali būti j kiekvieną garsą. Vienatvė (Maltos bišonas) - ilgos tuščios valandos dažnai sunkios, todėl buvimas vienam mokomas mažais etapais, o ne išbandomas visa darbo diena. Priežiūra (Maltos bišonas) - ilgą šilkinį kailį šukuoti kasdien, kitaip veliasi; akių kampučius valyti; letenų plaukus kirpti.

ISTORIJA

Viena seniausių kompanijos veislių pasaulyje: aprašyta senovės graikų ir romėnų šaltiniuose, Aristotelio minėta IV a. pr. Kr. Šie šunys keliavo Viduržemio jūros prekybos laivais kaip aristokratų kompanionai.

SVEIKATA: KĄ TIKRINTI

Miniatiūrinei veislei būdingas girnelės išnirimas, ankstyvos dantų ligos ir ašarų dėmės apie akis. Padeda reguliari burnos priežiūra, petnešos vietoj antkaklio ir svorio kontrolė.

Šaltinis: FCI standartas Nr. 65; The Kennel Club Breed Watch

NAMŲ GAUJOS VERDIKTAS

Maltos bišonas: logiškas pasirinkimas dėl gebėjimo prisitaikyti prie namų ritmo, jeigu kasdienybė atitinka kryptį "beveik nesišeriančio šuns ieškantiems". Jokio smulkaus šrifto (Maltos bišonas): kailio priežiūra kasdien; gali būti j kiekvieną garsą. Baigiamoji pastaba (Maltos bišonas) - veislės charakteris tada tampa namų spalva, o ne nuolatinio kompromisu; dar viena praktiška detalė - trapus - atsargiai su mažais vaikais.

Šuo

Didysis pudelis

Standard Poodle

PANAŠIOS VEISLĖS

- Nykštukinis pudelis
- Auksaspalvis retriveris

KOMPANIJOS · VOKIETIJA / PRANCŪZIJA

Didysis pudelis

Standard Poodle

DYDIS

Didelis · 45-60 cm

JUDĖJIMAS

60-90 min

GYVENIMO TRUKMĖ

12-15 m.

KAILIS

Garbanotas, nesišeriantis

VEISLĖS ESMĖ

Didysis pudelis: namų gyvenimo dalyvis, greitai išmokstantis, kur sėdi žmonės ir kada prasideda bendri planai. Trumpa istorijos užuomina: Parodinis kirpimas turi praktinę kilmę - kailis buvo paliekamas ties sąnariais ir krūtine. Geriausias atitikimas šiame gide - alergiškiems. Svarbiausia įvertinti - kirpimas kas 6-8 savaites - nuolatinė išlaida.

KASDIENYBĖ

Didysis pudelis: nori būti ten, kur vyksta žmonių gyvenimas, tačiau artumas nepakeičia judėjimo, mokymo ir ramaus poilsio. Kasdienis ritmas (Didysis pudelis) - apie 60-90 min judėjimo ir trumpi mokymo epizodai; kartu verta prisiminti, kad labai protingas, nuobodžiaudamas prisigalvoja. Vienatvė (Didysis pudelis) - ilgos tuščios valandos dažnai sunkios, todėl buvimas vienam mokomas mažais etapais, o ne išbandomas visa darbo diena. Priežiūra (Didysis pudelis) - kailis nesišeria, bet veliasi - šukuoti kas 2-3 dienas, kirpti kas 6-8 savaites; valyti ausų kanalo plaukus.

ISTORIJA

Didysis pudelis yra originalus veislės dydis: vokiškas vandens šuo, nešęs sumedžiotus paukščius iš vandens. Garsusis kirpimas nėra vien puošyba - kailis buvo paliekamas ties sąnariais, krūtine ir uodegos galu, kad šaltame vandenyje būtų apsaugotos svarbiausios vietos, o likusi kūno dalis nustelbta, kad netrukdytų plaukti.

SVEIKATA: KĄ TIKRINTI

Stambiam pudeliui aktualus skrandžio išsiplėtimas su užsisukimu (GDV), Adisono liga ir klubų displazija. Padeda kelios mažesnės porcijos per dieną, poilsis prieš krūvį ir po jo bei kreipimasis pastebėjus nepaaiškinamą silpnumą ar vėmimą.

Šaltinis: FCI standartas Nr. 172; BVA/KC klubų ir akių schemas

NAMŲ GAUJOS VERDIKTAS

Didysis pudelis: esmė paprasta - noras mokytis ir bendradarbiauti yra tikras privalumas, bet jis neveikia vakuume. Geriausias atitikimas (Didysis pudelis) - alergiškiems. Būtinai susitarimai: kirpimas kas 6-8 savaites - nuolatinė išlaida; labai protingas, nuobodžiaudamas prisigalvoja. Baigiamoji pastaba (Didysis pudelis) - kai realybė priimta iš anksto, kasdienybėje lieka daugiau artumo ir gerokai mažiau staigmenų; dar viena praktiška detalė - giliakrūtinis - aktualus skrandžio užsisukimas.

ŠUO

Dobermanas

Dobermann

PANAŠIOS VEISLĖS

- Vokiečių aviganis
- Belgų aviganis malinua

SERGSTINTYS · VOKIETIJA

Dobermanas

Dobermann

DYDIS

Didelis · patinai 68-72 cm, patelės 63-68 cm

JUDĖJIMAS

90+ min

GYVENIMO TRUKMĖ

10-12 m.

KAILIS

Trumpas, glotnus

VEISLĖS ESMĖ

Dobermanas: kasdienis portretas - apsaugos instinktą turintis šuo, kuriam pasitikėjimas kuriamas kasdien, o ne vien dresūros aikštelėje. Kilmės faktas: Veislę išvedė mokesčių rinkėjas Karlas Dobermanas, kuriam reikėjo apsaugos darbe. Gyvenimo kryptis - patyrusiam šeimnininkui. Realybės patikra - širdies patikros (echokardiografija, Holteris) reikia visą gyvenimą.

KASDIENYBĖ

Dobermanas: namuose geriausiai veikia ramios, visiems vienodos taisyklės; jėgos ir saugojimo instinkto nereikia kurstyti teatrališku griežtumu. Kasdienis ritmas (Dobermanas) - apie 90+ min judėjimo ir trumpi mokymo epizodai; kartu verta prisiminti, kad sunkiai pakelia vienvė ir šaltį. Vienatvė (Dobermanas) - ilgos tuščios valandos dažnai sunkios, todėl buvimas vienam mokomas mažais etapais, o ne išbandomas visa darbo diena. Priežiūra (Dobermanas) - kailio priežiūra minimali; trumpas kailis nešildo - žiemai reikia aprangos; tikrinti nagus ir dantis.

ISTORIJA

XIX a. pabaigos Vokietijoje mokesčių rinkėjas ir naktinis sargas Karlas Friedrichas Louisas Dobermanas norėjo šuns, kuris lydėtų jį pavojingame darbe. Turėdamas prieigą prie miesto šunų prieglaudos, jis kryžmino įvairius tipus ir per kelis dešimtmečius gavo veislę, pavadintą jo vardu.

SVEIKATA: KĄ TIKRINTI

Viename Europos kohortiniame tyrime kumuliacinis dilatacinės kardiomiopatijos (DCM) paplitimas siekė 58,2 %, o sergančių šunų gyvenimo trukmės mediana buvo 7,8 metų prieš 11 metų nesergančių. Veislei taip pat aktuali fon Vilebrando kraujavimo liga. Reguliari širdies patikra - įskaitant echokardiografiją ir Holterio stebėjimą - veislei yra ne rekomendacija, o būtinybė.

Šaltinis: Wess et al.; Science for Animal Welfare (DCM Europos Dobermanuose); FCI standartas Nr. 143

NAMŲ GAUJOS VERDIKTAS

Dobermanas: gali tapti puikiu partneriu, jeigu ieškoma noro mokytis ir bendradarbiauti. Palankiausia kryptis šiame gide (Dobermanas) - patyrusiam šeimnininkui. Du klausimai prieš parsivežant: širdies patikros (echokardiografija, Holteris) reikia visą gyvenimą; sunkiai pakelia vienvė ir šaltį. Baigiamoji pastaba (Dobermanas) - jėga tada dera su pasitikėjimu, o namų ramybė neparemta baime; dar viena praktiška detalė - reikia nuolatinio darbo su galva.

MOLOSAI · ITALIJA

Kanė korso

Cane Corso

DYDIS

Didelis · patinai 64-68 cm, patelės 60-64 cm

JUDĖJIMAS

60-90 min

GYVENIMO TRUKMĖ

9-12 m.

KAILIS

Trumpas, tankus

VEISLĖS ESMĖ

Kanė korso - stambus, lėčiau bręstantis šuo, kurio jėgą geriausiai valdo ramybė, nuoseklumas ir geras planas. Iš istorijos: Vardas kilęs iš lotyniško "cohors" - sargas, saugantis kiemą. Geras sutapimas dažniausiai prasideda nuo krypties "patyrusiam šeimnininkui" (Kanė korso). Praktinis klausimas - ne pirmam šuniui - reikia tikros kontrolės.

KASDIENYBĖ

Kanė korso: namuose geriausiai veikia ramios, visiems vienodos taisyklės; jėgos ir saugojimo instinkto nereikia kurstyti teatrališku griežtumu. Kasdienis ritmas (Kanė korso) - apie 60-90 min judėjimo ir trumpi mokymo epizodai; kartu verta prisiminti, kad ankstyva socializacija privaloma. Vienatvė (Kanė korso) - kelias valandas pabūti vienam galima išmukti, jeigu diena nuspėjama ir prieš tai patenkinami judėjimo poreikiai. Priežiūra (Kanė korso) - kailio priežiūra minimali; akis ir vokus tikrinti kas savaitę; nagus trumpinti; saugoti sąnarius augimo metu.

ISTORIJA

Kanė korso yra romėnų molosų palikuonis, Italijos ūkiuose šimtmečius saugojęs sodybas, varęs galvijus ir dirbęs medžioklėje. Iki XX a. antros pusės veislė buvo beveik išnykusi ir atkurta iš kelių likusių Pietų Italijos linijų; oficialiai FCI ją pripažino tik 1996 m.

ŠUO

Kanė korso

Cane Corso

PANAŠIOS VEISLĖS

- Rotweileris
- Kaukazo aviganis

SVEIKATA: KĄ TIKRINTI

Stambiai giliakrūtinėi veislei aktualus klubų displazija, skrandžio užsisukimas (GDV) ir vokų ligos - entropija bei ektropija. Padeda tėvų sąnarių patikra, kelios mažesnės porcijos per dieną ir kreipimasis pastebėjus akių ašarojimą ar mirksėjimą.

Šaltinis: FCI standartas Nr. 343; BVA/KC klubų schemos

NAMŲ GAUJOS VERDIKTAS

Kanė korso: didžiausia stiprybė - noras mokytis ir bendradarbiauti. Geriausias atitikimas - patyrusiam šeimnininkui. Realybės dalis: ne pirmam šuniui - reikia tikros kontrolės; ankstyva socializacija privaloma. Baigiamoji pastaba (Kanė korso) - ramus, nuoseklus žmogus čia svarbesnis už garsų balsą ar kietą ranką; dar viena praktiška detalė - kai kuriose šalyse ribojamas laikymas.

TERJERAI · JAV

Amerikiečių stafordšyro ter

American Staffordshire Terrier

DYDIS

Vidutinis · patinai 46-48 cm, patelės 43-46 cm

JUDĖJIMAS

60-90 min

GYVENIMO TRUKMĖ

12-14 m.

KAILIS

Trumpas, glotnus

VEISLĖS ESMĖ

Amerikiečių stafordšyro terjeras: medžiotojo užsispyrimą išlaikęs šuo, kuriam užrašas "nelįsti" kartais skamba kaip kvietimas. Veislės istorijoje įdomu tai, kad Nuo stafordšyro bulterjero skiriasi daugiausia dydžiu - JAV linija buvo veisiama stambesnė. Palankiausias scenarijus - aktyviam šeimnininkui. Svarbiausia taisyklė - dažnai nesutaria su kitais šunimis.

KASDIENYBĖ

Amerikiečių stafordšyro terjeras: net mažas šnarėjimas gali tapti tyrimu, o nuobodulys - labai kūrybišku remonto planu. Kasdienis ritmas (Amerikiečių stafordšyro terjeras) - apie 60-90 min judėjimo ir trumpi mokymo epizodai; kartu verta prisiminti, kad kai kuriose šalyse ribojamas laikymas. Vienatvė (Amerikiečių stafordšyro terjeras) - ilgos tuščios valandos dažnai sunkios, todėl buvimas vienam mokomas mažais etapais, o ne išbandomas visa darbo diena. Priežiūra (Amerikiečių stafordšyro terjeras) - kailio priežiūra minimali; odą ir ausis tikrinti kas savaitę; trumpas kailis nešildo - žiemai reikia aprangos.

ISTORIJA

Amstafas ir stafordšyro bulterjeras turi bendrą kilmę Anglijoje, bet XX a. pradžioje JAV linija buvo veisiama pastebimai stambesnė ir 1936 m. pripažinta kaip atskira veislė. Šiandien pagrindinis skirtumas ir yra dydis: amstafas sveria maždaug dešimčia kilogramų daugiau.

ŠUO

Amerikiečių stafordšyro...

American Staffordshire Terrier

Energija ● ● ● ● ● ●

Butui ● ● ● ● ● ●

Priežiūra ● ● ● ● ● ●

Balsas ● ● ● ● ● ●

Vienatvė ● ● ● ● ● ●

PANAŠIOS VEISLĖS

- Stafordšyro bulterjeras
- Bokseris

SVEIKATA: KĄ TIKRINTI

Veislei aktualios odos alergijos, klubų displazija ir paveldima smegenėlių ataksija (NCL-A), kuriai yra DNR testas. Padeda tėvų testai, odos būklės stebėjimas ir kreipimasis pastebėjus koordinacijos pokyčius jauname amžiuje.

Šaltinis: FCI standartas Nr. 286; The Kennel Club DNR testų sąrašas (NCL-A)

NAMŲ GAUJOS VERDIKTAS

Amerikiečių stafordšyro terjeras: rinktis verta dėl noro mokytis ir bendradarbiauti, o ne vien dėl išvaizdos. Palankiausias gyvenimo profilis (Amerikiečių stafordšyro terjeras) - aktyviam šeimnininkui. Sąžininga komplekto dalis: dažnai nesutaria su kitais šunimis; kai kuriose šalyse ribojamas laikymas. Baigiamoji pastaba (Amerikiečių stafordšyro terjeras) - užsispyrimas tada virsta charakteriu, o ne kasdieniu ginču; dar viena praktiška detalė - reikia nuoseklaus mokymo nuo mažens.

TERJERAI · ANGLIJA

Staffordšyro bulterjeras

Staffordshire Bull Terrier

DYDIS

Vidutinis · 35-40 cm

JUDĖJIMAS

60 min

GYVENIMO TRUKMĖ

12-14 m.

KAILIS

Trumpas, glotnus

VEISLĖS ESMĖ

Staffordšyro bulterjeras nėra vien išvaizda: kompaktiškas energijos ir humoro paketas, gebantis vieną lapų krūvą paversti dienos projektu. Istorinis kabliukas: Anglijoje pramintas "auklės šunimi" dėl kantrybės su vaikais. Tinkamiausia kryptis - šeimai su vaikais. Sprendimo patikra - dažnai nesutaria su kitais šunimis.

KASDIENYBĖ

Staffordšyro bulterjeras: net mažas šnarėjimas gali tapti tyrimu, o nuobodulys - labai kūrybišku remonto planu. Kasdienis ritmas (Staffordšyro bulterjeras) - apie 60 min judėjimo ir trumpi mokymo epizodai; kartu verta prisiminti, kad kai kuriose šalyse ribojamas laikymas. Vienatvė (Staffordšyro bulterjeras) - ilgos tuščios valandos dažnai sunkios, todėl buvimas vienam mokomas mažais etapais, o ne išbandomas visa darbo diena. Priežiūra (Staffordšyro bulterjeras) - kailio priežiūra minimali; odą tikrinti dėl alergijų; trumpas kailis nešildo - žiemai reikia aprangos.

ISTORIJA

Nepaisant kovinės praeities, Anglijoje staffordšyro bulterjeras jau seniai pramintas "nanny dog" - auklės šunimi - dėl išskirtinės kantrybės su vaikais. Veislės standarte charakteris apibūdinamas kaip drąsus ir be galo patikimas, o su žmonėmis draugiškas net su nepažįstamais.

ŠUO

Staffordšyro bulterjeras

Staffordshire Bull Terrier

Energija	● ● ● ● ● ●
Butui	● ● ● ● ● ●
Priežiūra	● ● ● ● ● ●
Balsas	● ● ● ● ● ●
Vienatvė	● ● ● ● ● ●

PANAŠIOS VEISLĖS

- Amerikiečių staffordšyro terjeras
- Bostono terjeras

SVEIKATA: KĄ TIKRINTI

Veislėje paplitusios dvi paveldimos ligos, kurioms yra DNR testai: L-2-hidroksiglutarato acidurija (L-2-HGA) ir jaunatvinė katarakta (HC). Verta pasitikrinti tėvų testų rezultatus - tai vienas efektyviausių sprendimų visame katalogo sąrašė.

Šaltinis: FCI standartas Nr. 76; The Kennel Club DNR testų programa (L-2-HGA, HC)

NAMŲ GAUJOS VERDIKTAS

Staffordšyro bulterjeras: geras pasirinkimas tada, kai namuose iš tiesų vertinamas socialumas ir artumas. Geriausias scenarijus (Staffordšyro bulterjeras) - šeimai su vaikais. Išankstinės sąlygos: dažnai nesutaria su kitais šunimis; kai kuriose šalyse ribojamas laikymas. Baigiamoji pastaba (Staffordšyro bulterjeras) - priėmus terjero nuomonę, namuose būna daug juoko ir labai mažai nuobodulio; dar viena praktiška detalė - labai stiprus - reikia mokyti nesitempti.

MOLOSAI · KINIJA

Šarpėjus

Shar Pei

DYDIS

Vidutinis · 44-51 cm

JUDĖJIMAS

45-60 min

GYVENIMO TRUKMĖ

8-12 m.

KAILIS

Labai trumpas, šiurkštus

VEISLĖS ESMĖ

Šarpėjus: kasdienybėje tai įspūdingo formato kompanionas, kuriam svarbiau stabilios taisyklės negu garsus balsas. Veislės praeities detalė: Raukšlės nėra sena veislės savybė - jos gerokai sustiprintos XX a. antroje pusėje. Geriausiai dera su kryptimi "ramiam gyvenimo būdai". Iš anksto priimama realybė - raukšles reikia prižiūrėti kasdien.

KASDIENYBĖ

Šarpėjus: namuose geriausiai veikia ramios, visiems vienodos taisyklės; jėgos ir saugojimo instinkto nereikia kurstyti teatrališku griežtumu. Kasdienis ritmas (Šarpėjus) - apie 45-60 min judėjimo ir trumpi mokymo epizodai; kartu verta prisiminti, kad dažnos akių ir ausų problemos. Vienatvė (Šarpėjus) - kelias valandas pabūti vienam galima išmokti, jeigu diena nuspėjama ir prieš tai patenkinami judėjimo poreikiai. Prižiūra (Šarpėjus) - odos raukšles valyti ir sausai nušluostyti kasdien; ausis tikrinti kas savaitę; saugoti nuo karščio.

ISTORIJA

Kinijoje šarpėjus šimtmečius buvo ūkio ir sargybos šuo, o senosiose nuotraukose jis atrodo kur kas lygesnis nei šiandien. Vakaruose po 1970-ųjų veisiant j vadinamąjį "meat-mouth" tipą raukšlės buvo gerokai sustiprintos - būtent tas odos perteklius (hialuronozė) šiandien siejamas su daugeliu veislės sveikatos problemų.

ŠUO

Šarpėjus

Shar Pei

PANAŠIOS VEISLĖS

- Čiau čiau
- Anglų buldogas

SVEIKATA: KĄ TIKRINTI

2013 m. JK pirminės veterinarinės priežiūros duomenyse per metus entropija registruota 17,88 %, o išorinės ausies uždegimas - 16,36 % šarpėjų; akių ir odos ligos apskritai palietė daugiau nei penktadalį šunų. Veislėje pasitaiko ir paveldima šarpėjaus karštinė su amiloidoze. Verta rinktis saikingesnės anatomijos linijas ir nedelsti kreiptis dėl mirksėjimo ar pasikartojančio karščiavimo.

Šaltinis: O'Neill et al. 2023, Canine Medicine and Genetics (JK šarpėjų tyrimas); UFAW

NAMŲ GAUJOS VERDIKTAS

Šarpėjus: pažadas nėra tobulumas. Stiprybė - gebėjimas prisitaikyti prie namų ritmo; tinkamiausia kryptis - ramiam gyvenimo būdai. Realybės planas (Šarpėjus): raukšles reikia prižiūrėti kasdien; dažnos akių ir ausų problemos. Baigiamoji pastaba (Šarpėjus) - jėga tada dera su pasitikėjimu, o namų ramybė neparemta baime; dar viena praktiška detalė - savarankiškas ir rezervuotas su svetimais.

ŠPICAİ · KINIJA

Čiau čiau

Chow Chow

DYDIS

Vidutinis · 46-56 cm

JUDĖJIMAS

45-60 min

GYVENIMO TRUKMĖ

9-12 m.

KAILIS

Labai tankus, dvigubas

VEISLĖS ESMĖ

Čiau čiau: labai konkretus ritmas - savarankiškas šiaurės tipo šuo, išlaikęs ištvermę, budrumą ir teisę turėti savo nuomonę. Kilmės pradžia: Vienintelė veislė kartu su Kinijos šarpėjumi, turinti melsvai juodą liežuvį. Namų profilis - ramiam gyvenimo būdai. Neapeinamas punktas - rezervuotas, nemėgsta apkabinimų.

KASDIENYBĖ

Čiau čiau: žmogų išgirs, bet sprendimą dar gali apsvastyti, todėl saugumą geriau grįsti įpročiais, tvora ir motyvacija. Kasdienis ritmas (Čiau čiau) - apie 45-60 min judėjimo ir trumpi mokymo epizodai; kartu verta prisiminti, kad labai gausus sezoninis šėrimasis. Vienatvė (Čiau čiau) - savarankiškumo daugiau, tačiau kasdienio kontakto, veiklos ir aiškaus sugrįžimo ritualo vis tiek reikia. Priežiūra (Čiau čiau) - tankų kailį šukuoti 3 kartus per savaitę, sezono metu kasdien; akis ir vokus tikrinti; vasarą užtikrinti vėsą.

ISTORIJA

Čiau čiau ir šarpėjus yra vienintelės veislės su melsvai juodu liežuviu - bruožu, kurio priežastis iki galo neaiški. Kinijoje veislė žinoma daugiau nei du tūkstančius metų: Han dinastijos laikų bareljefuose vaizduojami panašūs šunys, dirbę sargyboje ir medžioklėje.

ŠUO

Čiau čiau

Chow Chow

PANAŠIOS VEISLĖS

- Šarpėjus
- Akita inu

SVEIKATA: KĄ TIKRINTI

Veislei aktualu vokų užvirtimas (entropija), klubų ir alkūnių displazija bei jautrumas karščiui dėl labai tankaus kailio ir trumpesnio snukio. Padeda akių patikra, tėvų sąnarių rezultatai ir griežtas vengimas krūvio karštu oru.

Šaltinis: FCI standartas Nr. 205; The Kennel Club Breed Watch; UFAW

NAMŲ GAUJOS VERDIKTAS

Čiau čiau: gali duoti labai daug, kai žmogus ieško gebėjimo prisitaikyti prie namų ritmo. Dažniausias geras sutapimas (Čiau čiau) - ramiam gyvenimo būdai. Kaina ne vien eurai: rezervuotas, nemėgsta apkabinimų; labai gausus sezoninis šėrimasis. Baigiamoji pastaba (Čiau čiau) - kai realybė priimta iš anksto, kasdienybėje lieka daugiau artumo ir gerokai mažiau staigmenų; dar viena praktiška detalė - sunkiai pakelia karštį.

ŠIAURĖS KINKOMIEJI · SIBIRAS

Samojedas

Samoyed

DYDIS

Vidutinis · patinai 54-60 cm, patelės 50-56 cm

GYVENIMO TRUKMĖ

12-14 m.

JUDĖJIMAS

60-90 min

KAILIS

Labai tankus, dvigubas, baltas

VEISLĖS ESMĖ

Samojedas: pirmiausia vertinkite ritmą - ištvermės specialistas, žmogų girdintis gerai, bet pasiūlymą dar linkęs apsvarstyti. Istorijos sakiny: Sibiro samojedų gentyse šunys miegodavo palapinėse kartu su vaikais - tai buvo jų šiluma. Stipriausias atitikimas - šeimai su vaikais (Samojedas). Išankstinis susitarimas su realybe - šeriasi labai gausiai, baltas kailis matomas visur.

KASDIENYBĖ

Samojedas: žmogų išgirs, bet sprendimą dar gali apsvarstyti, todėl saugumą geriau grįsti įpročiais, tvora ir motyvacija. Kasdienis ritmas (Samojedas) - apie 60-90 min judėjimo ir trumpi mokymo epizodai; kartu verta prisiminti, kad kaukia ir "kalbasi" garsiai. Vienatvė (Samojedas) - ilgos tuščios valandos dažnai sunkios, todėl buvimas vienam mokomas mažais etapais, o ne išbandomas visa darbo diena. Priežiūra (Samojedas) - labai tankų kailį šukuoti 3-4 kartus per savaitę, sezono metu kasdien; kailio nekirpti; vasarą užtikrinti vėsą.

ISTORIJA

Samojedų gentys Sibire šiuos šunis naudojo elniams ganyti, rogėms traukti ir šildyti: šuo miegodavo palapinėje kartu su šeima. Būtent iš to bendro gyvenimo kilo veislės draugiškumas žmogui - samojedas beveik neturi sargybinio instinkto ir svetimą greičiausiai pasitiks kviesdamas žaisti.

ŠUO

Samojedas

Samoyed

PANAŠIOS VEISLĖS

- Sibiro haskis
- Aliaskos malamutas

SVEIKATA: KĄ TIKRINTI

Veislei aktualu klubų displazija, paveldima inkstų liga (samojedų glomerulopatija, susijusi su X chromosoma) ir didesnė cukrinio diabeto rizika. Padeda tėvų sąnarių patikra, DNR testai ir reguliarūs šlapimo bei kraujo tyrimai vyresniame amžiuje.

Šaltinis: FCI standartas Nr. 212; BVA/KC klubų schema; UFAW (glomerulopatija)

NAMŲ GAUJOS VERDIKTAS

Samojedas: logiškas pasirinkimas dėl socialumo ir artumo, jeigu kasdienybė atitinka kryptį "šeimai su vaikais". Jokio smulkaus šrifto (Samojedas): šeriasi labai gausiai, baltas kailis matomas visur; kaukia ir "kalbasi" garsiai. Baigiamoji pastaba (Samojedas) - sutapus ritmui, gražus pasirinkimas tampa geru gyvenimu, o ne trumpu medaus mėnesiu; dar viena praktiška detalė - nemėgsta būti vienas.

ŠIAURĖS KINKOMIEJI · ALIASKA

Aliaskos malamutas

Alaskan Malamute

DYDIS

Didelis · patinai ~64 cm, patelės ~58 cm

JUDĖJIMAS

90+ min

GYVENIMO TRUKMĖ

10-14 m.

KAILIS

Labai tankus, dvigubas

VEISLĖS ESMĖ

Aliaskos malamutas: paprasto antradienio portretas - senų darbinių instinktų šuo, kuriam tvora, pavadėlis ir motyvacija patikimesni už optimizmą. Kilmės istorijos esmė: Skirtingai nei haskis, malamutas veisiamas ne greičiui, o sunkiam kroviniiui traukti. Geras scenarijus - labai aktyviam šeimnininkui (Aliaskos malamutas). Rimčiausias klausimas - netinka butui ir šiltam klimatui.

KASDIENYBĖ

Aliaskos malamutas: žmogų išgirs, bet sprendimą dar gali apsvarstyti, todėl saugumą geriau grįsti įpročiais, tvora ir motyvacija. Kasdienis ritmas (Aliaskos malamutas) - apie 90+ min judėjimo ir trumpi mokymo epizodai; kartu verta prisiminti, kad kasa ir bėga - tvora turi būti gili. Vienatvė (Aliaskos malamutas) - ilgos tuščios valandos dažnai sunkios, todėl buvimas vienam mokomas mažais etapais, o ne išbandomas visa darbo diena. Priežiūra (Aliaskos malamutas) - labai tankų kailį šukuoti 2-3 kartus per savaitę, sezono metu kasdien; kailio nekirpti; vasarą būtina vėsa.

ISTORIJA

Malamutas pavadintas pagal mahlemiutų gentį Aliaskoje, kuri jį naudojo sunkiems kroviniams gabenti. Skirtumas nuo haskio esminis: haskis veistas greičiui ir išsvermei ilguose maršrutuose, o malamutas - jėgai. Todėl jis stambesnis, lėtesnis ir dirba mažesniuose kinkiniuose.

ŠUO

Aliaskos malamutas

Alaskan Malamute

PANAŠIOS VEISLĖS

- Sibiro haskis
- Samojedas

SVEIKATA: KĄ TIKRINTI

Veislei aktualu klubų displazija, paveldima polineuropatija (AMPN, yra DNR testas) ir chondrodysplazija - augimo sutrikimas. Padeda tėvų sąnarių patikra ir DNR testai, o kreiptis verta pastebėjus silpstančią eiseną ar kojų nevaldymą.

Šaltinis: FCI standartas Nr. 243; BVA/KC klubų schema; The Kennel Club DNR testai (AMPN)

NAMŲ GAUJOS VERDIKTAS

Aliaskos malamutas: esmė paprasta - socialumas ir artumas yra tikras privalumas, bet jis neveikia vakuume. Geriausias atitikimas (Aliaskos malamutas) - labai aktyviam šeimnininkui. Būtinai susitarimai: netinka butui ir šiltam klimatui; kasa ir bėga - tvora turi būti gili. Baigiamoji pastaba (Aliaskos malamutas) - veislės charakteris tada tampa namų spalva, o ne nuolatinio kompromisu; dar viena praktiška detalė - dažnai nesutaria su tos pačios lyties šunimis.

ŠPICAİ · JAPONIJA

Šiba inu

Shiba Inu

DYDIS

Mažas · patinai 38-41 cm, patelės 35-38 cm

JUDĖJIMAS

60 min

GYVENIMO TRUKMĖ

12-16 m.

KAILIS

Trumpas, tankus, dvigubas

VEISLĖS ESMĖ

Šiba inu: šiaurietiškas individualistas: gražus, stiprus ir nepasirašęs sutarties dėl aklo paklusnumo. Viena istorijos detalė verta atskiros eilutės: Po Antrojo pasaulinio karo veislė buvo atkurta iš vos trijų išlikusių linijų. Sprendimo kryptis - butui (Šiba inu). Dalykas, kurį reikia realiai suplanuoti - beveik nepaklūsta be motyvacijos.

KASDIENYBĖ

Šiba inu: žmogų išgirs, bet sprendimą dar gali apsvastyti, todėl saugumą geriau grįsti įpročiais, tvora ir motyvacija. Kasdienis ritmas (Šiba inu) - apie 60 min judėjimo ir trumpi mokymo epizodai; kartu verta prisiminti, kad bėga ir nesugrįžta - reikia tvoros. Vienatvė (Šiba inu) - savarankiškumo daugiau, tačiau kasdienio kontakto, veiklos ir aiškaus sugrįžimo ritualo vis tiek reikia. Priežiūra (Šiba inu) - kailį šukuoti kartą per savaitę, sezono metu kasdien - šeriasi gausiai; odą tikrinti dėl alergijų.

ISTORIJA

Šiba inu yra mažiausia iš šešių vietinių Japonijos veislių ir viena seniausių šunų linijų pasaulyje. Po Antrojo pasaulinio karo ir distemperio protrūkio veislė buvo ties išnykimo riba - dabartiniai šunys kilę iš vos trijų išlikusių kraujo linijų, sujungtų į vieną standartą.

ŠUO

Šiba inu

Shiba Inu

PANAŠIOS VEISLĖS

- Akita inu
- Čiau čiau

SVEIKATA: KĄ TIKRINTI

Veislei aktualu girnelės išnirimas, alergijos ir paveldima akių liga - progresuojanti tinklainės atrofija. Yra ir DNR testas GM1 gangliozidozei. Padeda tėvų akių patikra ir DNR rezultatai bei kreipimasis pastebėjus nuolatinį kasyimąsi.

Šaltinis: FCI standartas Nr. 257; The Kennel Club DNR testų sąrašas (GM1)

NAMŲ GAUJOS VERDIKTAS

Šiba inu: gali tapti puikiu partneriu, jeigu ieškoma energijos ir darbinio smalsumo. Palankiausia kryptis šiame gide (Šiba inu) - butui. Du klausimai prieš parsivežant: beveik nepaklūsta be motyvacijos; bėga ir nesugrįžta - reikia tvoros. Baigiamoji pastaba (Šiba inu) - kai realybė priimta iš anksto, kasdienybėje lieka daugiau artumo ir gerokai mažiau staigmenų; dar viena praktiška detalė - gali garsiai rėkti ("shiba scream").

AVIGANIAI IR TARNYBINIAI · BELGIJA

Belgų aviganis malinua

Belgian Malinois

DYDIS

Didelis · patinai ~62 cm, patelės ~58 cm

JUDĖJIMAS

120+ min ir protinis darbas

GYVENIMO TRUKMĖ

12-14 m.

KAILIS

Trumpas, dvigubas

VEISLĖS ESMĖ

Belgų aviganis malinua: greita galva su kailiu, nuolat skaitanti judesį, taisykles ir žmonių nuotaikas. Trumpa istorijos užuomina: Šiandien dažniausiai renkamas kariuomenės ir policijos tarnybai vietoj vokiečių avigania. Geriausias atitikimas šiame gide - tarnybai ir šuns sportui. Svarbiausia įvertinti - netinka pasyviai gyvenimo būdai ar nepatyrusiems šeimininkams.

KASDIENYBĖ

Belgų aviganis malinua: galva stebi ne tik žmogų, bet ir visą aplinkos tvarką, todėl be aiškios užduoties šuo pats susiras projektą. Kasdienis ritmas (Belgų aviganis malinua) - apie 120+ min ir protinis darbas judėjimo ir trumpi mokymo epizodai; kartu verta prisiminti, kad netinka šeimai, ieškančiai lengvai valdomo augintinio. Vientovė (Belgų aviganis malinua) - ilgos tuščios valandos dažnai sunkios, todėl buvimas vienas mokomas mažais etapais, o ne išbandomas visa darbo diena. Priežiūra (Belgų aviganis malinua) - kailį iššukuoti kartą per savaitę, sezono metu dažniau; po darbo tikrinti letenas ir raumenis.

ISTORIJA

Malinua yra viena iš keturių belgų aviganiai atmainų, pavadinta pagal Melecheno (Malines) miestą. Pastaraisiais dešimtmečiais pasaulio kariuomenės ir policijos padaliniai vis dažniau renkasi būtent malinua vietoj vokiečių avigania - dėl lengvesnio kūno, ilgesnio darbingumo ir mažesnės sąnarių problemų naštos.

Šuo

Belgų aviganis malinua

Belgian Malinois

PANAŠIOS VEISLĖS

- Vokiečių aviganis
- Borderkolis

SVEIKATA: KĄ TIKRINTI

Veislė sveikesnė už daugelį panašaus dydžio šunų, bet aktualu klubų ir alkūnių displazija bei paveldimos akių ligos. Didžiausia praktinė rizika - ne liga, o traumos ir elgesio problemos dėl nepakankamo krūvio. Padeda tėvų patikra ir realus kasdienis darbas.

Šaltinis: FCI standartas Nr. 15; BVA/KC klubų ir akių schemas

NAMŲ GAUJOS VERDIKTAS

Belgų aviganis malinua: didžiausia stiprybė - noras mokytis ir bendradarbiauti. Geriausias atitikimas - tarnybai ir šuns sportui. Realybės dalis: netinka pasyviai gyvenimo būdai ar nepatyrusiems šeimininkams; netinka šeimai, ieškančiai lengvai valdomo augintinio. Baigiamoji pastaba (Belgų aviganis malinua) - davus galvai darbo, namuose atsiranda partneris; palikus ją tuščią, projektų vadovu tampa šuo; dar viena praktiška detalė - be kasdienio fizinio ir protinio darbo tampa nevaldomas.

AVIGANIAI · ŠKOTIJA

Škotų aviganis (kolis)

Rough Collie

DYDIS

Didelis · patinai 56-61 cm, patelės 51-56 cm

JUDĖJIMAS

60 min

GYVENIMO TRUKMĖ

12-14 m.

KAILIS

Ilgas, dvigubas, su karčiais

VEISLĖS ESMĖ

Škotų aviganis (kolis): kasdienis portretas - darbinis partneris, kuriam užduotis yra ne priedas prie pasivaikščiojimo, o dienos stuburas. Kilmės faktas: Veislę išpopuliarino karalienė Viktorija, pamačiusi kolius Škotijos aukštumose. Gyvenimo kryptis - šeimai su vaikais. Realybės patikra - šeriasi labai gausiai, kailis reikalauja darbo.

KASDIENYBĖ

Škotų aviganis (kolis): galva stebi ne tik žmogų, bet ir visą aplinkos tvarką, todėl be aiškios užduoties šuo pats susiras projektą. Kasdienis ritmas (Škotų aviganis (kolis)) - apie 60 min judėjimo ir trumpi mokymo epizodai; kartu verta prisiminti, kad balsingas - linkęs loti. Vienatvė (Škotų aviganis (kolis)) - ilgos tuščios valandos dažnai sunkios, todėl buvimas vienam mokomas mažais etapais, o ne išbandomas visa darbo diena. Priežiūra (Škotų aviganis (kolis)) - ilgą kailį šukuoti 2-3 kartus per savaitę, sezono metu kasdien; tikrinti už ausų ir po karčiais, kur veliasi.

ISTORIJA

Iki XIX a. vidurio kolis buvo paprastas Škotijos ganytojų šuo. Viską pakeitė karalienė Viktorija: apsilankiusi Balmoralo pilyje ji taip susižavėjo veisle, kad parsivežė kelis šunis į Anglijos rūmus. Nuo tada kolis iš darbinio tapo madingu, o vėliau - ir kino žvaigžde.

ŠUO

Škotų aviganis (kolis)

Rough Collie

PANAŠIOS VEISLĖS

- Šetlando aviganis (šeltis)
- Borderkolis

SVEIKATA: KĄ TIKRINTI

Veislėje labai paplitusi MDR1 geno mutacija, dėl kurios kai kurie įprasti vaistai tampa pavojingi, ir kolio akies anomalija (CEA). Abiem yra DNR testai. MDR1 statusą būtina pasakyti veterinarui prieš bet kokią gydymą - tai svarbiausia praktinė žinia apie šią veislę.

Šaltinis: Washington State University MDR1 programa; BVA/KC/ISDS akių schema (CEA)

NAMŲ GAUJOS VERDIKTAS

Škotų aviganis (kolis): rinktis verta dėl socialumo ir artumo, o ne vien dėl išvaizdos. Palankiausias gyvenimo profilis (Škotų aviganis (kolis)) - šeimai su vaikais. Sąžininga komplekto dalis: šeriasi labai gausiai, kailis reikalauja darbo; balsingas - linkęs loti. Baigiamoji pastaba (Škotų aviganis (kolis)) - kai užduotys aiškios, protas tampa dovana, o ne savarankiškai paleistu projektu; dar viena praktiška detalė - mDR1 mutacija veislėje dažna.

AVIGANIAI · ŠETLANDO SALOS

Šetlando aviganis (šeltis)

Shetland Sheepdog

DYDIS

Mažas · patinai ~37 cm, patelės ~35,5 cm

JUDĖJIMAS

60 min ir protinis darbas

GYVENIMO TRUKMĖ

12-14 m.

KAILIS

Ilgas, dvigubas

VEISLĖS ESMĖ

Šetlando aviganis (šeltis) - šeimos eismo reguliuotojas, pastebintis, kas išėjo, kas grįžo ir kur atsirado spraga taisyklėse. Iš istorijos: Nėra sumažintas kolis - veislė savarankiškai susiformavo atšiauriose Šetlando salose. Geras sutapimas dažniausiai prasideda nuo krypties "šeimai". Praktinis klausimas - vienas balsingiausių šunų - loja daug.

KASDIENYBĖ

Šetlando aviganis (šeltis): galva stebi ne tik žmogų, bet ir visą aplinkos tvarką, todėl be aiškios užduoties šuo pats susiras projektą. Kasdienis ritmas (Šetlando aviganis (šeltis)) - apie 60 min ir protinis darbas judėjimo ir trumpi mokymo epizodai; kartu verta prisiminti, kad kailį reikia šukuoti kelis kartus per savaitę. Vienatvė (Šetlando aviganis (šeltis)) - ilgos tuščios valandos dažnai sunkios, todėl buvimas vienam mokomas mažais etapais, o ne išbandomas visa darbo diena. Priežiūra (Šetlando aviganis (šeltis)) - ilgą kailį šukuoti 2-3 kartus per savaitę, sezono metu dažniau; tikrinti už ausų ir ant šlaunų, kur veliasi.

ISTORIJA

Šeltis nėra tiesiog mažas kolis: veislė savarankiškai susiformavo Šetlando salose, kur atšiaurios sąlygos ir menki ištekliai visus gyvulius padarė mažesnius - ten ir avys, ir poniai smulkesni nei žemyne. Šeltis ganė būtent tas mažas avys, o ne stambius žemyno galvijus.

ŠUO

Šetlando aviganis (šeltis)

Shetland Sheepdog

PANAŠIOS VEISLĖS

- Škotų aviganis (kolis)
- Borderkolis

SVEIKATA: KĄ TIKRINTI

Veislėje pasitaiko MDR1 geno mutacija ir kolio akies anomalija (CEA), abiem yra DNR testai; taip pat girnelės išnirimas. Prieš gydymą veterinarui verta paminėti galimą MDR1 statusą, o šuniuko tėvų akių patikra - privalomas minimumas.

Šaltinis: Washington State University MDR1 programa; BVA/KC/ISDS akių schema (CEA)

NAMŲ GAUJOS VERDIKTAS

Šetlando aviganis (šeltis): geras pasirinkimas tada, kai namuose iš tiesų vertinamas noras mokytis ir bendradarbiauti. Geriausias scenarijus (Šetlando aviganis (šeltis)) - šeimai. Išankstinės sąlygos: vienas balsingiausių šunų - loja daug; kailį reikia šukuoti kelis kartus per savaitę. Baigiamoji pastaba (Šetlando aviganis (šeltis)) - davus galvai darbo, namuose atsiranda partneris; palikus ją tuščią, projektų vadovu tampa šuo; dar viena praktiška detalė - jautrus triukšmui ir pokyčiams.

AVIGANIAI · VELSAS

Velso korgis pembrokas

Pembroke Welsh Corgi

DYDIS

Mažas · 25-30 cm

JUDĖJIMAS

60 min

GYVENIMO TRUKMĖ

12-15 m.

KAILIS

Vidutinio ilgio, dvigubas

VEISLĖS ESMĖ

Velso korgis pembrokas: mąstantis atletas, kuriam protinis darbas dažnai nuvargina maloniau negu dar vienas tuščias kilometras. Veislės istorijoje įdomu tai, kad Trumpos kojos turėjo praktinę paskirtį - leido išvengti galvijo spyrio. Palankiausias scenarijus - šeimai. Svarbiausia taisyklė - nugarai pavojingi šuoliai ir laiptai.

KASDIENYBĖ

Velso korgis pembrokas: galva stebi ne tik žmogų, bet ir visą aplinkos tvarką, todėl be aiškios užduoties šuo pats susiras projektą. Kasdienis ritmas (Velso korgis pembrokas) - apie 60 min judėjimo ir trumpi mokymo epizodai; kartu verta prisiminti, kad labai balsingas. Vienatvė (Velso korgis pembrokas) - kelias valandas pabūti vienam galima išmokti, jeigu diena nuspėjama ir prieš tai patenkinami judėjimo poreikiai. Prižiūra (Velso korgis pembrokas) - kailį šukuoti 2 kartus per savaitę, sezono metu kasdien; svorį matuoti reguliariai - nugarai tai svarbiau nei kailis.

ISTORIJA

Korgis Velse ganė galvijus, kandžiodamas juos į kulnus, o trumpos kojos leido pasilenkti žemiau spyrio linijos. Karalienė Elžbieta II per gyvenimą turėjo daugiau nei trisdešimt korgių - būtent tai veislę pavertė pasauliniu simboliu.

ŠUO

Velso korgis pembrokas

Pembroke Welsh Corgi

PANAŠIOS VEISLĖS

- Šetlando aviganis (šeltis)
- Taksas

SVEIKATA: KĄ TIKRINTI

Ilgo kūno ir trumpų kojų sandara didina tarpslankstelių diskų ligos (IVDD) riziką, o veislėje aprašyta ir paveldima degeneracinė mielopatija, kuriai yra DNR testas. Padeda liekna kondicija, rampos vietoj šuolių ir tėvų DNR rezultatai.

Šaltinis: Coates et al. 2007, JVIM (degeneracinė mielopatija PWC); The Kennel Club DNR testai (DM)

NAMŲ GAUJOS VERDIKTAS

Velso korgis pembrokas: pažadas nėra tobulumas. Stiprybė - noras mokytis ir bendradarbiauti; tinkamiausia kryptis - šeimai. Realybės planas (Velso korgis pembrokas): nugarai pavojingi šuoliai ir laiptai; labai balsingas. Baigiamoji pastaba (Velso korgis pembrokas) - kai užduotys aiškios, protas tampa dovana, o ne savarankiškai paleistu projektu; dar viena praktiška detalė - lengvai priauga svorio, o tai kenkia nugarai.

KOMPANIJOS IR MEDŽIOKLINIAI · KROATIJA (DALMATIJA)

Dalmatinas

Dalmatian

DYDIS

Didelis · patinai 56-62 cm, patelės 54-60 cm

JUDĖJIMAS

90+ min

GYVENIMO TRUKMĖ

11-13 m.

KAILIS

Trumpas, tankus

VEISLĖS ESMĖ

Dalmatinas nėra vien išvaizda: atletiškas darbo šuo, kuriam judėjimas be paieškos ir bendradarbiavimo palieka pusę dienos tuščią. Istorinis kabliukas: Dalmatinai bėgdavo šalia arklių traukiamų gaisrinių vežimų - iš čia ir ryšys su ugniagesiais. Tinkamiausia kryptis - labai aktyviam šeimnininkui. Sprendimo patikra - šeriasi gausiai ištisus metus, plaukai smeigiasi į audinį.

KASDIENYBĖ

Dalmatinas: reikia ne vien kilometrų - paieška, uoslės darbas ir bendras tempas su žmogumi duoda tai, ko tuščias pasivaikščiojimas nepakeičia. Kasdienis ritmas (Dalmatinas) - apie 90+ min judėjimo ir trumpi mokymo epizodai; kartu verta prisiminti, kad reikia labai daug judėjimo. Vienatvė (Dalmatinas) - ilgos tuščios valandos dažnai sunkios, todėl buvimas vienam mokomas mažais etapais, o ne išbandomas visa darbo diena. Priežiūra (Dalmatinas) - kailį iššukuoti kelis kartus per savaitę - šeriasi ištisus metus; užtikrinti nuolatinę prieigą prie vandens; stebėti šlapinimąsi.

ISTORIJA

Dalmatinas išgarsėjo kaip "vežimų šuo": jis bėgdavo šalia arklių traukiamo vežimo, saugodamas jį kelyje ir raminantis arklius. JAV šis įprotis susiejo veislę su gaisrinėmis, kur dalmatinai bėgdavo priešais arklių traukiamas ugniagesių mašinas - ir iki šiol lieka jų neoficialiu simboliu.

ŠUO

Dalmatinas

Dalmatian

Energija ● ● ● ● ● ●

Butui ● ● ● ● ● ●

Priežiūra ● ● ● ● ● ●

Balsas ● ● ● ● ● ●

Vienatvė ● ● ● ● ● ●

PANAŠIOS VEISLĖS

- Vokiečių trumpaplaukis pointeris (kurcharas)
- Borderkolis

SVEIKATA: KĄ TIKRINTI

1992-2019 m. JK BAER patikrintų šuniukų imtyje (8 955 šunys) bendras įgimto kurtumo rodiklis buvo 17,8 % (13,4 % viena ausimi, 4,4 % abiem), tačiau per tyrimo laikotarpį rizika mažėjo. Antra būdinga problema - urato akmenys, nes visi dalmatinai turi paveldimą purinų apykaitos ypatumą. Šuniukui verta atlikti BAER klausos testą iki 7 savaičių, o visą gyvenimą laikytis mažo purinų kiekio raciono ir užtikrinti gausų gėrimą.

Šaltinis: Lewis et al. 2020, JVIM (BAER, 8 955 šuniukai); Bannasch et al. 2008, PLoS Genetics (SLC2A9, hiperurikozurija)

NAMŲ GAUJOS VERDIKTAS

Dalmatinas: gali duoti labai daug, kai žmogus ieško energijos ir darbinio smalsumo. Dažniausias geras sutapimas (Dalmatinas) - labai aktyviam šeimnininkui. Kaina ne vien eurai: šeriasi gausiai ištisus metus, plaukai smeigiasi į audinį; reikia labai daug judėjimo. Baigiamoji pastaba (Dalmatinas) - veislės charakteris tada tampa namų spalva, o ne nuolatinis kompromisas; dar viena praktiška detalė - racionas turi būti mažo purinų kiekio.

MOLOSAI · VOKIETIJA

Vokiečių dogas

Great Dane

DYDIS

Milžinas · patinai nuo 80 cm, patelės nuo 72 cm

JUDĖJIMAS

60 min, saikingai iki 18 mėn.

GYVENIMO TRUKMĖ

7-10 m.

KAILIS

Trumpas, glotnus

VEISLĖS ESMĖ

Vokiečių dogas: kasdienybėje tai didelis kūnas su jautresne, negu rodo išvaizda, kasdienybėje ir ilgu brendimo laikotarpiu. Veislės praeities detalė: Nepaisant vardo, veislė ilgą laiką buvo vadinama "anglų dogu" - vokiška tapatybė įtvirtinta tik XIX a. Geriausiai dera su kryptimi "namui su erdve". Iš anksto priimama realybė - gyvenimo trukmė trumpesnė nei daugumos šunų.

KASDIENYBĖ

Vokiečių dogas: namuose geriausiai veikia ramios, visiems vienodos taisyklės; jėgos ir saugojimo instinkto nereikia kurstyti teatrališku griežtumu. Kasdienis ritmas (Vokiečių dogas) - apie 60 min, saikingai iki 18 mėn judėjimo ir trumpi mokymo epizodai; kartu verta prisiminti, kad skrandžio užsisukimo rizika viena didžiausių tarp veislių. Vienatvė (Vokiečių dogas) - ilgos tuščios valandos dažnai sunkios, todėl buvimas vienam mokomas mažais etapais, o ne išbandomas visa darbo diena. Priežiūra (Vokiečių dogas) - kailio priežiūra minimali; alkūnės ir gulimąsias vietas saugoti minkštu guoliu; nagus trumpinti reguliariai.

ISTORIJA

Iki XIX a. panašūs stambūs šunys Europoje buvo vadinami įvairiai, o angliškas pavadinimas "Great Dane" nurodo Daniją, su kuria veislė beveik nesusijusi. 1880 m. Berlyno kinologai nusprendė veislę vadinti "Deutsche Dogge" ir atsieti nuo angliškų bei daniškų pavadinimų.

ŠUO

Vokiečių dogas

Great Dane

PANAŠIOS VEISLĖS

- Senbernas
- Niufaundlendai

SVEIKATA: KĄ TIKRINTI

Purdue universiteto kohortiniame tyrime vokiečių dogo gyvenimo rizika susirgti skrandžio išsiplėtimu su užsisukimu (GDV) buvo įvertinta 36,7 % (95 % PI 25,2-44,6) - didžiausia iš vienuolikos tirtų veislių. Taip pat aktuali išsiplėtusi kardiomiopatija ir kaklo slankstelių nestabilumas. Verta aptarti su veterinaru profilaktinę gastropeksiją, šerti kelis kartus per dieną ir kasmet tikrinti širdį.

Šaltinis: Ward, Patronek & Glickman 2003, Preventive Veterinary Medicine; Glickman et al. 2000, JAVMA

NAMŲ GAUJOS VERDIKTAS

Vokiečių dogas: logiškas pasirinkimas dėl socialumo ir artumo, jeigu kasdienybėje atitinka kryptį "namui su erdve". Jokio smulkaus šrifto (Vokiečių dogas): gyvenimo trukmė trumpesnė nei daugumos šunų; skrandžio užsisukimo rizika viena didžiausių tarp veislių. Baigiamoji pastaba (Vokiečių dogas) - jėga tada dera su pasitikėjimu, o namų ramybė neparemta baime; dar viena praktiška detalė - augimo metu būtinas saikingas krūvis.

ŠUO

Senbernaras

St. Bernard

PANAŠIOS VEISLĖS

- Vokiečių dogas
- Niufaundlendas

MOLOSAI · ŠVEICARIJA

Senbernaras

St. Bernard

DYDIS

Milžinas · patinai 70-90 cm, patelės 65-80 cm

GYVENIMO TRUKMĖ

8-10 m.

JUDĖJIMAS

45-60 min

KAILIS

Trumpa- arba ilgaplaukis, tankus

VEISLĖS ESMĖ

Senbernaras: labai konkretus ritmas - ramios galios šuo: ne triukšmui, o žmogui, kuris moka būti aiškus be teatro. Kilmės pradžia: Garsioji statinaitė su brendžiu ant kaklo - XIX a. dailininko išmonė, ne tikras šelpimo įrankis. Namų profilis - namui su erdve ir vėsa. Neapeinamas punktas - seilėja gausiai.

KASDIENYBĖ

Senbernaras: namuose geriausiai veikia ramios, visiems vienodos taisyklės; jėgos ir saugojimo instinkto nereikia kurstyti teatrališku griežtumu. Kasdienis ritmas (Senbernaras) - apie 45-60 min judėjimo ir trumpi mokymo epizodai; kartu verta prisiminti, kad sunkiai pakelia karštį. Vienatvė (Senbernaras) - kelias valandas pabūti vienam galima išmokyti, jeigu diena nuspėjama ir prieš tai patenkinami judėjimo poreikiai. Priežiūra (Senbernaras) - ilgaplaukius šukuoti 3 kartus per savaitę, sezono metu kasdien; akių kampučius ir lūpų raukšles nušluostyti; vasarą užtikrinti vėsa.

ISTORIJA

Šveicarijos Alpėse Šv. Bernardo prieglaudos vienuoliai šiuos šunis naudojo keliams ieškoti ir žmonėms rasti pusnyse. Statinaitė su brendžiu, tapusi veislės simboliu, atsirado 1820 m. Edwino Landseerio paveiksle - tikrovėje alkoholis nuo hipotermijos kenkia, o prieglaudos šunys jos nenešiojo.

SVEIKATA: KĄ TIKRINTI

Stambiai veislei aktualu klubų ir alkūnių displazija, skrandžio užsisukimas, vokų ligos (entropija ir ektropija) bei didesnė osteosarkomos rizika. Padeda tėvų sąnarių patikra, kelios mažesnės porcijos per dieną ir kreipimasis pastebėjus šlubavimą, kuris nepraeina per kelias dienas.

Šaltinis: FCI standartas Nr. 61; BVA/KC klubų ir alkūnių schemos; Glickman et al. 2000, JAVMA

NAMŲ GAUJOS VERDIKTAS

Senbernaras: esmė paprasta - socialumas ir artumas yra tikras privalumas, bet jis neveikia vakuume. Geriausias atitikimas (Senbernaras) - namui su erdve ir vėsa. Būtinai susitarimai: seilėja gausiai; sunkiai pakelia karštį. Baigiamoji pastaba (Senbernaras) - ramus, nuoseklus žmogus čia svarbesnis už garsų balsą ar kietą ranką; dar viena praktiška detalė - augimo metu sąnariai labai pažeidžiami.

ŠUO

Niufaundlendas

Newfoundland

PANAŠIOS VEISLĖS

- Senbernaras
- Berno zenenhundas

MOLOSAI · NIUFAUNDLENDAS (KANADA)

Niufaundlendas

Newfoundland

DYDIS

Milžinas · patinai ~71 cm, patelės ~66 cm

JUDĖJIMAS

45-60 min, mėgsta vandenį

GYVENIMO TRUKMĖ

9-11 m.

KAILIS

Ilgas, tankus, vandeniui atsparus

VEISLĖS ESMĖ

Niufaundlendas: pirmiausia vertinkite ritmą - įspūdingo formato kompanionas, kuriam svarbiau stabilios taisyklės negu garsus balsas. Istorijos sakiny: Tarp pirštų yra plėvė, o kailis nepraleidžia vandens - veislė sukurta dirbti jūroje. Stipriausias atitikimas - namui su erdve ir vėsa. Išankstinis susitarimas su realybe - seilėja ir neša vandenį namuose.

KASDIENYBĖ

Niufaundlendas: namuose geriausiai veikia ramios, visiems vienodos taisyklės; jėgos ir saugojimo instinkto nereikia kurstyti teatrališku griežtumu. Kasdienis ritmas (Niufaundlendas) - apie 45-60 min, mėgsta vandenį judėjimo ir trumpi mokymo epizodai; kartu verta prisiminti, kad sunkiai pakelia karštį. Vienatvė (Niufaundlendas) - ilgos tuščios valandos dažnai sunkios, todėl buvimas vienam mokomas mažais etapais, o ne išbandomas visa darbo diena. Priežiūra (Niufaundlendas) - tankų kailį šukuoti 3-4 kartus per savaitę, sezono metu kasdien; po maudynių išdžiovinti; vasarą užtikrinti vėsia vietą.

ISTORIJA

Niufaundlendo žvejai šiuos šunis naudojo tinklams traukti ir žmonėms iš vandens gelbėti. Anatomija pritaikyta būtent tam: tarp pirštų yra plėvė, kailis dvisluoksnis ir vandeniui atsparus, o plaukiant šuo naudoja platų, į priekį kreipiamą priekinių kojų mostą, o ne įprastą šuninį irklavimą.

SVEIKATA: KĄ TIKRINTI

Veislei būdinga poaortinė stenozė - įgimta širdies yda, taip pat klubų ir alkūnių displazija bei cistinurija, dėl kurios susidaro šlapimo akmenys. Šuniuko tėvai turėtų būti tikrinti dėl širdies ir sąnarių, o veislei yra ir cistinurijos DNR testas.

Šaltinis: FCI standartas Nr. 50; BVA/KC širdies ir klubų schemas; The Kennel Club DNR testai (cistinurija)

NAMŲ GAUJOS VERDIKTAS

Niufaundlendas: gali tapti puikiu partneriu, jeigu ieškoma socialumo ir artumo. Palankiausia kryptis šiame gide (Niufaundlendas) - namui su erdve ir vėsa. Du klausimai prieš parsivežant: seilėja ir neša vandenį namuose; sunkiai pakelia karštį. Baigiamoji pastaba (Niufaundlendas) - jėga tada dera su pasitikėjimu, o namų ramybė neparemta baime; dar viena praktiška detalė - kailio priežiūra reikalauja daug laiko.

ŠUO

Kaukazo aviganis

Caucasian Shepherd

PANAŠIOS VEISLĖS

- Vidurinės Azijos aviganis (alabajus)
- Kanė korso

SERGSTINTYS · KAUKAZAS

Kaukazo aviganis

Caucasian Shepherd

DYDIS

Milžinas · patinai nuo 68 cm, patelės nuo 64 cm

JUDĖJIMAS

60 min

GYVENIMO TRUKMĖ

10-12 m.

KAILIS

Tankus, dvigubas

VEISLĖS ESMĖ

Kaukazo aviganis: paprasto antradienio portretas - rimtas stebėtojas, saugumą vertinantis taip pat rimtai kaip žmogus turėtų vertinti socializaciją. Kilmės istorijos esmė: Šimtmečius saugojo bandas nuo vilkų - sprendimus priima pats. Geras scenarijus - sodybai su tvora. Rimčiausias klausimas - ne pirmam šuniui.

KASDIENYBĖ

Kaukazo aviganis: namuose geriausiai veikia ramios, visiems vienodos taisyklės; jėgos ir saugojimo instinkto nereikia kurstyti teatrališku griežtumu. Kasdienis ritmas (Kaukazo aviganis) - apie 60 min judėjimo ir trumpi mokymo epizodai; kartu verta prisiminti, kad reikia ankstyvos socializacijos. Vienatvė (Kaukazo aviganis) - savarankiškumo daugiau, tačiau kasdienio kontakto, veiklos ir aiškaus sugrįžimo ritualo vis tiek reikia. Priežiūra (Kaukazo aviganis) - tankų kailį šukuoti 2-3 kartus per savaitę, sezono metu kasdien; po darbo lauke tikrinti ausis ir letenas.

ISTORIJA

Šimtmečius saugojo avių bandas Kaukazo kalnuose, dažnai visiškai be žmogaus. Todėl išsiugdė savarankišką mąstymą: šuo pats sprendžia, kas yra grėsmė. Sovietmečiu jais buvo saugomas ir Berlyno sienos ruožas.

SVEIKATA: KĄ TIKRINTI

Stambiai sunkiai veislei aktualus klubų ir alkūnių displazijos bei sąnarių perkrovos pavojus, ypač augimo laikotarpiu. Padeda tikrintų tėvų linija, saikingas krūvis iki 18 mėnesių ir liekna kūno kondicija.

Šaltinis: FCI standartas Nr. 328; BVA/KC klubų schemas (stambioms veislėms)

NAMŲ GAUJOS VERDIKTAS

Kaukazo aviganis: didžiausia stiprybė - noras mokytis ir bendradarbiauti. Geriausias atitikimas - sodybai su tvora. Realybės dalis: ne pirmam šuniui; reikia ankstyvos socializacijos. Baigiamoji pastaba (Kaukazo aviganis) - ramus, nuoseklus žmogus čia svarbesnis už garsų balsą ar kietą ranką; dar viena praktiška detalė - netinka butui.

SERGSTINTYS · VIDURINĖ AZIJA

Vidurinės Azijos aviganis (a

Central Asian Shepherd Dog

DYDIS

Milžinas · patinai nuo 70 cm, patelės nuo 65 cm

JUDĖJIMAS

60 min

GYVENIMO TRUKMĖ

12-15 m.

KAILIS

Trumpas arba vidutinis, dvigubas

VEISLĖS ESMĖ

Vidurinės Azijos aviganis (alabajus): sargas su stipriu sprendimo instinktu, kuriam žmogaus ramybė svarbesnė už demonstratyvų griežtumą. Viena istorijos detalė verta atskiros eilutės: Nuo kaukazičio skiriasi ne tik kailiu - alabajus aukštesnis, sausesnis ir judresnis. Sprendimo kryptis - sodybai su tvirta tvora. Dalykas, kurį reikia realiai suplanuoti - ne pirmam šuniui - sprendimus priima pats.

KASDIENYBĖ

Vidurinės Azijos aviganis (alabajus): namuose geriausiai veikia ramios, visiems vienodos taisyklės; jėgos ir saugojimo instinkto nereikia kurstyti teatrališku griežtumu. Kasdienis ritmas (Vidurinės Azijos aviganis (alabajus)) - apie 60 min judėjimo ir trumpi mokymo epizodai; kartu verta prisiminti, kad dažnai nesutaria su tos pačios lyties šunimis. Vientvė (Vidurinės Azijos aviganis (alabajus)) - savarankiškumo daugiau, tačiau kasdienio kontakto, veiklos ir aiškaus sugrįžimo ritualo vis tiek reikia. Priežiūra (Vidurinės Azijos aviganis (alabajus)) - kailį iššukuoti kartą per savaitę, sezono metu kasdien; tikrinti letenas ir ausis po darbo lauke.

ISTORIJA

Alabajus tūkstantmečius saugojo bandas Vidurinės Azijos stepėse ir dykumose, kur atranka vyko be veislynų - išgyvendavo stipriausi ir sveikiausi. Todėl veislė iki šiol pasižymi geresne sveikata ir ilgesniu gyvenimu nei daugelis kitų milžinų, o nuo kaukazičio skiriasi sausesniu, aukštesniu ir judresniu tipu.

ŠUO

Vidurinės Azijos aviganis...

Central Asian Shepherd Dog

Energija ● ● ● ● ●

Butui ● ● ● ● ●

Priežiūra ● ● ● ● ●

Balsas ● ● ● ● ●

Vientvė ● ● ● ● ●

PANAŠIOS VEISLĖS

- Kaukazo aviganis
- Kanė korso

SVEIKATA: KĄ TIKRINTI

Veislė laikoma sveikesne nei daugelis panašaus dydžio šunų, tačiau aktualu klubų ir alkūnių displazija bei skrandžio užsikimimas. Padeda tėvų sąnarių patikra, saikingas krūvis iki 18 mėnesių ir kelios mažesnės porcijos per dieną.

Šaltinis: FCI standartas Nr. 335; BVA/KC klubų schemas

NAMŲ GAUJOS VERDIKTAS

Vidurinės Azijos aviganis (alabajus): rinktis verta dėl energijos ir darbinio smalsumo, o ne vien dėl išvaizdos. Palankiausias gyvenimo profilis (Vidurinės Azijos aviganis (alabajus)) - sodybai su tvirta tvora. Sąžininga komplekto dalis: ne pirmam šuniui - sprendimus priima pats; dažnai nesutaria su tos pačios lyties šunimis. Baigiamoji pastaba (Vidurinės Azijos aviganis (alabajus)) - jėga tada dera su pasitikėjimu, o namų ramybė neparemta baime; dar viena praktiška detalė - netinka butui ar mažam kiemui.

SKALIKAI · PIETŲ AFRIKA

Rodezijos ridžbekas

Rhodesian Ridgeback

DYDIS

Didelis · patinai 63-69 cm, patelės 61-66 cm

JUDĖJIMAS

90+ min

GYVENIMO TRUKMĖ

10-12 m.

KAILIS

Trumpas, blizgus, su ridžu ant nugaros

VEISLĖS ESMĖ

Rodezijos ridžbekas: ištvermingas ieškotojas, gebantis vieną kvapo giją sekti su profesionalo rimtumu. Trumpa istorijos užuomina: Ridžas - priešinga kryptimi augančių plaukų juosta - paveldėtas iš vietinių khoikhoi genčių šunų. Geriausias atitikimas šiame gide - labai aktyviam šeimnininkui. Svarbiausia įvertinti - savarankiškas - mokymui reikia kantrybės.

KASDIENYBĖ

Rodezijos ridžbekas: lauke pirmiausia dirba nosis, todėl kvietimas, saugus paleidimas ir pavadėlis yra realūs įgūdžiai, ne formalumas. Kasdienis ritmas (Rodezijos ridžbekas) - apie 90+ min judėjimo ir trumpi mokymo epizodai; kartu verta prisiminti, kad stiprus medžioklės instinktas. Vienatvė (Rodezijos ridžbekas) - kelias valandas pabūti vienam galima išmokti, jeigu diena nuspėjama ir prieš tai patenkinami judėjimo poreikiai. Priežiūra (Rodezijos ridžbekas) - kailio priežiūra minimali; nugaros ridžo sritį apžiūrėti dėl mazgelių ar kanalo; trumpas kailis nešildo - žiemai reikia aprangos.

ISTORIJA

Ridžas, priešinga kryptimi augančių plaukų juosta ant nugaros, paveldėtas iš pietų Afrikos khoikhoi genčių šunų ir XIX a. perimtas europiečių ūkininkų. Veislė buvo naudojama liūtų medžioklėje - ne kovoti, o sulaikyti žvėrį vietoje, kol atvyks medžiotojai.

ŠUO

Rodezijos ridžbekas

Rhodesian Ridgeback

PANAŠIOS VEISLĖS

- Veimaraneris
- Dalmatinas

SVEIKATA: KĄ TIKRINTI

Pagrindinė veislės problema - dermoidinis sinusas, odos kanalas link stuburo, kurį lemia ta pati genų dublikacija (FGF3, FGF4, FGF19, ORAOV1), kuri sukuria ir patį ridžą. Aptinkamas naujagimystėje. Taip pat aktualu klubų displazija ir degeneracinė mielopatija. Verta rinktis veislyną, kuris tikrina vadas ir nekartoja pažeistų linijų.

Šaltinis: Salmon Hillbertz et al. 2007, Nature Genetics 39(11):1318-1320; BVA/KC klubų schema

NAMŲ GAUJOS VERDIKTAS

Rodezijos ridžbekas: geras pasirinkimas tada, kai namuose iš tiesų vertinamas energija ir darbinis smalsumas. Geriausias scenarijus (Rodezijos ridžbekas) - labai aktyviam šeimnininkui. Išankstinės sąlygos: savarankiškas - mokymui reikia kantrybės; stiprus medžioklės instinktas. Baigiamoji pastaba (Rodezijos ridžbekas) - veislės charakteris tada tampa namų spalva, o ne nuolatinio kompromisu; dar viena praktiška detalė - rezervuotas su svetimais.

MEDŽIOKLINIAI · VOKIETIJA

Veimaraneris

Weimaraner

DYDIS

Didelis · patinai 59-70 cm, patelės 57-65 cm

JUDĖJIMAS

120+ min

GYVENIMO TRUKMĖ

10-13 m.

KAILIS

Labai trumpas, sidabriškai pilkas

VEISLĖS ESMĖ

Veimaraneris: kasdienis portretas - ištvermės ir jautrumo derinys, namuose norintis artumo, o lauke - tikro darbo. Kilmės faktas: Sidabriškai pilkas kailis veislei pelnė pravarde "sidabrinis vaiduoklis". Gyvenimo kryptis - labai aktyviam šeimnininkui. Realybės patikra - sunkiai pakelia vienvė - gali ardyti.

KASDIENYBĖ

Veimaraneris: reikia ne vien kilometrų - paieška, uoslės darbas ir bendras tempas su žmogumi duoda tai, ko tuščias pasivaikščiojimas nepakeičia. Kasdienis ritmas (Veimaraneris) - apie 120+ min judėjimo ir trumpi mokymo epizodai; kartu verta prisiminti, kad netinka butui ir ramiam gyvenimui. Vienatvė (Veimaraneris) - ilgos tuščios valandos dažnai sunkios, todėl buvimas vienam mokomas mažais etapais, o ne išbandomas visa darbo diena. Priežiūra (Veimaraneris) - kailio priežiūra minimali; ausis tikrinti kas savaitę; žiemai ir vandeniui reikia aprangos.

ISTORIJA

Veislė susiformavo Veimaro didžiojo kunigaikščio dvare kaip universalus medžioklinis šuo stambiam žvėriui. Ilgą laiką ji buvo laikoma paslapyje - šunis galėjo turėti tik uždaro klubo nariai. Sidabriškai pilkas kailis ir šviesios akys veislei pelnė pravarde "silver ghost".

Šuo

Veimaraneris

Weimaraner

PANAŠIOS VEISLĖS

- Vokiečių trumpaplaukis pointeris (kurcharas)
- Vengrų vižlas

SVEIKATA: KĄ TIKRINTI

Giliaiaktinei veislei aktualus skrandžio užsisukimas - Purdue tyrime veimaraneris buvo tarp didžiausios rizikos veislių. Taip pat pasitaiko hipertrofinė osteodistrofija augimo metu ir stipresnės imuninės reakcijos po skiepų. Padeda kelios mažesnės porcijos, poilsis prieš krūvį ir skiepavimo grafiko aptarimas su veterinaru.

Šaltinis: Glickman et al. 2000, JAVMA; Ward et al. 2003, Preventive Veterinary Medicine; FCI standartas Nr. 99

NAMŲ GAUJOS VERDIKTAS

Veimaraneris: pažadas nėra tobulumas. Stiprybė - energija ir darbinis smalsumas; tinkamiausia kryptis - labai aktyviam šeimnininkui. Realybės planas (Veimaraneris): sunkiai pakelia vienvė - gali ardyti; netinka butui ir ramiam gyvenimui. Baigiamoji pastaba (Veimaraneris) - kai realybė priimta iš anksto, kasdienybėje lieka daugiau artumo ir gerokai mažiau staigmenų; dar viena praktiška detalė - trumpas kailis nešildo.

ŠUO

Vengrų vižlas

Hungarian Vizsla

PANAŠIOS VEISLĖS

- Veimaraneris
- Vokiečių trumpaplaukis pointeris (kurcharas)

MEDŽIOKLINIAI · VENGRIJA

Vengrų vižlas

Hungarian Vizsla

DYDIS

Didelis · patinai 58-64 cm, patelės 54-60 cm

JUDĖJIMAS

120+ min

GYVENIMO TRUKMĖ

12-14 m.

KAILIS

Trumpas, auksinis rudas

VEISLĖS ESMĖ

Vengrų vižlas - atletiškas darbo šuo, kuriam judėjimas be paieškos ir bendradarbiavimo palieka pusę dienos tuščią. Iš istorijos: Vengrijoje pramintas "velcro dog" - nuolat laikosi šalia šeimininko. Geras sutapimas dažniausiai prasideda nuo krypties "aktyviai šeimai". Praktinis klausimas - sunkiai pakelia vienatvę.

KASDIENYBĖ

Vengrų vižlas: reikia ne vien kilometrų - paieška, uoslės darbas ir bendras tempas su žmogumi duoda tai, ko tuščias pasivaikščiojimas nepakeičia. Kasdienis ritmas (Vengrų vižlas) - apie 120+ min judėjimo ir trumpi mokymo epizodai; kartu verta prisiminti, kad reikia labai daug judėjimo. Vienatvė (Vengrų vižlas) - ilgos tuščios valandos dažnai sunkios, todėl buvimas vienam mokomas mažais etapais, o ne išbandomas visa darbo diena. Priežiūra (Vengrų vižlas) - kailio priežiūra minimali; ausis tikrinti kas savaitę; trumpas kailis nešildo - žiemai reikia aprangos.

ISTORIJA

Vižlas Vengrijoje šimtmečius buvo didikų medžioklinis šuo, o po Antrojo pasaulinio karo veislė vos neišnyko - manoma, kad liko vos keliolika grynų šunų. Šiandien veislė garsėja išskirtiniu prieraišumu: angliškai vadinama "velcro dog", nes stengiasi būti fiziniame kontakte su žmogumi.

SVEIKATA: KĄ TIKRINTI

Veislei aktualu idiopatinė epilepsija, imuninės kilmės polisinovitas ir skydliaukės nepakankamumas. Padeda veislyno linijų istorijos pasidomėjimas ir kreipimasis pastebėjus traukulius, pasikartojantį šlubavimą ar staigų svorio ir energijos pokytį.

Šaltinis: FCI standartas Nr. 57; The Kennel Club Breed Watch; UFAW

NAMŲ GAUJOS VERDIKTAS

Vengrų vižlas: gali duoti labai daug, kai žmogus ieško socialumo ir artumo. Dažniausias geras sutapimas (Vengrų vižlas) - aktyviai šeimai. Kaina ne vien euras: sunkiai pakelia vienatvę; reikia labai daug judėjimo. Baigiamoji pastaba (Vengrų vižlas) - sutapus ritmui, gražus pasirinkimas tampa geru gyvenimu, o ne trumpu medaus mėnesiu; dar viena praktiška detalė - jautrus griežtam mokymui.

ŠUO

Airių seteris

Irish Setter

PANAŠIOS VEISLĖS

- Anglų kokerspanielis
- Auksaspalvis retriveris

MEDŽIOKLINIAI · AIRIJA

Airių seteris

Irish Setter

DYDIS

Didelis · patinai 58-67 cm, patelės 55-62 cm

JUDĖJIMAS

90+ min

GYVENIMO TRUKMĖ

11-13 m.

KAILIS

Vidutinio ilgio, šilkinis, su plunksnomis

VEISLĖS ESMĖ

Airių seteris: lauko partneris, sukurtas ieškoti, sekti ir ilgai išlaikyti tempą kartu su žmogumi. Veislės istorijoje įdomu tai, kad Sodriai raudonas kailis atsirado ne dėl darbo, o dėl parodinės atrankos XIX a. Palankiausias scenarijus - aktyviai šeimai. Svarbiausia taisyklė - ilgai išlieka šuniško elgesio.

KASDIENYBĖ

Airių seteris: reikia ne vien kilometrų - paieška, uoslės darbas ir bendras tempas su žmogumi duoda tai, ko tuščias pasivaikščiojimas nepakeičia. Kasdienis ritmas (Airių seteris) - apie 90+ min judėjimo ir trumpi mokymo epizodai; kartu verta prisiminti, kad plunksnos vėlia ir renka purvą. Vienatvė (Airių seteris) - ilgos tuščios valandos dažnai sunkios, todėl buvimas vienam mokomas mažais etapais, o ne išbandomas visa darbo diena. Priežiūra (Airių seteris) - kailį ir plunksnas šukuoti 2-3 kartus per savaitę; ausis tikrinti ir džiovinti; po pasivaikščiojimų iššukuoti dagius.

ISTORIJA

Iki XIX a. airių seteriai dažniausiai buvo raudonai balti - baltos dėmės padėdavo medžiotojui pastebėti šunį tankmėje. Sodriai vienspalvis raudonas kailis įsitvirtino tik atsiradus parodoms, o raudonai baltoji atmaina beveik išnyko ir vėliau buvo atkuriamą atskirai.

SVEIKATA: KĄ TIKRINTI

Veislėje istoriškai paplitusi progresuojanti tinklainės atrofija (rcd1), kuriai yra DNR testas ir kurios paplitimas dėl testavimo smarkiai sumažėjo. Purdue kohortiniame tyrime airių seteris taip pat buvo tarp didesnės skrandžio užsisukimo rizikos veislių. Verta patikrinti tėvų DNR rezultatus ir šerti keliomis mažesnėmis porcijomis.

Šaltinis: Ward et al. 2003, Preventive Veterinary Medicine; The Kennel Club DNR testų sąrašas (rcd1-PRA)

NAMŲ GAUJOS VERDIKTAS

Airių seteris: logiškas pasirinkimas dėl socialumo ir artumo, jeigu kasdienybė atitinka kryptį "aktyviai šeimai". Jokio smulkaus šrifto (Airių seteris): ilgai išlieka šuniško elgesio; plunksnos vėlia ir renka purvą. Baigiamoji pastaba (Airių seteris) - veislės charakteris tada tampa namų spalva, o ne nuolatinis kompromisas; dar viena praktiška detalė - sunkiai pakelia vienatvę.

TERJERAI · ANGLIJA

Bulterjeras

Bull Terrier

DYDIS

Vidutinis · 45-55 cm

JUDĖJIMAS

60 min

GYVENIMO TRUKMĖ

11-14 m.

KAILIS

Trumpas, glotnus

VEISLĖS ESMĖ

Bulterjeras nėra vien išvaizda: kompaktiškas energijos ir humoro paketas, gebantis vieną lapų krūvą paversti dienos projektu. Istorinis kabliukas: Kiaušinio formos galva atsirado ne iš karto - XIX a. bulterjeras turėjo įprastą terjero snukį. Tinkamiausia kryptis - aktyviam šeimnininkui. Sprendimo patikra - dažnai nesutaria su kitais šunimis (Bulterjeras).

KASDIENYBĖ

Bulterjeras: net mažas šnarėjimas gali tapti tyrimu, o nuobodulys - labai kūrybišku remonto planu. Kasdienis ritmas (Bulterjeras) - apie 60 min judėjimo ir trumpi mokymo epizodai; kartu verta prisiminti, kad gali įprasti gaudyti savo uodegą. Vienatvė (Bulterjeras) - ilgos tuščios valandos dažnai sunkios, todėl buvimas vienam mokomas mažais etapais, o ne išbandomas visa darbo diena. Priežiūra (Bulterjeras) - kailio priežiūra minimali; odą tikrinti dėl alergijų; trumpas kailis nešildo - žiemai reikia aprangos.

ISTORIJA

Kiaušinio formos galva be stopo nėra pradinė veislės savybė: XIX a. viduryje bulterjeras atrodė kaip įprastas terjeras. Dabartinį profilį susiformavo per kelis dešimtmečius parodinės atrankos, o pirmuoju tokio tipo šunimi laikomas 1917 m. gimęs Lord Gladiator.

ŠUO

Bulterjeras

Bull Terrier

PANAŠIOS VEISLĖS

- Stafordšyro bulterjeras
- Amerikiečių stafordšyro terjeras

SVEIKATA: KĄ TIKRINTI

Baltiems bulterjerams aktualus įgimtas kurtumas, susijęs su baltos spalvos genetika, todėl šuniukui verta atlikti BAER klausos testą. Veislėje taip pat aprašyta paveldima inkstų liga (nefropatija), girnelės išnirimas ir polinkis į kompulsyvų uodegos gaudymą. Padeda tėvų inkstų tyrimai ir ankstyvas kreipimasis pastebėjus pasikartojantį elgesį.

Šaltinis: FCI standartas Nr. 11; The Kennel Club Breed Watch; UFAW (nefropatija, kurtumas)

NAMŲ GAUJOS VERDIKTAS

Bulterjeras: esmė paprasta - socialumas ir artumas yra tikras privalumas, bet jis neveikia vakuume. Geriausias atitikimas (Bulterjeras) - aktyviam šeimnininkui. Būtinai susitarimai: dažnai nesutaria su kitais šunimis; gali įprasti gaudyti savo uodegą. Baigiamoji pastaba (Bulterjeras) - priėmus terjero nuomonę, namuose būna daug juoko ir labai mažai nuobodulio; dar viena praktiška detalė - kai kuriose šalyse ribojamas laikymas.

KOMPAIJOS · PRANCŪZIJA / BELGIJA

Papiljonas

Papillon

DYDIS

Toy · 20-28 cm

JUDĖJIMAS

45 min

GYVENIMO TRUKMĖ

13-16 m.

KAILIS

Ilgas, šilkinis, be poplaukio

VEISLĖS ESMĖ

Papiljonas: kasdienybėje tai artumo specialistas, norintis ne stebėti šeimą iš kampo, o turėti vietą jos kasdienybėje. Veislės praeities detalė: Vardas reiškia "drugelis" - taip atrodo ausys su plunksnomis. Geriausiai dera su kryptimi "mažam butui". Iš anksto priimama realybė - trapus - atsargiai su mažais vaikais.

KASDIENYBĖ

Papiljonas: nori būti ten, kur vyksta žmonių gyvenimas, tačiau artumas nepakeičia judėjimo, mokymo ir ramaus poilsio. Kasdienis ritmas (Papiljonas) - apie 45 min judėjimo ir trumpi mokymo epizodai; kartu verta prisiminti, kad balsingas. Vienatvė (Papiljonas) - ilgos tuščios valandos dažnai sunkios, todėl buvimas vienam mokomas mažais etapais, o ne išbandomas visa darbo diena. Prižiūra (Papiljonas) - ilgą kailį šukuoti 2-3 kartus per savaitę - poplaukio nėra, todėl veliasi mažiau; dantis valyti reguliariai.

ISTORIJA

Prancūziškas "papillon" reiškia drugelį: stačios ausys su ilgomis plunksnomis primena išskėstus sparnus. Veislė matoma Europos dvarų portretuose nuo XVI a. - Ticiano ir Rubenso paveiksluose ant damų kelių sėdi būtent tokie šunys. Nulėpusiomis ausimis atmaina vadinama "phalène", naktinis drugys.

ŠUO

Papiljonas

Papillon

PANAŠIOS VEISLĖS

- Pomeranijos špicas
- Maltos bišonas

SVEIKATA: KĄ TIKRINTI

Miniatiūrinei veislei būdingas girnelės išnirimas, ankstyvos dantų ligos ir progresuojanti tinklainės atrofija, kuriai yra DNR testas. Padeda reguliari burnos priežiūra, petnešos vietoj antkaklio ir tėvų akių patikra.

Šaltinis: FCI standartas Nr. 77; The Kennel Club DNR testų sąrašas (PRA); Breed Watch

NAMŲ GAUJOS VERDIKTAS

Papiljonas: gali tapti puikiu partneriu, jeigu ieškoma noro mokytis ir bendradarbiauti. Palankiausia kryptis šiame gide (Papiljonas) - mažam butui. Du klausimai prieš parsivežant: trapus - atsargiai su mažais vaikais; balsingas. Baigiamoji pastaba (Papiljonas) - sutapus ritmui, gražus pasirinkimas tampa geru gyvenimu, o ne trumpu medaus mėnesiu; dar viena praktiška detalė - protingas - nuobodžiaudamas prisigalvoja.

KOMPANIJOS · KINIJA

Pekinesas

Pekingese

DYDIS

Toy · 15-23 cm

JUDĖJIMAS

30 min, vengiant karščio

GYVENIMO TRUKMĖ

12-14 m.

KAILIS

Ilgas, tankus, su karčiais

VEISLĖS ESMĖ

Pekinesas: labai konkretus ritmas - žmogaus artumui kurtas šuo, geriausiai jaučiantis namų ritmą iš pačios įvykių centro. Kilmės pradžia: Kinijos rūmuose pekinesai buvo laikomi šventais - jų išvežimas buvo baudžiamas mirtimi. Namų profilis - butui. Neapeinamas punktas - kvėpavimas riboja krūvį ir karštį.

KASDIENYBĖ

Pekinesas: nori būti ten, kur vyksta žmonių gyvenimas, tačiau artumas nepakeičia judėjimo, mokymo ir ramaus poilsio. Kasdienis ritmas (Pekinesas) - apie 30 min, vengiant karščio judėjimo ir trumpi mokymo epizodai; kartu verta prisiminti, kad kailio priežiūra kasdien. Vienatvė (Pekinesas) - kelias valandas pabūti vienam galima išmokti, jeigu diena nuspėjama ir prieš tai patenkinami judėjimo poreikiai. Priežiūra (Pekinesas) - snukio raukšlę valyti ir sausai nušluostyti; ilgą kailį šukuoti kasdien; akis saugoti nuo dulkių ir šakų.

ISTORIJA

Pekinesai šimtmečius buvo veisiami Kinijos imperatorių rūmuose kaip budistinio liūto atvaizdas, o jų išvežimas iš šalies buvo baudžiamas mirtimi. Į Vakarų veislę pateko 1860 m., kai per Antrąjį opijaus karą britų kariai iš Vasaros rūmų išsivežė penkis šunis - nuo jų prasidėjo visa europietiška populiacija.

ŠUO

Pekinesas

Pekingese

PANAŠIOS VEISLĖS

- Ši-tzu
- Mopsas

SVEIKATA: KĄ TIKRINTI

Trumpasnukei veislei aktualus kvėpavimo takų sindromas (BOAS), ragenos opos ir akies obuolio iškritimas po traumos, o dėl ilgo kūno ir trumpų kojų - ir tarpslankstelių diskų liga. Renkantis verta ieškoti atviresnių šnervių ir ne itin plokščio snukio, o kasdien stebėti kvėpavimą ir akis.

Šaltinis: FCI standartas Nr. 207; RVC brachicefalų tyrimų programa; The Kennel Club Breed Watch (Category 3)

NAMŲ GAUJOS VERDIKTAS

Pekinesas: didžiausia stiprybė - gebėjimas prisitaikyti prie namų ritmo. Geriausias atitikimas - butui. Realybės dalis: kvėpavimas riboja krūvį ir karštį; kailio priežiūra kasdien. Baigiamoji pastaba (Pekinesas) - veislės charakteris tada tampa namų spalva, o ne nuolatinis kompromisas; dar viena praktiška detalė - akys neapsaugotos ir lengvai pažeidžiamos.

KOMPAIJOS · VIDURŽEMIO JŪRA

Bišonas frizė

Bichon Frisé

DYDIS

Mažas · 25-29 cm

JUDĖJIMAS

45 min

GYVENIMO TRUKMĖ

12-15 m.

KAILIS

Garbanotas, dvigubas, nesišeriantis

VEISLĖS ESMĖ

Bišonas frizė: pirmiausia vertinkite ritmą - kompanionas, kuriam buvimas šalia nėra tinginystė, o pagrindinė veislės profesija. Istorijos sakiny: XIX a. Prancūzijoje bišonai dirbo cirke ir gatvės pasirodymuose. Stipriausias atitikimas - alergiškiems. Išankstinis susitarimas su realybe - kirpimas kas 4-6 savaites - nuolatinė išlaida.

KASDIENYBĖ

Bišonas frizė: nori būti ten, kur vyksta žmonių gyvenimas, tačiau artumas nepakeičia judėjimo, mokymo ir ramaus poilsio. Kasdienis ritmas (Bišonas frizė) - apie 45 min judėjimo ir trumpi mokymo epizodai; kartu verta prisiminti, kad odos alergijos veislėje dažnos. Vienatvė (Bišonas frizė) - ilgos tuščios valandos dažnai sunkios, todėl buvimas vienam mokomas mažais etapais, o ne išbandomas visa darbo diena. Priežiūra (Bišonas frizė) - kailis nesišeria, bet greitai veliasi - šukuoti kasdien, kirpti kas 4-6 savaites; ašarų dėmės valyti švelniai.

ISTORIJA

Bišonas frizė keliavo Viduržemio jūros prekybos laivais ir buvo populiarus Prancūzijos bei Ispanijos dvaruose. Po revoliucijos veislė neteko globėjų ir atsidūrė gatvėje - XIX a. bišonai dažniausiai matomi cirko arenose ir su gatvės muzikantais, nes lengvai mokosi triukų.

ŠUO

Bišonas frizė

Bichon Frisé

PANAŠIOS VEISLĖS

- Maltos bišonas
- Nykštukinis pudelis

SVEIKATA: KĄ TIKRINTI

Veislėje dažnos odos alergijos (atopinis dermatitas), taip pat girtelės išnirimas, šlapimo pūslės akmenys ir ankstyva katarakta. Padeda ankstyvas kreipimasis dėl kasymosi, gausus gėrimas ir tėvų akių patikra.

Šaltinis: FCI standartas Nr. 215; The Kennel Club Breed Watch; BVA/KC akių schema

NAMŲ GAUJOS VERDIKTAS

Bišonas frizė: rinktis verta dėl socialumo ir artumo, o ne vien dėl išvaizdos. Palankiausias gyvenimo profilis (Bišonas frizė) - alergiškiems. Sąžininga komplekto dalis: kirpimas kas 4-6 savaites - nuolatinė išlaida; odos alergijos veislėje dažnos. Baigiamoji pastaba (Bišonas frizė) - kai realybė priimta iš anksto, kasdienybėje lieka daugiau artumo ir gerokai mažiau staigmenų; dar viena praktiška detalė - sunkiai pakelia vienatvę.

ŠUO

Kinų kuoduotasis šuo

Chinese Crested Dog

PANAŠIOS VEISLĖS

- Papiljonas
- Maltos bišonas

KOMPANIJOS · KINIJA

Kinų kuoduotasis šuo

Chinese Crested Dog

DYDIS

Mažas · 23-33 cm

JUDĖJIMAS

45 min

GYVENIMO TRUKMĖ

13-15 m.

KAILIS

Beplaukė arba pūkuotoji (powderpuff) atmaina

VEISLĖS ESMĖ

Kinų kuoduotasis šuo: paprasto antradienio portretas - namų gyvenimo dalyvis, greitai išmokstantis, kur sėdi žmonės ir kada prasideda bendri planai. Kilmės istorijos esmė: Toje pačioje vadoje gimsta ir beplaukiai, ir visiškai apaugę pūkuotieji šuniukai. Geras scenarijus - butui. Rimčiausias klausimas - oda reikalauja kasdienės priežiūros.

KASDIENYBĖ

Kinų kuoduotasis šuo: nori būti ten, kur vyksta žmonių gyvenimas, tačiau artumas nepakeičia judėjimo, mokymo ir ramaus poilsio. Kasdienis ritmas (Kinų kuoduotasis šuo) - apie 45 min judėjimo ir trumpi mokymo epizodai; kartu verta prisiminti, kad šąla ir dega saulėje. Vienatvė (Kinų kuoduotasis šuo) - ilgos tuščios valandos dažnai sunkios, todėl buvimas vienam mokomas mažais etapais, o ne išbandomas visa darbo diena. Priežiūra (Kinų kuoduotasis šuo) - odą prauti ir drėkinti reguliariai; vasarą naudoti šunims skirtą apsaugą nuo saulės, žiemą - aprangą; dantis valyti reguliariai.

ISTORIJA

Beplaukiškumą lemia dominantinis FOXI3 geno variantas, tačiau dviguba jo kopija nesuderinama su gyvybe - todėl beplaukius šunis visada poruoja su pūkuotaisiais, o toje pačioje vadoje gimsta abiejų tipų šuniukai. Pūkuotoji atmaina nėra "nevykusi": ji yra būtina veislės dalis.

SVEIKATA: KĄ TIKRINTI

Tas pats genas, kuris lemia beplaukiškumą, susijęs ir su dantų anomalijomis - beplaukiai šunys dažnai turi mažiau dantų arba netaisyklingą jų formą. Taip pat aktualu odos sveikata, saulės nudegimai ir progresuojanti tinklainės atrofija. Padeda reguliari burnos priežiūra, apsauga nuo saulės ir šalčio bei tėvų akių patikra.

Šaltinis: Drögemüller et al. 2008, Science (FOXI3); FCI standartas Nr. 288; The Kennel Club Breed Watch

NAMŲ GAUJOS VERDIKTAS

Kinų kuoduotasis šuo: geras pasirinkimas tada, kai namuose iš tiesų vertinamas socialumas ir artumas. Geriausias scenarijus (Kinų kuoduotasis šuo) - butui. Išankstinės sąlygos: oda reikalauja kasdienės priežiūros; šąla ir dega saulėje. Baigiamoji pastaba (Kinų kuoduotasis šuo) - sutapus ritmui, gražus pasirinkimas tampa geru gyvenimu, o ne trumpu medaus mėnesiu; dar viena praktiška detalė - dantų problemos veislėje dažnos.

ŠUO

Lietuvių skalikas

Lithuanian Hound

PANAŠIOS VEISLĖS

- Biglis
- Taksas

SKALIKAI · LIETUVA

Lietuvių skalikas

Lithuanian Hound

DYDIS

Vidutinis · patinai 55-60 cm, patelės 53-58 cm

JUDĖJIMAS

90+ min

GYVENIMO TRUKMĖ

12-14 m.

KAILIS

Trumpas, tankus, juodai rudas

VEISLĖS ESMĖ

Lietuvių skalikas: skalikas, kurio galvoje maršrutą dažnai braižo ne žemėlapis, o nosis. Viena istorijos detalė verta atskiros eilutės: Vienintelė Lietuvos šunų veislė - 1987 m. jos liko vos apie šimtas. Sprendimo kryptis - medžioklei. Dalykas, kurį reikia realiai suplanuoti - balsas garsus ir tolimas - kaimynams girdisi.

KASDIENYBĖ

Lietuvių skalikas: lauke pirmiausia dirba nosis, todėl kvietimas, saugus paleidimas ir pavadėlis yra realūs įgūdžiai, ne formalumas. Kasdienis ritmas (Lietuvių skalikas) - apie 90+ min judėjimo ir trumpi mokymo epizodai; kartu verta prisiminti, kad užuodęs pėdsaką nustoja reaguoti. Vienatvė (Lietuvių skalikas) - kelias valandas pabūti vienam galima išmokti, jeigu diena nuspėjama ir prieš tai patenkinami judėjimo poreikiai. Priežiūra (Lietuvių skalikas) - kailį iššukuoti kartą per savaitę; ausis tikrinti ir valyti kas savaitę; po darbo lauke apžiūrėti letenas ir odą.

ISTORIJA

Lietuvių skalikas yra vienintelė vietinė Lietuvos šunų veislė, kildinama iš senųjų LDK medžioklinių skalikų. XX a. antroje pusėje ji beveik išnyko: 1987 m., kai buvo patvirtintas veislės standartas, šalyje buvo likę vos apie šimtą šunų. Populiacija iki šiol nedidelė, todėl veisimas Lietuvoje sekamas atidžiai.

SVEIKATA: KĄ TIKRINTI

Veislė nedidelės populiacijos ir mažai tirta - atskirų paveldimų ligų dažnio duomenų beveik nėra, todėl jokių procentų čia nurodyti negalima. Praktiškai svarbiausia: karančios ausys linkusios uždegti, o dirbančiam skalikui aktualios letenų ir raumenų traumos. Dėl mažos populiacijos verta pasidomėti veisimo poravimų giminingumu.

Šaltinis: LKD veislės standartas; FCI pripažinimas 1987 m.; bendrosios skalikų priežiūros rekomendacijos (specifinių paplitimo tyrimų)

NAMŲ GAUJOS VERDIKTAS

Lietuvių skalikas: pažadas nėra tobulumas. Stiprybė - energija ir darbinis smalsumas; tinkamiausia kryptis - medžioklei. Realybės planas (Lietuvių skalikas): balsas garsus ir tolimas - kaimynams girdisi; užuodęs pėdsaką nustoja reaguoti. Baigiamoji pastaba (Lietuvių skalikas) - veislės charakteris tada tampa namų spalva, o ne nuolatinis kompromisu; dar viena praktiška detalė - netinka butui.

ŠUO

Bostono terjeras

Boston Terrier

PANAŠIOS VEISLĖS

- Prancūzų buldogas
- Mopsas

KOMPANIJOS · JAV

Bostono terjeras

Boston Terrier

DYDIS

Mažas · 23-38 cm

JUDĖJIMAS

45 min

GYVENIMO TRUKMĖ

11-13 m.

KAILIS

Trumpas, glotnus

VEISLĖS ESMĖ

Bostono terjeras: žmogaus artumui kurtas šuo, geriausiai jaučiantis namų ritmą iš pačios įvykių centro. Trumpa istorijos užuomina: JAV vadinamas "amerikiečių džentelmenu" - dėl juodai balto frako rašto. Geriausias atitikimas šiame gide - butui mieste (Bostono terjeras). Svarbiausia įvertinti - netoleruoja karščio.

KASDIENYBĖ

Bostono terjeras: nori būti ten, kur vyksta žmonių gyvenimas, tačiau artumas nepakeičia judėjimo, mokymo ir ramaus poilsio. Kasdienis ritmas (Bostono terjeras) - apie 45 min judėjimo ir trumpi mokymo epizodai; kartu verta prisiminti, kad knarkia, gali šnokuoti. Vienatvė (Bostono terjeras) - ilgos tuščios valandos dažnai sunkios, todėl buvimas vienam mokomas mažais etapais, o ne išbandomas visa darbo diena. Priežiūra (Bostono terjeras) - snukio raukšlę nušluostyti; akis saugoti nuo dulkių ir šakų; trumpas kailis nešildo - žiemą reikia aprangos.

ISTORIJA

JAV vadinamas "amerikiečių džentelmenu": juodai baltas raštas primena vakarinį kostiumą. Viena pirmųjų veislių, išvestų pačioje Amerikoje, o Bostono universitetas ją pasirinko savo talismanu.

SVEIKATA: KĄ TIKRINTI

Trumpasnukė veislė - galimas kvėpavimo takų sindromas (BOAS) ir akių pažeidimai dėl išsikišusių akių. Renkantis verta ieškoti atviresnių šnervių, o karštu oru krūvį riboti.

Šaltinis: FCI standartas Nr. 140; RVC brachicefalų tyrimų programa

NAMŲ GAUJOS VERDIKTAS

Bostono terjeras: gali duoti labai daug, kai žmogus ieško socialumo ir artumo. Dažniausias geras sutapimas (Bostono terjeras) - butui mieste. Kaina ne vien eurais: netoleruoja karščio; knarkia, gali šnokuoti. Baigiamoji pastaba (Bostono terjeras) - kai realybė priimta iš anksto, kasdienybėje lieka daugiau artumo ir gerokai mažiau staigmenų; dar viena praktiška detalė - nemėgsta ilgai būti vienas.

TRUMPAPLAUKĖS · D. BRITANIJA

Britų trumpaplaukė

British Shorthair

DYDIS

Vidutinė · 30-35 cm

JUDĖJIMAS

Ramus

GYVENIMO TRUKMĖ

12-17 m.

KAILIS

Trumpas, labai tankus, "pliušinis"

VEISLĖS ESMĖ

Britų trumpaplaukė: kasdienis portretas - santūri kambariokė, mieliau būnanti šalia negu nuolat ant rankų. Kilmės faktas: Manoma, kad būtent britų trumpaplaukė įkvėpė Češyro katės personažą. Gyvenimo kryptis - butui (Britų trumpaplaukė). Realybės patikra - lengvai priauga svorio.

KASDIENYBĖ

Britų trumpaplaukė: geriausiai jaučiasi nuspėjamoje teritorijoje, kur turi kelias saugias poilsio vietas ir niekas neverčia artumo pagal žmogaus grafiką. Kasdienybės detalės (Britų trumpaplaukė) - nemėgsta būti nešiojama ant rankų; taip pat tankus kailis reikalauja šukavimo. Balsas (Britų trumpaplaukė) - santūrus, todėl nuotaiką svarbiau skaityti iš kūno kalbos, atstumo ir mažų elgesio pokyčių. Vienatvė (Britų trumpaplaukė) - savo erdvę vertina, tačiau savarankiškumas neatšaukia kasdienio žaidimo ir ryšio. Priežiūra (Britų trumpaplaukė) - tankų kailį šukuoti 2-3 kartus per savaitę, šėrimosi metu dažniau; svorį stebėti nuolat.

ISTORIJA

Veislė kildinama iš romėnų į Britaniją atvežtų kačių, o XIX a. ją kryptingai pradėjo veisti Harrisonas Weiras - pirmosios pasaulyje kačių parodos organizatorius. Po abiejų pasaulinių karų populiacija buvo taip sumažėjusi, kad veislė atkurta kryžminant su persų katėmis, ir iš ten paveldėtas tankesnis kailis bei apvalesnė galva.

KATĖ

Britų trumpaplaukė

British Shorthair

PANAŠIOS VEISLĖS

- Europos trumpaplaukė / prieglaudos katė
- Bombėjaus katė

SVEIKATA: KĄ TIKRINTI

Veislėje aktualu hipertrofinė kardiomiopatija (HCM) ir policistinė inkstų liga (PKD), paveldėta iš persų linijų - abiem yra tyrimai. Taip pat lengvai priauga svorio. Verta pasidomėti tėvų širdies echoskopija ir PKD DNR testu, o svorį matuoti reguliariai.

Šaltinis: FIFE veislės standartas; Lyons et al. (PKD-1 DNR testas); International Cat Care

NAMŲ GAUJOS VERDIKTAS

Britų trumpaplaukė: logiškas pasirinkimas dėl gebėjimo prisitaikyti prie namų ritmo, jeigu kasdienybė atitinka kryptį "butui". Jokio smulkaus šrifto (Britų trumpaplaukė): lengvai priauga svorio; nemėgsta būti nešiojama ant rankų. Baigiamoji pastaba (Britų trumpaplaukė) - kai ribos gerbiamos, artumas ateina be spaudimo ir dėl to vertas dar daugiau; dar viena praktiška detalė - tankus kailis reikalauja šukavimo.

KATĖ

Meino meškėnas

Maine Coon

PANAŠIOS VEISLĖS

- Sibiro katė
- Norvegijos miškų katė

ILGAPLAUKĖS · JAV (MEINAS)

Meino meškėnas

Maine Coon

DYDIS
Didelė · 25-41 cm

JUDĖJIMAS
Vidutinis

GYVENIMO TRUKMĖ
12-15 m.

KAILIS
Ilgas, netolygaus ilgio, vandeniui atsparus

VEISLĖS ESMĖ

Meino meškėnas - namų puošmena tik iš pirmo žvilgsnio - iš tikrųjų tai gyva asmenybė su rimta priežiūros rutina. Iš istorijos: Viena didžiausių naminių kačių veislių - patinas gali sverti tiek, kiek nedidelis šuo. Geras sutapimas dažniausiai prasideda nuo krypties "šeimai su vaikais". Praktinis klausimas - kailio priežiūra reikalauja laiko.

KASDIENYBĖ

Meino meškėnas: ramybę mėgsta kaitalioti su trumpais medžioklės epizodais, todėl namuose turi būti ir slėptuvė, ir normalus žaidimo maršrutas. Kasdienybės detalės (Meino meškėnas) - auga lėtai - bręsta iki 4 metų; taip pat reikia stambaus kraiko ir gultų. Balsas (Meino meškėnas) - saikingas, bet labai tikslus; poreikiai dažniau parodomi ritualais ir elgesiu negu nuolatiniu miaukimu. Vienatvė (Meino meškėnas) - pabūti viena gali, jeigu vakare namai vėl tampa gyvi ir rutina išlieka nuspėjama. Priežiūra (Meino meškėnas) - ilgą kailį šukuoti 3-4 kartus per savaitę, šėrimosi metu kasdien; tikrinti kailiuotas letenas ir nagus.

ISTORIJA

Meino meškėnas susiformavo natūraliai Meino valstijos ūkiuose, kur atšiaurios žiemos atrinko kates su tankiu vandeniui atspariu kailiu, kailiuotomis letenomis ir ilga uodega, kuria galima apšivynioti miegant. Tai viena seniausių natūralių Šiaurės Amerikos veislių ir Meino valstijos oficialus simbolis.

SVEIKATA: KĄ TIKRINTI

Veislėje aktualu hipertrofinė kardiomiopatija (yra MyBPC3 mutacijos DNR testas), klubų displazija ir stuburo raumenų atrofija (SMA), kuriai taip pat yra testas. Verta rinktis kačiuką iš tėvų su širdies echoskopija ir DNR testais.

Šaltinis: Meurs et al. (MyBPC3 HCM); Fyfe et al. (SMA); FIFe veislės standartas

NAMŲ GAUJOS VERDIKTAS

Meino meškėnas: esmė paprasta - socialumas ir artumas yra tikras privalumas, bet jis neveikia vakuume. Geriausias atitikimas (Meino meškėnas) - šeimai su vaikais. Būtinai susitarimai: kailio priežiūra reikalauja laiko; auga lėtai - bręsta iki 4 metų. Baigiamoji pastaba (Meino meškėnas) - tada lieka daugiau žaidimo, smalsumo ir to gero jausmo, kad katė pati pasirinko būti šalia; dar viena praktiška detalė - reikia stambaus kraiko ir gultų.

ILGAPLAUKĖS · JAV

Ragdoll

Ragdoll

DYDIS

Didelė · 23-28 cm

JUDĖJIMAS

Ramus

GYVENIMO TRUKMĖ

12-15 m.

KAILIS

Pusiau ilgas, šilkinis, be tankaus poplaukio

VEISLĖS ESMĖ

Ragdoll: ramybės specialistė, vertinanti savo vietą, švelnų kontaktą ir teisę niekur neskubėti. Veislės istorijoje įdomu tai, kad Vardas kilęs iš įpročio atsipalaiduoti ant rankų kaip skudurinei lėlei. Palankiausias scenarijus - butui. Svarbiausia taisyklė - sunkiai pakenčia vienetvę.

KASDIENYBĖ

Ragdoll: geriausiai jaučiasi nuspėjamoje teritorijoje, kur turi kelias saugias poilsio vietas ir niekas neverčia artumo pagal žmogaus grafiką. Kasdienybės detalės (Ragdoll) - ramus būdas reiškia mažesnį atsargumą lauke; taip pat kailis veliasi už ausų ir pažastyse. Balsas (Ragdoll) - santūrus, todėl nuotaiką svarbiau skaityti iš kūno kalbos, atstumo ir mažų elgesio pokyčių. Vienatvė (Ragdoll) - ilgos tuščios valandos retai tinka, todėl verta planuoti daugiau žmogaus dėmesio arba tinkamą gyvūno kompaniją. Priežiūra (Ragdoll) - kailį šukuoti 2-3 kartus per savaitę; ypač tikrinti už ausų ir pažastis, kur greičiausiai veliasi.

ISTORIJA

Veislę 1960-aisiais Kalifornijoje sukūrė Ann Baker. Vardas kilęs iš būdingo bruožo - paimta ant rankų katė dažnai visiškai atsipalaiduoja. Baker apie veislę skleidė nemažai mitų, tačiau ramus būdas yra tikras ir laikomas pagrindine veislės savybe.

KATĖ

Ragdoll

Ragdoll

PANAŠIOS VEISLĖS

- Birmos katė
- Sibiro katė

SVEIKATA: KĄ TIKRINTI

Veislėje paplitusi hipertrofinė kardiomiopatija, susijusi su MYBPC3 R820W mutacija, kuriai yra DNR testas; taip pat pasitaiko policistinė inkstų liga, paveldėta iš persų linijų. Verta pasidomėti tėvų DNR testais ir širdies echoskopija.

Šaltinis: Meurs et al. 2007 (MYBPC3 R820W); International Cat Care; TICA standartas

NAMŲ GAUJOS VERDIKTAS

Ragdoll: gali tapti puikiu partneriu, jeigu ieškoma socialumo ir artumo. Palankiausia kryptis šiame gide (Ragdoll) - butui. Du klausimai prieš parsivežant: sunkiai pakenčia vienetvę; ramus būdas reiškia mažesnį atsargumą lauke. Baigiamoji pastaba (Ragdoll) - priėmus jos ritmą, charakteris tampa namų spalva, o ne nuolatinis ginčas; dar viena praktiška detalė - kailis veliasi už ausų ir pažastyse.

TRUMPAPLAUKĖS · JAV

Bengalijos katė

Bengal

DYDIS

Vidutinė · 33-41 cm

JUDĖJIMAS

Labai aktyvi

GYVENIMO TRUKMĖ

12-16 m.

KAILIS

Trumpas, tankus, rozetėmis

VEISLĖS ESMĖ

Bengalijos katė nėra vien išvaizda: atletiška pašnekovė, kurios maršrutai driekiasi per lentynas, o nuomonė - per visą kambarį. Istorinis kabliukas: Veislė kilusi iš azijinės leopardinės katės ir naminės katės hibrido. Tinkamiausia kryptis - aktyviems namams. Sprendimo patikra - energijos daugiau nei daugumos kačių.

KASDIENYBĖ

Bengalijos katė: namuose reikia vertikalios teritorijos, medžioklės žaidimų ir kasdienio veiksmo; vien graži palangė smalsumo neišvargins. Kasdienybės detalės (Bengalijos katė) - mėgsta vandenį ir gali atsukti čiaupus; taip pat nuobodžiaudama ardo daiktus. Balsas (Bengalijos katė) - tylus pažado nėra: ši katė bendrauja aktyviai ir žmogaus dienvartę linkusi komentuoti. Vienatvė (Bengalijos katė) - ilgos tuščios valandos retai tinka, todėl verta planuoti daugiau žmogaus dėmesio arba tinkamą gyvūno kompaniją. Priežiūra (Bengalijos katė) - trumpą kailį šukuoti kartą per savaitę; užtikrinti laipiojimo ir žaidimo vietas, kad nesinaudotų baldais.

ISTORIJA

Bengalijos katė sukurta kryžminant azijinę leopardinę katę su naminėmis katėmis - pirmosios kartos hibridai dar buvo laukiniai, o po kelių kartų charakteris tapo naminis. Daugelyje šalių pirmųjų kartų (F1-F4) laikymas reglamentuojamas atskirai, o kaip naminė katė pripažįstama nuo F4 ar F5 kartos.

KATĖ

Bengalijos katė

Bengal

PANAŠIOS VEISLĖS

- Egipto mau
- Toygeris

SVEIKATA: KĄ TIKRINTI

Veislėje aktualu bengalų progresuojanti tinklainės atrofija (PRA-b) ir piruvatkinazės trūkumas - abiem yra DNR testai; taip pat pasitaiko hipertrofinė kardiomiopatija. Verta pasitikrinti tėvų DNR rezultatus ir širdies echoskopiją.

Šaltinis: UC Davis VGL (PRA-b, PK deficiency); TICA veislės standartas

NAMŲ GAUJOS VERDIKTAS

Bengalijos katė: didžiausia stiprybė - energija ir darbinis smalsumas. Geriausias atitikimas - aktyviems namams. Realybės dalis: energijos daugiau nei daugumos kačių; mėgsta vandenį ir gali atsukti čiaupus. Baigiamoji pastaba (Bengalijos katė) - sutapus tempui, namuose atsiranda ne dekoracija, o savitas kambariokas su daug mažų gerų ritualų; dar viena praktiška detalė - nuobodžiaudama ardo daiktus.

KATĖ

Sfinksas

Sphynx

PANAŠIOS VEISLĖS

- Dono sfinksas
- Devon Rex

BEPLAUKĖS · KANADA

Sfinksas

Sphynx

DYDIS
Vidutinė · 20-25 cm

GYVENIMO TRUKMĖ
12-15 m.

JUDĖJIMAS
Aktyvi

KAILIS
Beplaukė, su plonu pūkeliu

VEISLĖS ESMĖ

Sfinksas: kasdienybėje tai greita, bendraujanti katė, norinti ir aukščio, ir dialogo, ir vietos žmogaus dienotvarkėje. Veislės praeities detalė: Visa veislė kilusi iš 1966 m. Toronte gimusio beplaukio kačiuko Prune. Geriausiai dera su kryptimi "šiltiems namams". Iš anksto priimama realybė - odą reikia prausti reguliariai.

KASDIENYBĖ

Sfinksas: namuose reikia vertikalios teritorijos, medžioklės žaidimų ir kasdienio veiksmo; vien graži palangė smalsumo neišvargs. Kasdienybės detalės (Sfinksas) - šąla ir dega saulėje; taip pat sunkiai pakenčia vienatvę. Balsas (Sfinksas) - tylos pažado nėra: ši katė bendrauja aktyviai ir žmogaus dienotvarkę linkusi komentuoti. Vienatvė (Sfinksas) - ilgos tuščios valandos retai tinka, todėl verta planuoti daugiau žmogaus dėmesio arba tinkamą gyvūno kompaniją. Priežiūra (Sfinksas) - odą prausti arba nušluostyti kas savaitę; ausis ir nagų guolius valyti dažniau nei kailinėms katėms; saugoti nuo šalčio ir saulės.

ISTORIJA

1966 m. Toronte naminė katė atsivedė beplaukį kačiuką, pavadintą Prune - nuo jo prasidėjo visa veislė. Beplaukiškumą lemia recesyvinis KRT71 geno variantas, todėl abu tėvai turi būti nešiotojai. Oda iš tikrųjų nėra visiškai plika: ją dengia labai plonas pūkelis, dėl kurio katė primena šiltą zomšą.

SVEIKATA: KĄ TIKRINTI

Veislėje aktuali hipertrofinė kardiomiopatija - rekomenduojama kasmetinė širdies echoskopija; taip pat riebalų kaupimasis odoje, ausyse ir nagų guoliuose bei jautrumas temperatūrai. Kreiptis verta pastebėjus greitą kvėpavimą ramybėje ar odos pakitimus.

Šaltinis: International Cat Care; Gandolfi et al. (KRT71); TICA veislės standartas

NAMŲ GAUJOS VERDIKTAS

Sfinksas: rinktis verta dėl socialumo ir artumo, o ne vien dėl išvaizdos. Palankiausias gyvenimo profilis (Sfinksas) - šiltiems namams. Sąžininga komplekto dalis: odą reikia prausti reguliariai; šąla ir dega saulėje. Baigiamoji pastaba (Sfinksas) - kai ribos gerbiamos, artumas ateina be spaudimo ir dėl to vertas dar daugiau; dar viena praktiška detalė - sunkiai pakenčia vienatvę.

ILGAPLAUKĖS · PERSIJA / D. BRITANIJA

Persų katė

Persian

DYDIS

Vidutinė · 25-38 cm

JUDĖJIMAS

Ramus

GYVENIMO TRUKMĖ

12-17 m.

KAILIS

Labai ilgas, tankus

VEISLĖS ESMĖ

Persų katė: labai konkretus ritmas - namų puošmena tik iš pirmo žvilgsnio - iš tikrųjų tai gyva asmenybė su rimta priežiūros rutina. Kilmės pradžia: XIX a. persų katė turėjo gerokai ilgesnį snukį - dabartinis plokščias tipas suformuotas per XX a. Namų profilis - ramiems namams. Neapeinamas punktas - kailio priežiūra kasdien.

KASDIENYBĖ

Persų katė: geriausiai jaučiasi nuspėjamoje teritorijoje, kur turi kelias saugias poilsio vietas ir niekas neverčia artumo pagal žmogaus grafiką. Kasdienybės detalės (Persų katė) - plokščias snukis apsunkina kvėpavimą ir ašarojimą; taip pat nemėgsta triukšmo ir permainų. Balsas (Persų katė) - santūrus, todėl nuotaką svarbiau skaityti iš kūno kalbos, atstumo ir mažų elgesio pokyčių. Vienatvė (Persų katė) - pabūti viena gali, jeigu vakare namai vėl tampa gyvi ir rutina išlieka nuspėjama. Priežiūra (Persų katė) - ilgą kailį šukuoti kasdien, kitaip veliasi; akių kampučius valyti kasdien; snukio raukšlę nušluostyti.

ISTORIJA

Į Europą persų tipo katės atkeliavo XVII a. iš Persijos ir Turkijos. Senosiose parodų nuotraukose jos turi visai normalaus ilgio snukį; ekstremalus plokščias "peke-face" tipas susiformavo tik XX a. antroje pusėje per parodinę atranką. Daugelyje šalių dabar vėl veisiamas saikingesnis, ilgesnio snukio tipas.

KATĖ

Persų katė

Persian

PANAŠIOS VEISLĖS

- Britų trumpaplaukė
- Birmos katė

SVEIKATA: KĄ TIKRINTI

Veislėje aktuali policistinė inkstų liga (PKD-1), kuriai yra DNR testas, taip pat progresuojanti tinklainės atrofija ir su plokščiu snukiu susijusios kvėpavimo bei ašarų lataų problemos. Verta rinktis saikingesnio, ilgesnio snukio linijas ir tėvus su PKD testu.

Šaltinis: Lyons et al. (PKD-1); QUEN Qualzucht duomenų bazė (brachicefalija); FIFe standartas

NAMŲ GAUJOS VERDIKTAS

Persų katė: geras pasirinkimas tada, kai namuose iš tiesų vertinamas gebėjimas prisitaikyti prie namų ritmo. Geriausias scenarijus (Persų katė) - ramiems namams. Išankstinės sąlygos: kailio priežiūra kasdien; plokščias snukis apsunkina kvėpavimą ir ašarojimą. Baigiamoji pastaba (Persų katė) - tada lieka daugiau žaidimo, smalsumo ir to gero jausmo, kad katė pati pasirinko būti šalia; dar viena praktiška detalė - nemėgsta triukšmo ir permainų.

ILGAPLAUKĖS · RUSIJA

Sibiro katė

Siberian

DYDIS

Didelė · 25-33 cm

JUDĖJIMAS

Vidutinis

GYVENIMO TRUKMĖ

12-16 m.

KAILIS

Ilgas, trisluoksnis, vandeniui atsparus

VEISLĖS ESMĖ

Sibiro katė: pirmiausia vertinkite ritmą - elegantiška stebėtoja, kurios išvaizda kas savaitę primena, kad šukos nėra dekoracija. Istorijos sakiny: Dažnai vadinama "hipoalergine" - dalis šių kačių gamina mažiau Fel d 1 baltymo. Stipriausias atitikimas - šeimai su vaikais (Sibiro katė). Išankstinis susitarimas su realybe - kailio priežiūra reikalauja laiko.

KASDIENYBĖ

Sibiro katė: ramybę mėgsta kaitalioti su trumpais medžioklės epizodais, todėl namuose turi būti ir slėptuvė, ir normalus žaidimo maršrutas. Kasdienybės detalės (Sibiro katė) - bręsta lėtai, iki 5 metų; taip pat mėgsta laipti aukštai. Balsas (Sibiro katė) - santūrus, todėl nuotaiką svarbiau skaityti iš kūno kalbos, atstumo ir mažų elgesio pokyčių. Vienatvė (Sibiro katė) - pabūti viena gali, jeigu vakare namai vėl tampa gyvi ir rutina išlieka nuspėjama. Priežiūra (Sibiro katė) - ilgą kailį šukuoti 2-3 kartus per savaitę, šėrimosi metu kasdien; tikrinti kailiuotas letenas.

ISTORIJA

Sibiro katė yra natūrali Rusijos veislė, minima jau XVI-XVII a. raštuose ir prisitaikiusi prie itin šaltos žiemos: kailis trisluoksnis ir vandeniui atsparus. Veislė garsėja kaip "hipoalerginė" - dalis sibirinių kačių iš tikrųjų gamina mažiau alergiją keliančio Fel d 1 baltymo, tačiau tai skiriasi individualiai ir garantijos nėra.

KATĖ

Sibiro katė

Siberian

PANAŠIOS VEISLĖS

- Meino meškėnas
- Norvegijos miškų katė

SVEIKATA: KĄ TIKRINTI

Veislė laikoma tvirta, tačiau aktuali hipertrofinė kardiomiopatija, todėl rekomenduojama tėvų širdies echoskopija. "Hipoalergiškumas" nėra garantuotas - prieš įsigyjant alergiškam žmogui verta realiai pabendrauti su konkrečia kate.

Šaltinis: International Cat Care; FIFe standartas; Fel d 1 tyrimų apžvalgos

NAMŲ GAUJOS VERDIKTAS

Sibiro katė: pažadas nėra tobulumas. Stiprybė - socialumas ir artumas; tinkamiausia kryptis - šeimai su vaikais. Realybės planas (Sibiro katė): kailio priežiūra reikalauja laiko; bręsta lėtai, iki 5 metų. Baigiamoji pastaba (Sibiro katė) - priėmus jos ritmą, charakteris tampa namų spalva, o ne nuolatinis ginčas; dar viena praktiška detalė - mėgsta laipti aukštai.

TRUMPAPLAUKĖS · TAILANDAS

Siamo katė

Siamese

DYDIS

Vidutinė · 23-30 cm

JUDĖJIMAS

Aktyvi

GYVENIMO TRUKMĖ

12-20 m.

KAILIS

Labai trumpas, prigludęs

VEISLĖS ESMĖ

Siamo katė: paprasto antradienio portretas - atletiška pašnekovė, kurios maršrutai driekiasi per lentynas, o nuomonė - per visą kambarį. Kilmės istorijos esmė: Tamsios "taškų" spalvos priklauso nuo temperatūros - vėsesnės kūno vietos tamsėja. Geras scenarijus - butui (Siamo katė). Rimčiausias klausimas - viena balsingiausių kačių.

KASDIENYBĖ

Siamo katė: namuose reikia vertikalios teritorijos, medžioklės žaidimų ir kasdienio veiksmo; vien graži palangė smalsumo neišvargins. Kasdienybės detalės (Siamo katė) - sunkiai pakenčia vienatvę; taip pat reikia užsiėmimo, kitaip prisigalvoja. Balsas (Siamo katė) - tylos pažado nėra: ši katė bendrauja aktyviai ir žmogaus dienvakarę linkusi komentuoti. Vienatvė (Siamo katė) - ilgos tuščios valandos retai tinka, todėl verta planuoti daugiau žmogaus dėmesio arba tinkamą gyvūno kompaniją. Priežiūra (Siamo katė) - trumpą kailį šukuoti retai; dantis valyti reguliariai; saugoti nuo skersvėjų - kailis beveik nešildo.

ISTORIJA

Siamo katė yra viena seniausių pripažintų veislių, aprašyta Tailando rankraščiuose "Tamra Maew". Būdingas taškų raštas atsiranda dėl temperatūrai jautraus fermento: pigmentas susidaro tik vėsesnėse kūno vietose - snukyje, ausyse, letenose ir uodegoje. Todėl kačiukai gimsta beveik balti ir patamsėja augdami.

KATĖ

Siamo katė

Siamese

PANAŠIOS VEISLĖS

- Orientalų trumpaplaukė
- Tonkinezė

SVEIKATA: KĄ TIKRINTI

Veislėje aktualu progresuojanti tinklainės atrofija (yra DNR testas), amiloidozė, viršutinių kvėpavimo takų jautrumas ir dantų ligos. Padeda tėvų DNR testai, reguliari burnos priežiūra ir kreipimasis pastebėjus lėtinį kosulį.

Šaltinis: UC Davis VGL (PRA); International Cat Care; FIFe standartas

NAMŲ GAUJOS VERDIKTAS

Siamo katė: gali duoti labai daug, kai žmogus ieško noro mokytis ir bendradarbiauti. Dažniausias geras sutapimas (Siamo katė) - butui. Kaina ne vien eurais: viena balsingiausių kačių; sunkiai pakenčia vienatvę. Baigiamoji pastaba (Siamo katė) - sutapus tempui, namuose atsiranda ne dekoracija, o savitas kambariokas su daug mažų gerų ritualų; dar viena praktiška detalė - reikia užsiėmimo, kitaip prisigalvoja.

KATĖ

Rusų mėlynoji

Russian Blue

PANAŠIOS VEISLĖS

- Britų trumpaplaukė
- Europos trumpaplaukė / prieglaudos katė

TRUMPAPLAUKĖS · RUSIJA

Rusų mėlynoji

Russian Blue

DYDIS

Vidutinė · 23-28 cm

JUDĖJIMAS

Vidutinis

GYVENIMO TRUKMĖ

15-20 m.

KAILIS

Trumpas, dvigubas, sidabriškai mėlynas

VEISLĖS ESMĖ

Rusų mėlynoji: smalsi kambariokė, gebanti derinti savo erdvę su labai konkrečiu noru žinoti, ką veikia žmogus. Viena istorijos detalė verta atskiros eilutės: Kailio galiukai sidabriniai - todėl katė atrodo lyg apšviesta. Sprendimo kryptis - butui (Rusų mėlynoji). Dalykas, kurį reikia realiai suplanuoti - rezervuota su svetimais.

KASDIENYBĖ

Rusų mėlynoji: ramybę mėgsta kaitalioti su trumpais medžioklės epizodais, todėl namuose turi būti ir slėptuvė, ir normalus žaidimo maršrutas. Kasdienybės detalės (Rusų mėlynoji) - nemėgsta permainų ir triukšmo; taip pat lengvai priauga svorio. Balsas (Rusų mėlynoji) - santūrus, todėl nuotaiką svarbiau skaityti iš kūno kalbos, atstumo ir mažų elgesio pokyčių. Vienatvė (Rusų mėlynoji) - savo erdvę vertina, tačiau savarankiškumas neatšaukia kasdienio žaidimo ir ryšio. Priežiūra (Rusų mėlynoji) - trumpą dvigubą kailį šukuoti kartą per savaitę; svorį matuoti reguliariai; užtikrinti gausų gėrimą.

ISTORIJA

Veislė kildinama iš Archangelsko uosto, iš kur XIX a. jūreiviai kates atvežė į Britaniją. Būdingas žvilgesys atsiranda dėl to, kad kiekvieno plaukelio galiukas sidabrinis - šviesa nuo jų atspindi ir kailis atrodo lyg apšviestas iš vidaus. Po Antrojo pasaulinio karo veislė buvo atkurama iš labai mažos populiacijos.

SVEIKATA: KĄ TIKRINTI

Veislė laikoma viena tvirtesnių ir dažnai sulaukia labai garbaus amžiaus. Praktiškai svarbiausia - svorio kontrolė ir šlapimo takų sveikata, o vyresniame amžiuje reguliarius inkstų bei skydliaukės tyrimai.

Šaltinis: International Cat Care; FIFe standartas

NAMŲ GAUJOS VERDIKTAS

Rusų mėlynoji: logiškas pasirinkimas dėl gebėjimo prisitaikyti prie namų ritmo, jeigu kasdienybė atitinka kryptį "butui". Jokio smulkaus šrifto (Rusų mėlynoji): rezervuota su svetimais; nemėgsta permainų ir triukšmo. Baigiamoji pastaba (Rusų mėlynoji) - kai ribos gerbiamos, artumas ateina be spaudimo ir dėl to vertas dar daugiau; dar viena praktiška detalė - lengvai priauga svorio.

KATĖ

Europos trumpaplaukė /...

European Shorthair

PANAŠIOS VEISLĖS

- Britų trumpaplaukė
- Bombėjaus katė

TRUMPAPLAUKĖS · EUROPA

Europos trumpaplaukė / pri

European Shorthair

DYDIS

Vidutinė · 28-36 cm

JUDĖJIMAS

Vidutinis

GYVENIMO TRUKMĖ

14-20 m.

KAILIS

Trumpas, tankus, įvairių spalvų

VEISLĖS ESMĖ

Europos trumpaplaukė / prieglaudos katė: pusiausvyrą tarp artumo ir savarankiškumo turinti katė, kuri į santykį ateina savo tempu. Trumpa istorijos užuomina: Tai natūraliai susiformavusi veislė - jos protėviai Europoje gyvena nuo romėnų laikų. Geriausias atitikimas šiame gide - šeimai su vaikais. Svarbiausia įvertinti - lengvai priauga svorio.

KASDIENYBĖ

Europos trumpaplaukė / prieglaudos katė: ramybę mėgsta kaitalioti su trumpais medžioklės epizodais, todėl namuose turi būti ir slėptuvė, ir normalus žaidimo maršrutas. Kasdienybės detalės (Europos trumpaplaukė / prieglaudos katė) - prieglaudos katės kilmė dažnai nežinoma; taip pat charakteris labai priklauso nuo konkrečios katės. Balsas (Europos trumpaplaukė / prieglaudos katė) - saikingas, bet labai tikslus; poreikiai dažniau parodomi ritualais ir elgesiu negu nuolatiniu miaukimu. Vienatvė (Europos trumpaplaukė / prieglaudos katė) - savo erdvę vertina, tačiau savarankiškumas neatšaukia kasdienio žaidimo ir ryšio. Priežiūra (Europos trumpaplaukė / prieglaudos katė) - trumpą kailį šukuoti kartą per savaitę; svorį matuoti reguliariai; dantis tikrinti kasmet.

ISTORIJA

Europos trumpaplaukė nėra dirbtinai sukurta veislė: ji susiformavo natūraliai iš kačių, kurias romėnai išplatino po visą Europą, ir oficialiai pripažinta tik 1982 m. Daugybė prieglaudų kačių atrodo būtent taip, nors kilmės dokumentų neturi - todėl ši kortelė aprašo ir veislę, ir tipą.

SVEIKATA: KĄ TIKRINTI

Veislė laikoma viena tvirtesnių - konkrečių paveldimų ligų dažnio duomenų beveik nėra, todėl procentų čia nurodyti negalima. Prieglaudos katėms svarbiausia individuali veterinaro apžiūra: dantys, inkstai, svoris ir skiepų būklė.

Šaltinis: FIFE standartas (pripažinta 1982 m.); bendroji veterinarinė praktika (specifinių paplitimo tyrimų nėra)

NAMŲ GAUJOS VERDIKTAS

Europos trumpaplaukė / prieglaudos katė: esmė paprasta - gebėjimas prisitaikyti prie namų ritmo yra tikras privalumas, bet jis neveikia vakuume. Geriausias atitikimas (Europos trumpaplaukė / prieglaudos katė) - šeimai su vaikais. Būtinai susitarimai: lengvai priauga svorio; prieglaudos katės kilmė dažnai nežinoma. Baigiamoji pastaba (Europos trumpaplaukė / prieglaudos katė) - tada lieka daugiau žaidimo, smalsumo ir to gero jausmo, kad katė pati pasirinko būti šalia; dar viena praktiška detalė -...

TRUMPAPLAUKĖS · ŠKOTIJA

Škotų nulėpausė

Scottish Fold

DYDIS

Vidutinė · 20-25 cm

JUDĖJIMAS

Ramus

GYVENIMO TRUKMĖ

11-15 m.

KAILIS

Trumpas arba pusiau ilgas, tankus

VEISLĖS ESMĖ

Škotų nulėpausė: kasdienis portretas - ramybės specialistė, vertinanti savo vietą, švelnų kontaktą ir teisę niekur neskubėti. Kilmės faktas: Visa veislė kilusi iš 1961 m. Škotijos ūkyje rastos Susie nulėpusiomis ausimis. Gyvenimo kryptis - ramiems namams. Realybės patikra - sąnarių liga susijusi su pačiu ausų genu.

KASDIENYBĖ

Škotų nulėpausė: geriausiai jaučiasi nuspėjamoje teritorijoje, kur turi kelias saugias poilsio vietas ir niekas neverčia artumo pagal žmogaus grafiką. Kasdienybės detalės (Škotų nulėpausė) - gali vengti šuolių ir žaidimo dėl skausmo; taip pat veisimas daugelyje šalių vertinamas kritiškai. Balsas (Škotų nulėpausė) - santūrus, todėl nuotaiką svarbiau skaityti iš kūno kalbos, atstumo ir mažų elgesio pokyčių. Vienatvė (Škotų nulėpausė) - pabūti viena gali, jeigu vakare namai vėl tampa gyvi ir rutina išlieka nuspėjama. Priežiūra (Škotų nulėpausė) - kailį šukuoti 1-2 kartus per savaitę; ausis tikrinti dažniau, nes nulinkusios blogiau vėdinasi; sekti judrumą ir šuolius.

ISTORIJA

1961 m. Škotijos ūkyje rasta balta katė Susie turėjo į priekį nulinkusias ausis - nuo jos prasidėjo visa veislė. Tas pats dominantinis genas, kuris lenkia ausų kremzlę, veikia ir kitų sąnarių kremzlę. Dėl to daugelis kinologinių ir veterinarinių organizacijų veislės veisimą vertina kritiškai, o kai kuriose šalyse jis ribojamas.

KATĖ

Škotų nulėpausė

Scottish Fold

PANAŠIOS VEISLĖS

- Britų trumpaplaukė
- Selkirk reksas

SVEIKATA: KĄ TIKRINTI

Tas pats genas, kuris lenkia ausis, sukelia osteochondrodysplaziją - skausmingą sąnarių ligą, kuria, kaip manoma, paveiktos visos nulėpausės katės, ir kurios iš veislės išvesti neįmanoma. 2023 m. Australijos VetCompass tyrime kliniškai diagnozuotų atvejų dalis buvo nedidelė (12 iš 1 131), tačiau autoriai atkreipia dėmesį, kad liga dažnai lieka neatpažinta. Taip pat aktuali policistinė inkstų liga. Kreiptis verta pastebėjus sustingusią eisena, nenorą šokti ar sukietėjusią uodegą.

Šaltinis: Velie et al. 2023, BMC Veterinary Research (Australijos VetCompass); Cats Protection; QUEN Qualzucht duomenų bazė

NAMŲ GAUJOS VERDIKTAS

Škotų nulėpausė: gali tapti puikiu partneriu, jeigu ieškoma socialumo ir artumo. Palankiausia kryptis šiame gide (Škotų nulėpausė) - ramiems namams. Du klausimai prieš parsivežant: sąnarių liga susijusi su pačiu ausų genu; gali vengti šuolių ir žaidimo dėl skausmo. Baigiamoji pastaba (Škotų nulėpausė) - priėmus jos ritmą, charakteris tampa namų spalva, o ne nuolatinis ginčas; dar viena praktiška detalė - veisimas daugelyje šalių vertinamas kritiškai.

KATĖ

Devon Rex

Devon Rex

PANAŠIOS VEISLĖS

- Kornvalio Rex
- Sfinksas

TRUMPAPLAUKĖS · ANGLIJA

Devon Rex

Devon Rex

DYDIS
Vidutinė · 25-30 cm

GYVENIMO TRUKMĖ
12-16 m.

JUDĖJIMAS
Aktyvi

KAILIS
Labai trumpas, banguotas, retas

VEISLĖS ESMĖ

Devon Rex - atletiška tyrinėtoja, kuriai grindų plano neužtenka - namai turi tęstis į viršų. Iš istorijos: Dėl didelių ausų ir plačių akių dažnai vadinama "elfų kate". Geras sutapimas dažniausiai prasideda nuo krypties "butui". Praktinis klausimas - retas kailis prastai šildo.

KASDIENYBĖ

Devon Rex: namuose reikia vertikalios teritorijos, medžioklės žaidimų ir kasdienio veiksmo; vien graži palangė smalsumo neišvargs. Kasdienybės detalės (Devon Rex) - sunkiai pakenčia vienatvę; taip pat riebalų perteklius odoje reikalauja priežiūros. Balsas (Devon Rex) - saikingas, bet labai tikslus; poreikiai dažniau parodomi ritualais ir elgesiu negu nuolatinio miaukimu. Vienatvė (Devon Rex) - ilgos tuščios valandos retai tinka, todėl verta planuoti daugiau žmogaus dėmesio arba tinkamą gyvūno kompaniją. Priežiūra (Devon Rex) - kailio šukuoti beveik nereikia, bet odą ir ausis valyti kas savaitę - kaupiasi riebalai; saugoti nuo šalčio.

ISTORIJA

1959 m. Devone rastas banguoto kailio katinėlis Kirlee davė pradžią veislei. Iš pradžių manyta, kad jis giminingas kornvališkiems reksams, tačiau poravimai davė tiesų kailį - paaiškėjo, kad tai visai kitas genas. Todėl Devon ir Kornvalio reksai yra atskiros veislės, nors atrodo panašiai.

SVEIKATA: KĄ TIKRINTI

Veislėje aprašyta paveldima Devon Rex miopatija (raumenų silpnumas), kuriai yra DNR testas, taip pat girdulės išnirimas ir hipertrofinė kardiomiopatija. Verta pasitikrinti tėvų DNR rezultatus ir kreiptis pastebėjus galvos linkimą ar rijimo sunkumus.

Šaltinis: UC Davis VGL (Devon Rex myopathy); International Cat Care; FIFe standartas

NAMŲ GAUJOS VERDIKTAS

Devon Rex: didžiausia stiprybė - socialumas ir artumas. Geriausias atitikimas - butui (Devon Rex). Realybės dalis: retas kailis prastai šildo; sunkiai pakenčia vienatvę. Baigiamoji pastaba (Devon Rex) - sutapus tempui, namuose atsiranda ne dekoracija, o savitas kambariokas su daug mažų gerų ritualų; dar viena praktiška detalė - riebalų perteklius odoje reikalauja priežiūros.

TRUMPAPLAUKĖS · ANGLIJA

Kornvalio Rex

Cornish Rex

DYDIS

Vidutinė · 25-30 cm

JUDĖJIMAS

Aktyvi

GYVENIMO TRUKMĖ

12-16 m.

KAILIS

Labai trumpas, banguotas, tik poplaukis

VEISLĖS ESMĖ

Kornvalio Rex: judri medžiotoja, kiekvieną lentyną laikanti teisėta maršruto dalimi. Veislės istorijoje įdomu tai, kad Turi tik poplaukį - todėl kailis toks minkštas ir banguotas. Palankiausias scenarijus - butui (Kornvalio Rex). Svarbiausia taisyklė - šąla labiau nei kitos katės.

KASDIENYBĖ

Kornvalio Rex: namuose reikia vertikalios teritorijos, medžioklės žaidimų ir kasdienio veiksmo; vien graži palangė smalsumo neišvargins. Kasdienybės detalės (Kornvalio Rex) - sunkiai pakenčia vienatvę; taip pat odą ir ausis reikia valyti reguliariai. Balsas (Kornvalio Rex) - saikingas, bet labai tikslus; poreikiai dažniau parodomi ritualais ir elgesiu negu nuolatinio miaukimu. Vienatvė (Kornvalio Rex) - ilgos tuščios valandos retai tinka, todėl verta planuoti daugiau žmogaus dėmesio arba tinkamą gyvūno kompaniją. Priežiūra (Kornvalio Rex) - kailio šukuoti beveik nereikia; odą ir ausis valyti kas savaitę; žiemą užtikrinti šiltą gultą.

ISTORIJA

1950 m. Kornvalio ūkyje gimė banguoto kailio katinėlis Kallibunker - nuo jo prasidėjo veislė. Skirtumas nuo kitų kačių esminis: kornvališkas reksas neturi apsauginių plaukų, tik minkštą poplaukį, todėl kailis primena raukšlėtą aksomą, o katė greitai šąla.

KATĖ

Kornvalio Rex

Cornish Rex

PANAŠIOS VEISLĖS

- Devon Rex
- Sfinksas

SVEIKATA: KĄ TIKRINTI

Veislėje pasitaiko hipertrofinė kardiomiopatija ir paveldima alopecija; dėl labai plono kailio aktuali ir termoreguliacija. Rekomenduojama tėvų širdies echoskopija, o namuose - šilta miego vieta.

Šaltinis: International Cat Care; FIFe standartas; Gandolfi et al. (LPAR6 alopecija)

NAMŲ GAUJOS VERDIKTAS

Kornvalio Rex: rinktis verta dėl socialumo ir artumo, o ne vien dėl išvaizdos. Palankiausias gyvenimo profilis (Kornvalio Rex) - butui. Sąžininga komplekto dalis: šąla labiau nei kitos katės; sunkiai pakenčia vienatvę. Baigiamoji pastaba (Kornvalio Rex) - kai ribos gerbiamos, artumas ateina be spaudimo ir dėl to vertas dar daugiau; dar viena praktiška detalė - odą ir ausis reikia valyti reguliariai.

ILGAPLAUKĖS · PRANCŪZIJA / BIRMA

Birmos katė

Birman

DYDIS

Vidutinė · 20-25 cm

JUDĖJIMAS

Ramus

GYVENIMO TRUKMĖ

12-16 m.

KAILIS

Pusiau ilgas, šilkinis, be tankaus poplaukio

VEISLĖS ESMĖ

Birmos katė nėra vien išvaizda: nuspėjamo ritmo mėgėja, kuri pasitikėjimą rodo tyliai, bet labai aiškiai. Istorinis kablukas: Baltos "pirštinaitės" ant visų keturių letenų yra privalomas veislės požymis. Tinkamiausia kryptis - šeimai su vaikais (Birmos katė). Sprendimo patikra - kailis veliasi už ausų ir pažastyse.

KASDIENYBĖ

Birmos katė: geriausiai jaučiasi nuspėjamoje teritorijoje, kur turi kelias saugias poilsio vietas ir niekas neverčia artumo pagal žmogaus grafiką. Kasdienybės detalės (Birmos katė) - nemėgsta ilgai būti viena; taip pat ramus būdas reiškia mažesnę atsargumą lauke. Balsas (Birmos katė) - santūrus, todėl nuotaiką svarbiau skaityti iš kūno kalbos, atstumo ir mažų elgesio pokyčių. Vienatvė (Birmos katė) - pabūti viena gali, jeigu vakare namai vėl tampa gyvi ir rutina išlieka nuspėjama. Priežiūra (Birmos katė) - kailį šukuoti 2-3 kartus per savaitę; tikrinti už ausų ir pažastis; dantis valyti reguliariai.

ISTORIJA

Birmos katė nėra tas pats, kas Burmos katė - tai skirtingos veislės. Būdingas bruožas yra baltos "pirštinaitės" ant visų keturių letenų, o užpakalinėse jos turi kilti smaigaliu aukštytyn. Veislė Prancūzijoje registruota 1925 m., o po Antrojo pasaulinio karo buvo atkurama iš vos dviejų išlikusių kačių.

KATĖ

Birmos katė

Birman

PANAŠIOS VEISLĖS

- Ragdoll
- Persų katė

SVEIKATA: KĄ TIKRINTI

Veislėje aktuali hipertrofinė kardiomiopatija, todėl rekomenduojama tėvų širdies echoskopija; taip pat aprašyta įgimta hipotrichozė ir inkstų ligų polinkis vyresniame amžiuje. Verta kasmet tikrinti inkstų rodiklius nuo vidutinio amžiaus.

Šaltinis: International Cat Care; FIFe standartas

NAMŲ GAUJOS VERDIKTAS

Birmos katė: geras pasirinkimas tada, kai namuose iš tiesų vertinamas socialumas ir artumas. Geriausias scenarijus (Birmos katė) - šeimai su vaikais. Išankstinės sąlygos: kailis veliasi už ausų ir pažastyse; nemėgsta ilgai būti viena. Baigiamoji pastaba (Birmos katė) - tada lieka daugiau žaidimo, smalsumo ir to gero jausmo, kad katė pati pasirinko būti šalia; dar viena praktiška detalė - ramus būdas reiškia mažesnę atsargumą lauke.

KATĖ

Norvegijos miškų katė

Norwegian Forest Cat

PANAŠIOS VEISLĖS

- Meino meškėnas
- Sibiro katė

ILGAPLAUKĖS · NORVEGIJA

Norvegijos miškų katė

Norwegian Forest Cat

DYDIS

Didelė · 30-46 cm

JUDĖJIMAS

Vidutinis

GYVENIMO TRUKMĖ

14-16 m.

KAILIS

Ilgas, dvigubas, vandeniui atsparus

VEISLĖS ESMĖ

Norvegijos miškų katė: kasdienybėje tai elegantiška stebėtoja, kurios išvaizda kas savaitę primena, kad šukos nėra dekoracija. Veislės praeities detalė: Skandinavų mituose Frėjos vežimą traukė būtent tokios didelės ilgaplaukės katės. Geriausiai dera su kryptimi "šeimai su vaikais" (Norvegijos miškų katė). Iš anksto priimama realybė - kailio priežiūra reikalauja laiko.

KASDIENYBĖ

Norvegijos miškų katė: ramybę mėgsta kaitalioti su trumpais medžioklės epizodais, todėl namuose turi būti ir slėptuvė, ir normalus žaidimo maršrutas. Kasdienybės detalės (Norvegijos miškų katė) - bręsta lėtai, iki 5 metų; taip pat mėgsta laiptoti labai aukštai. Balsas (Norvegijos miškų katė) - santūrus, todėl nuotaiką svarbiau skaityti iš kūno kalbos, atstumo ir mažų elgesio pokyčių. Vienatvė (Norvegijos miškų katė) - pabūti viena gali, jeigu vakare namai vėl tampa gyvi ir rutina išlieka nuspėjama. Priežiūra (Norvegijos miškų katė) - ilgą kailį šukuoti 2-3 kartus per savaitę, šėrimosi metu kasdien; tikrinti kailiuotas letenas.

ISTORIJA

Norvegijos miškų katė susiformavo natūraliai atšiauriame klimate: kailis dvisluoksnis ir vandeniui atsparus, o užpakalinės kojos ilgesnės už priekines, todėl katė gali leistis medžiu galva žemyn. XX a. viduryje veislė buvo beveik išnykusi ir atkurta iš likusių ūkiuose gyvenusių kačių.

SVEIKATA: KĄ TIKRINTI

Veislėje aprašyta IV tipo glikogeno kaupimo liga (GSD IV), kuriai yra DNR testas, taip pat hipertrofinė kardiomiopatija ir klubų displazija. Verta rinktis kačiuką iš tėvų su DNR testu ir širdies echoskopija.

Šaltinis: Fyfe et al. (GSD IV DNR testas); FIFe standartas; International Cat Care

NAMŲ GAUJOS VERDIKTAS

Norvegijos miškų katė: pažadas nėra tobulumas. Stiprybė - ramus santykis su vaikais; tinkamiausia kryptis - šeimai su vaikais. Realybės planas (Norvegijos miškų katė): kailio priežiūra reikalauja laiko; bręsta lėtai, iki 5 metų. Baigiamoji pastaba (Norvegijos miškų katė) - priėmus jos ritmą, charakteris tampa namų spalva, o ne nuolatinio ginču; dar viena praktiška detalė - mėgsta laiptoti labai aukštai.

KATĖ

Egzotinė trumpaplaukė...

Exotic Shorthair

PANAŠIOS VEISLĖS

- Persų katė
- Britų trumpaplaukė

TRUMPAPLAUKĖS · JAV

Egzotinė trumpaplaukė (Exo

Exotic Shorthair

DYDIS
Vidutinė · 25-30 cm

JUDĖJIMAS
Ramus

GYVENIMO TRUKMĖ
12-15 m.

KAILIS
Trumpas, labai tankus, pliušinis

VEISLĖS ESMĖ

Egzotinė trumpaplaukė (Exotic Shorthair): labai konkretus ritmas - rami stebėtoja, artumą pasirenkanti pati ir puikiai pastebinti mažus namų pokyčius. Kilmės pradžia: Tai persų katė su trumpu kailiu - dažnai vadinama "tinginio persu". Namų profilis - butui (Egzotinė trumpaplaukė (Exotic Shorthair)). Neapeinamas punktas - plokščias snukis apsunkina kvėpavimą.

KASDIENYBĖ

Egzotinė trumpaplaukė (Exotic Shorthair): geriausiai jaučiasi nuspėjamoje teritorijoje, kur turi kelias saugias poilsio vietas ir niekas neverčia artumo pagal žmogaus grafiką. Kasdienybės detalės (Egzotinė trumpaplaukė (Exotic Shorthair)) - ašarojimas reikalauja kasdienės priežiūros; taip pat sunkiai pakelia karštį. Balsas (Egzotinė trumpaplaukė (Exotic Shorthair)) - santūrus, todėl nuotaiką svarbiau skaityti iš kūno kalbos, atstumo ir mažų elgesio pokyčių. Vienatvė (Egzotinė trumpaplaukė (Exotic Shorthair)) - pabūti viena gali, jeigu vakare namai vėl tampa gyvi ir rutina išlieka nuspėjama. Priežiūra (Egzotinė trumpaplaukė (Exotic Shorthair)) - tankų kailį šukuoti 2-3 kartus per savaitę; akių kampučius valyti kasdien; snukio raukšlę nušluostyti.

ISTORIJA

Veislė sukurta 1960-aisiais JAV kryžminant persų kates su amerikiečių trumpaplaukėmis: norėta persų išvaizdos ir charakterio be kasdienio kailio šukavimo. Todėl egzotinė trumpaplaukė paveldėjo ir persų snukio sandarą, ir tas pačias su ja susijusias sveikatos problemas.

SVEIKATA: KĄ TIKRINTI

Veislė paveldėjo persų sveikatos našta: policistinę inkstų ligą (PKD-1, yra DNR testas) ir su plokščiu snukiu susijusius kvėpavimo bei ašarų latakų sutrikimus. Verta rinktis saikingesnio, ilgesnio snukio linijas ir tėvus su PKD testu.

Šaltinis: Lyons et al. (PKD-1); QUEN Qualzucht duomenų bazė (brachicefalija); TICA standartas

NAMŲ GAUJOS VERDIKTAS

Egzotinė trumpaplaukė (Exotic Shorthair): gali duoti labai daug, kai žmogus ieško socialumo ir artumo. Dažniausias geras sutapimas (Egzotinė trumpaplaukė (Exotic Shorthair)) - butui. Kaina ne vien eurai: plokščias snukis apsunkina kvėpavimą; ašarojimas reikalauja kasdienės priežiūros. Baigiamoji pastaba (Egzotinė trumpaplaukė (Exotic Shorthair)) - sutapus tempui, namuose atsiranda ne dekoracija, o savitas kambariokas su daug mažų gerų ritualų; dar viena praktiška detalė - sunkiai pakelia...

KATĖ

Abisinijos katė

Abyssinian

PANAŠIOS VEISLĖS

- Somalio katė
- Singapūros katė

TRUMPAPLAUKĖS · PIETRYČIŲ AZIJA / D. BRITANIJA

Abisinijos katė

Abyssinian

DYDIS
Vidutinė · 20-30 cm

JUDĖJIMAS
Labai aktyvi

GYVENIMO TRUKMĖ
12-16 m.

KAILIS
Trumpas, ticked

VEISLĖS ESMĖ

Abisinijos katė: pirmiausia vertinkite ritmą - judri medžiotoja, kiekvieną lentyną laikanti teisėta maršruto dalimi. Istorijos sakiny: Kiekvienas plaukelis turi kelias spalvos juostas - dėl to kailis atrodo lyg žvilgantis. Stipriausias atitikimas - aktyviems namams. Išankstinis susitarimas su realybe - beveik nesustoja - reikia užsiėmimo.

KASDIENYBĖ

Abisinijos katė: namuose reikia vertikalios teritorijos, medžioklės žaidimų ir kasdienio veiksmo; vien graži palangė smalsumo neišvargins. Kasdienybės detalės (Abisinijos katė) - sunkiai pakenčia vienatvę; taip pat mėgsta būti aukštai, ant spintų. Balsas (Abisinijos katė) - saikingas, bet labai tikslus; poreikiai dažniau parodomi ritualais ir elgesiu negu nuolatiniu miaukimu. Vienatvė (Abisinijos katė) - ilgos tuščios valandos retai tinka, todėl verta planuoti daugiau žmogaus dėmesio arba tinkamą gyvūno kompaniją. Priežiūra (Abisinijos katė) - trumpą kailį šukuoti kartą per savaitę; dantis valyti reguliariai; užtikrinti laipiojimo vietas.

ISTORIJA

Vardas nurodo Abisiniją, bet genetiniai tyrimai veislės kilmę sieja su Pietryčių Azijos ir Indijos vandenyno pakrantės katėmis. Būdingas "ticked" kailis atsiranda dėl to, kad kiekvienas plaukelis turi kelias tamsias ir šviesias juostas - dryžių ant kūno beveik nematyti, o kailis atrodo lyg apšviestas.

SVEIKATA: KĄ TIKRINTI

Veislėje paplitusi progresuojanti tinklainės atrofija (rdAc mutacija) ir piruvatkinazės trūkumas - abiem yra DNR testai; taip pat aprašyta inkstų amiloidozė. Verta pasitikrinti tėvų DNR rezultatus.

Šaltinis: UC Davis VGL (rdAc-PRA, PK deficiency); FIFe standartas

NAMŲ GAUJOS VERDIKTAS

Abisinijos katė: logiškas pasirinkimas dėl socialumo ir artumo, jeigu kasdienybė atitinka kryptį "aktyviems namams". Jokio smulkaus šrifto (Abisinijos katė): beveik nesustoja - reikia užsiėmimo; sunkiai pakenčia vienatvę. Baigiamoji pastaba (Abisinijos katė) - kai ribos gerbiamos, artumas ateina be spaudimo ir dėl to vertas dar daugiau; dar viena praktiška detalė - mėgsta būti aukštai, ant spintų.

ILGAPLAUKĖS · JAV

Balio katė (Balinese)

Balinese

DYDIS

Vidutinė · 23-30 cm

JUDĖJIMAS

Aktyvi

GYVENIMO TRUKMĖ

12-20 m.

KAILIS

Pusiau ilgas, šilkinis, be poplaukio

VEISLĖS ESMĖ

Balio katė (Balinese): paprasto antradienio portretas - namų komentatorė su sportininkės kūnu, retai praleidžianti progą įsitraukti į veiksmą. Kilmės istorijos esmė: Tai ilgaplaukė siamo katė - vardas kilęs nuo Balio šokėjų grakštumo. Geras scenarijus - butui (Balio katė (Balinese)). Rimčiausias klausimas - labai balsinga, kaip ir siamo katė.

KASDIENYBĖ

Balio katė (Balinese): namuose reikia vertikalios teritorijos, medžioklės žaidimų ir kasdienio veiksmo; vien graži palangė smalsumo neišvargins. Kasdienybės detalės (Balio katė (Balinese)) - sunkiai pakenčia vienatvę; taip pat kailis be poplaukio prastai šildo. Balsas (Balio katė (Balinese)) - tylos pažado nėra: ši katė bendrauja aktyviai ir žmogaus dienvartę linkusi komentuoti. Vienatvė (Balio katė (Balinese)) - ilgos tuščios valandos retai tinka, todėl verta planuoti daugiau žmogaus dėmesio arba tinkamą gyvūno kompaniją. Priežiūra (Balio katė (Balinese)) - kailį šukuoti 1-2 kartus per savaitę - be poplaukio veliasi mažai; dantis valyti reguliariai.

ISTORIJA

Balio katė atsirado kaip ilgaplaukiai siamo kačių vados nariai, kurie iš pradžių buvo laikomi brokuoti. XX a. viduryje JAV veisėjos nusprendė juos veisti atskirai, o vardą pasiūlė pagal Balio šokėjų grakštumą - su pačia Balio sala veislė nesusijusi.

KATĖ

Balio katė (Balinese)

Balinese

PANAŠIOS VEISLĖS

- Siam katė
- Orientalų trumpaplaukė

SVEIKATA: KĄ TIKRINTI

Kaip ir siamo katėms, aktuali progresuojanti tinklainės atrofija (yra DNR testas), amiloidozė ir dantų ligos. Padeda tėvų DNR testai ir reguliari burnos priežiūra.

Šaltinis: UC Davis VGL (PRA); International Cat Care; FIFe standartas

NAMŲ GAUJOS VERDIKTAS

Balio katė (Balinese): esmė paprasta - noras mokytis ir bendradarbiauti yra tikras privalumas, bet jis neveikia vakuume. Geriausias atitikimas (Balio katė (Balinese)) - butui. Būtinai susitarimai: labai balsinga, kaip ir siamo katė; sunkiai pakenčia vienatvę. Baigiamoji pastaba (Balio katė (Balinese)) - tada lieka daugiau žaidimo, smalsumo ir to gero jausmo, kad katė pati pasirinko būti šalia; dar viena praktiška detalė - kailis be poplaukio prastai šildo.

KATĖ

Orientalų trumpaplaukė

Oriental Shorthair

PANAŠIOS VEISLĖS

- Siamo katė
- Balio katė (Balinese)

TRUMPAPLAUKĖS · D. BRITANIJA

Orientalų trumpaplaukė

Oriental Shorthair

DYDIS
Vidutinė · 23-28 cm

JUDĖJIMAS
Labai aktyvi

GYVENIMO TRUKMĖ
12-18 m.

KAILIS
Labai trumpas, prigludęs

VEISLĖS ESMĖ

Orientalų trumpaplaukė: smalsi akrobatė, savo planus pranešanti balsu ir dažnai tikrinanti, ar žmogus neatsilieka. Viena istorijos detalė verta atskiros eilutės: Veislė pripažįstama daugiau nei 300 spalvų ir raštų variantų. Sprendimo kryptis - butui (Orientalų trumpaplaukė). Dalykas, kurį reikia realiai suplanuoti - viena balsingiausių kačių.

KASDIENYBĖ

Orientalų trumpaplaukė: namuose reikia vertikalios teritorijos, medžioklės žaidimų ir kasdienio veiksmo; vien graži palangė smalsumo neišvargins. Kasdienybės detalės (Orientalų trumpaplaukė) - sunkiai pakenčia vienatvę; taip pat labai plonas kailis - šąla. Balsas (Orientalų trumpaplaukė) - tylos pažado nėra: ši katė bendrauja aktyviai ir žmogaus dienosvarę linkusi komentuoti. Vienatvė (Orientalų trumpaplaukė) - ilgos tuščios valandos retai tinka, todėl verta planuoti daugiau žmogaus dėmesio arba tinkamą gyvūno kompaniją. Priežiūra (Orientalų trumpaplaukė) - trumpą kailį šukuoti retai; dantis valyti reguliariai; saugoti nuo skersvėjų.

ISTORIJA

Orientalų trumpaplaukė - tai siamo katės kūno tipas be taškinio rašto. Britų veisėjai XX a. viduryje siekė tos pačios grakščios sandaros, bet visų įmanomų spalvų, todėl šiandien veislė pripažįstama daugiau nei trijų šimtų spalvų ir raštų derinių, o kūno sandara ir charakteris išlieka tie patys.

SVEIKATA: KĄ TIKRINTI

Veislėje aktuali progresuojanti tinklainės atrofija (yra DNR testas), amiloidozė ir dantų ligos; dėl labai plono kailio aktuali ir termoreguliacija. Padeda tėvų DNR testai ir šilta miego vieta.

Šaltinis: UC Davis VGL (PRA); International Cat Care; FIFe standartas

NAMŲ GAUJOS VERDIKTAS

Orientalų trumpaplaukė: gali tapti puikiu partneriu, jeigu ieškoma noro mokytis ir bendradarbiauti. Palankiausia kryptis šiame gide (Orientalų trumpaplaukė) - butui. Du klausimai prieš parsivežant: viena balsingiausių kačių; sunkiai pakenčia vienatvę. Baigiamoji pastaba (Orientalų trumpaplaukė) - priėmus jos ritmą, charakteris tampa namų spalva, o ne nuolatinio ginču; dar viena praktiška detalė - labai plonas kailis - šąla.

KATĖ

Amerikos trumpaplaukė...

American Shorthair

PANAŠIOS VEISLĖS

- Europos trumpaplaukė / prieglaudos katė
- Britų trumpaplaukė

TRUMPAPLAUKĖS · JAV

Amerikos trumpaplaukė (A

American Shorthair

DYDIS

Vidutinė · 20-30 cm

JUDĖJIMAS

Vidutinis

GYVENIMO TRUKMĖ

15-20 m.

KAILIS

Trumpas, tankus

VEISLĖS ESMĖ

Amerikos trumpaplaukė (American Shorthair): savarankiška, bet ryšį vertinanti katė su aiškiu asmeniniu ritmu ir gera atmintimi namų taisyklėms. Trumpa istorijos užuomina: Protėviai į Ameriką atplaukė laivais kaip žiurkių gaudytojai - manoma, ir "Mayflower". Geriausias atitikimas šiame gide - šeimai su vaikais (Amerikos trumpaplaukė (American Shorthair)). Svarbiausia įvertinti - lengvai priauga svorio (Amerikos trumpaplaukė (American Shorthair)).

KASDIENYBĖ

Amerikos trumpaplaukė (American Shorthair): ramybę mėgsta kaitalioti su trumpais medžioklės epizodais, todėl namuose turi būti ir slėptuvė, ir normalus žaidimo maršrutas. Kasdienybės detalės (Amerikos trumpaplaukė (American Shorthair)) - nemėgsta ilgai būti nešiojama; taip pat sezoninis šėrimasis pastebimas. Balsas (Amerikos trumpaplaukė (American Shorthair)) - santūrus, todėl nuotaiką svarbiau skaityti iš kūno kalbos, atstumo ir mažų elgesio pokyčių. Vienatvė (Amerikos trumpaplaukė (American Shorthair)) - savo erdvę vertina, tačiau savarankiškumas neatšaukia kasdienio žaidimo ir ryšio. Priežiūra (Amerikos trumpaplaukė (American Shorthair)) - trumpą kailį šukuoti kartą per savaitę, šėrimosi metu dažniau; svorį matuoti reguliariai.

ISTORIJA

Veislės protėviai į Šiaurės Ameriką atkeliavo Europos naujakurių laivais kaip žiurkių gaudytojai; manoma, kad tokių kačių būta ir "Mayflower" laive. Kelis šimtmečius jos buvo ūkio katės, o kryptingas veisimas prasidėjo tik XX a. pradžioje, siekiant išsaugoti tvirtą darbinį tipą.

SVEIKATA: KĄ TIKRINTI

Veislė laikoma viena tvirtesnių, tačiau aktuali hipertrofinė kardiomiopatija, todėl rekomenduojama tėvų širdies echoskopija. Praktiškai svarbiausia - svorio kontrolė ir kasmetiniai patikrinimai vyresniame amžiuje.

Šaltinis: International Cat Care; TICA / CFA standartai

NAMŲ GAUJOS VERDIKTAS

Amerikos trumpaplaukė (American Shorthair): didžiausia stiprybė - gebėjimas prisitaikyti prie namų ritmo. Geriausias atitikimas - šeimai su vaikais. Realybės dalis: lengvai priauga svorio; nemėgsta ilgai būti nešiojama. Baigiamoji pastaba (Amerikos trumpaplaukė (American Shorthair)) - sutapus tempui, namuose atsiranda ne dekoracija, o savitas kambariokas su daug mažų gerų ritualų; dar viena praktiška detalė - sezoninis šėrimasis pastebimas.

ILGAPLAUKĖS · D. BRITANIJA

Britų ilgaplaukė

British Longhair

DYDIS

Vidutinė · 30-35 cm

JUDĖJIMAS

Ramus

GYVENIMO TRUKMĖ

12-17 m.

KAILIS

Pusiau ilgas, labai tankus

VEISLĖS ESMĖ

Britų ilgaplaukė: kasdienis portretas - lėtesnio tempo aristokratė, už gražų kailį prašanti nuoseklaus žmogaus darbo. Kilmės faktas: Atsirado kaip britų trumpaplaukės ilgakailė atmaina po kryžminimų su persais. Gyvenimo kryptis - butui (Britų ilgaplaukė). Realybės patikra - tankus kailis veliasi, jei nešukuojamas.

KASDIENYBĖ

Britų ilgaplaukė: geriausiai jaučiasi nuspėjamoje teritorijoje, kur turi kelias saugias poilsio vietas ir niekas neverčia artumo pagal žmogaus grafiką. Kasdienybės detalės (Britų ilgaplaukė) - lengvai priauga svorio; taip pat nemėgsta būti nešiojama ant rankų. Balsas (Britų ilgaplaukė) - santūrus, todėl nuotaiką svarbiau skaityti iš kūno kalbos, atstumo ir mažų elgesio pokyčių. Vienatvė (Britų ilgaplaukė) - savo erdvę vertina, tačiau savarankiškumas neatšaukia kasdienio žaidimo ir ryšio. Priežiūra (Britų ilgaplaukė) - tankų kailį šukuoti 3-4 kartus per savaitę; tikrinti už ausų ir pažastis; svorį matuoti reguliariai.

ISTORIJA

Po abiejų pasaulinių karų britų trumpaplaukė buvo atkuriamą kryžminant su persų katėmis, ir dalis vadų gimdavo ilgakailių kačiukų. Ilgą laiką jie buvo laikomi netinkamais parodoms, kol XX a. pabaigoje ilgaplaukė atmaina buvo pripažinta kaip atskira veislė.

KATĖ

Britų ilgaplaukė

British Longhair

PANAŠIOS VEISLĖS

- Britų trumpaplaukė
- Persų katė

SVEIKATA: KĄ TIKRINTI

Kaip ir britų trumpaplaukei, aktuali hipertrofinė kardiomiopatija ir policistinė inkstų liga (PKD-1), paveldėta iš persų linijų - abiem yra tyrimai. Verta pasidomėti tėvų širdies echoskopija ir PKD DNR testu.

Šaltinis: Lyons et al. (PKD-1); FIFE standartas; International Cat Care

NAMŲ GAUJOS VERDIKTAS

Britų ilgaplaukė: rinktis verta dėl gebėjimo prisitaikyti prie namų ritmo, o ne vien dėl išvaizdos. Palankiausias gyvenimo profilis (Britų ilgaplaukė) - butui. Sąžininga komplekto dalis: tankus kailis veliasi, jei nešukuojamas; lengvai priauga svorio. Baigiamoji pastaba (Britų ilgaplaukė) - kai ribos gerbiamos, artumas ateina be spaudimo ir dėl to vertas dar daugiau; dar viena praktiška detalė - nemėgsta būti nešiojama ant rankų.

ILGAPLAUKĖS · TURKIJA

Turkų angora

Turkish Angora

DYDIS

Vidutinė · 23-30 cm

JUDĖJIMAS

Aktyvi

GYVENIMO TRUKMĖ

12-18 m.

KAILIS

Pusiau ilgas, šilkinis, be poplaukio

VEISLĖS ESMĖ

Turkų angora - šilta kambariokė, kuri savarankiškumą supranta ne kaip atsiskyrimą, o kaip galimybę pačiai pasirinkti artumą. Iš istorijos: Turkijoje veislė saugoma valstybės - Ankaros zoologijos sode veikia veisimo programa. Geras sutapimas dažniausiai prasideda nuo krypties "butui" (Turkų angora). Praktinis klausimas - balsinga ir reikalauja dėmesio.

KASDIENYBĖ

Turkų angora: diena turi turėti ir ramų stebėjimą, ir aktyvų pliūpsnį - laipiojimą, gaudymą ar trumpą mokymosi žaidimą. Kasdienybės detalės (Turkų angora) - baltos mėlynakės katės gali būti kurčios; taip pat mėgsta vandenį ir laiptoti aukštai. Balsas (Turkų angora) - tylus pažado nėra: ši katė bendrauja aktyviai ir žmogaus dienvakarę linkusi komentuoti. Vienatvė (Turkų angora) - ilgos tuščios valandos retai tinka, todėl verta planuoti daugiau žmogaus dėmesio arba tinkamą gyvūno kompaniją. Priežiūra (Turkų angora) - kailį šukuoti 1-2 kartus per savaitę - be poplaukio veliasi mažai; ausis tikrinti reguliariai.

ISTORIJA

Turkų angora yra viena seniausių natūralių ilgaplaukių veislių, kilusi iš Anatolijos. XX a. pradžioje ji buvo ties išnykimo riba, todėl Turkijos valstybė Ankaros zoologijos sode įsteigė veisimo programą, kuri veikia iki šiol ir laikoma nacionaliniu paveldu.

KATĖ

Turkų angora

Turkish Angora

PANAŠIOS VEISLĖS

- Turkų vanas
- Balio katė (Balinese)

SVEIKATA: KĄ TIKRINTI

Baltoms mėlynakėms katėms aktualus įgimtas kurtumas, susijęs su baltos spalvos genetika - kačiukui verta atlikti klausos patikrą. Veislėje taip pat aprašyta paveldima ataksija ir hipertrofinė kardiomiopatija. Padeda tėvų širdies echoskopija.

Šaltinis: International Cat Care; FIFe standartas; Ankaros zoologijos sodo veisimo programa

NAMŲ GAUJOS VERDIKTAS

Turkų angora: geras pasirinkimas tada, kai namuose iš tiesų vertinamas socialumas ir artumas. Geriausias scenarijus (Turkų angora) - butui. Išankstinės sąlygos: balsinga ir reikalauja dėmesio; baltos mėlynakės katės gali būti kurčios. Baigiamoji pastaba (Turkų angora) - tada lieka daugiau žaidimo, smalsumo ir to gero jausmo, kad katė pati pasirinko būti šalia; dar viena praktiška detalė - mėgsta vandenį ir laiptoti aukštai.

KATĖ

Turkų vanas

Turkish Van

PANAŠIOS VEISLĖS

- Turkų angora
- Norvegijos miškų katė

ILGAPLAUKĖS · TURKIJA (VANO EŽ.)

Turkų vanas

Turkish Van

DYDIS
Didelė · 25-35 cm

GYVENIMO TRUKMĖ
12-17 m.

VEISLĖS ESMĖ

Turkų vanas: greita namų atletė, kuriai reikalingi ne vien žaislai, bet ir kasdienė užduotis. Veislės istorijoje įdomu tai, kad Viena nedaugelio kačių, kuri savo noru maudosi - pramintas "plaukiančia kate". Palankiausias scenarijus - erdvesniems namams. Svarbiausia taisyklė - labai aktyvi ir stipri.

KASDIENYBĖ

Turkų vanas: namuose reikia vertikalios teritorijos, medžioklės žaidimų ir kasdienio veiksmo; vien graži palangė smalsumo neišvargs. Kasdienybės detalės (Turkų vanas) - baltos mėlynakės katės gali būti kurčios; taip pat nemėgsta būti laikoma ant rankų. Balsas (Turkų vanas) - saikingas, bet labai tikslus; poreikiai dažniau parodomi ritualais ir elgesiu negu nuolatinio miaukimu. Vienatvė (Turkų vanas) - pabūti viena gali, jeigu vakare namai vėl tampa gyvi ir rutina išlieka nuspėjama. Priežiūra (Turkų vanas) - kailį šukuoti 1-2 kartus per savaitę; po maudynių nereikia džiovinti - kailis atsparus vandeniui.

JUDĖJIMAS
Aktyvi

KAILIS
Pusiau ilgas, be poplaukio, vandeniui atsparus

ISTORIJA

Turkų vanas kilęs iš Vano ežero apylinkių Rytų Anatolijoje ir garsėja neįprastu bruožu: dauguma šių kačių nebijo vandens ir noriai maudosi. Kailis be tankaus poplaukio greitai išdžiūsta, o būdingas "van" raštas - spalvotos tik ausys ir uodega, likęs kūnas baltas.

SVEIKATA: KĄ TIKRINTI

Baltoms mėlynakėms katėms aktualus įgimtas kurtumas - kačiukui verta atlikti klausos patikrą. Veislėje taip pat aprašyta hipertrofinė kardiomiopatija, todėl rekomenduojama tėvų širdies echoskopija.

Šaltinis: International Cat Care; FIFe standartas

NAMŲ GAUJOS VERDIKTAS

Turkų vanas: pažadas nėra tobulumas. Stiprybė - energija ir darbinis smalsumas; tinkamiausia kryptis - erdvesniems namams. Realybės planas (Turkų vanas): labai aktyvi ir stipri; baltos mėlynakės katės gali būti kurčios. Baigiamoji pastaba (Turkų vanas) - priėmus jos ritmą, charakteris tampa namų spalva, o ne nuolatinio ginčų; dar viena praktiška detalė - nemėgsta būti laikoma ant rankų.

KATĖ

Nevos maskaradinė

Neva Masquerade

PANAŠIOS VEISLĖS

- Sibiro katė
- Ragdoll

ILGAPLAUKĖS · RUSIJA

Nevos maskaradinė

Neva Masquerade

DYDIS
Didelė · 25-33 cm

JUDĖJIMAS
Vidutinis

GYVENIMO TRUKMĖ
12-16 m.

KAILIS
Ilgas, trisluoksnis, taškinis raštas

VEISLĖS ESMĖ

Nevos maskaradinė nėra vien išvaizda: puošni katė, kurios elegancija laikosi ne stebuklu, o reguliariu priežiūros kalendoriumi. Istorinis kabliukas: Tai sibiro katės taškinė atmaina - vardas kilęs nuo Nevos upės Peterburge. Tinkamiausia kryptis - šeimai su vaikais (Nevos maskaradinė). Sprendimo patikra - kailio priežiūra reikalauja laiko.

KASDIENYBĖ

Nevos maskaradinė: ramybę mėgsta kaitalioti su trumpais medžioklės epizodais, todėl namuose turi būti ir slėptuvė, ir normalus žaidimo maršrutas. Kasdienybės detalės (Nevos maskaradinė) - bręsta lėtai, iki 5 metų; taip pat "Hipoalergiškumas" nėra garantuotas. Balsas (Nevos maskaradinė) - santūrus, todėl nuotaiką svarbiau skaityti iš kūno kalbos, atstumo ir mažų elgesio pokyčių. Vienatvė (Nevos maskaradinė) - pabūti viena gali, jeigu vakare namai vėl tampa gyvi ir rutina išlieka nuspėjama. Priežiūra (Nevos maskaradinė) - ilgą kailį šukuoti 2-3 kartus per savaitę, šėrimosi metu kasdien; tikrinti kailiuotas letenas.

ISTORIJA

Nevos maskaradinė nėra atskira veislė nuo sibiro katės, o jos taškinė atmaina: tas pats kūno tipas ir kailis, tik su siamo tipo raštu ir mėlynomis akimis. Vardas kilęs nuo Nevos upės Sankt Peterburge, kur atmaina XX a. pabaigoje buvo pradėta veisti kryptingai.

SVEIKATA: KĄ TIKRINTI

Kaip ir sibiro katėms, aktuali hipertrofinė kardiomiopatija, todėl rekomenduojama tėvų širdies echoskopija. Mažesnio Fel d 1 baltymo kiekio dalis kačių iš tikrųjų gamina, bet tai skiriasi individualiai ir garantijos nėra.

Šaltinis: International Cat Care; WCF standartas; Fel d 1 tyrimų apžvalgos

NAMŲ GAUJOS VERDIKTAS

Nevos maskaradinė: gali duoti labai daug, kai žmogus ieško socialumo ir artumo. Dažniausias geras sutapimas (Nevos maskaradinė) - šeimai su vaikais. Kaina ne vien eurai: kailio priežiūra reikalauja laiko; bręsta lėtai, iki 5 metų. Baigiamoji pastaba (Nevos maskaradinė) - sutapus tempui, namuose atsiranda ne dekoracija, o savitas kambariokas su daug mažų gerų ritualų; dar viena praktiška detalė - "Hipoalergiškumas" nėra garantuotas.

KATĖ

Burmos katė

Burmese

PANAŠIOS VEISLĖS

- Bombėjaus katė
- Tonkinezė

TRUMPAPLAUKĖS · BIRMA / JAV

Burmos katė

Burmese

DYDIS
Vidutinė · 23-33 cm

JUDĖJIMAS
Aktyvi

GYVENIMO TRUKMĖ
14-18 m.

KAILIS
Labai trumpas, satininis

VEISLĖS ESMĖ

Burmos katė: kasdienybėje tai sociali palydovė, žmogaus veiklą sekanti taip nuosekliai, lyg būtų paskirta projekto kuratore. Veislės praeities detalė: Visa vakarietiška veislė kilusi iš vienos 1930 m. į JAV atvežtos katės Wong Mau. Geriausiai dera su kryptimi "šeimai su vaikais" (Burmos katė). Iš anksto priimama realybė - sunkiai pakenčia vienatvę.

KASDIENYBĖ

Burmos katė: diena turi turėti ir ramų stebėjimą, ir aktyvų pliūpsnį - laipiojimą, gaudymą ar trumpą mokymosi žaidimą. Kasdienybės detalės (Burmos katė) - balsinga ir reikalauja dėmesio; taip pat didesnė cukrinio diabeto rizika. Balsas (Burmos katė) - tylos pažado nėra: ši katė bendrauja aktyviai ir žmogaus dienvartę linkusi komentuoti. Vienatvė (Burmos katė) - ilgos tuščios valandos retai tinka, todėl verta planuoti daugiau žmogaus dėmesio arba tinkamą gyvūno kompaniją. Priežiūra (Burmos katė) - trumpą kailį šukuoti retai; svorį ir gėrimo kiekį stebėti dėl diabeto rizikos; dantis valyti reguliariai.

ISTORIJA

1930 m. į JAV atvežta katė Wong Mau davė pradžią visai vakarietiškai burmos kačių veislei - ji buvo kryžminama su siamo katėmis, o palikuonys atrinkti pagal sodrią rudą spalvą. Dėl siauros pradinės genetinės bazės veislėje susikaupė kelios paveldimos problemos.

SVEIKATA: KĄ TIKRINTI

Veislėje aprašyta paveldima hipokalemija dėl WNK4 geno mutacijos - epizodinis raumenų silpnumas, kuriam yra DNR testas. Taip pat aktualus burmos galvos defektas: viena geno kopija lemia trumpesnį snukį, o dvi - sunkią kaukolės ydą, todėl nešiotojus poruoti tarpusavyje nerekomenduojama. Veislėje didesnė ir cukrinio diabeto rizika. Verta rinktis kačiuką iš tėvų su abiem DNR testais.

Šaltinis: Gandolfi et al. 2012, PLoS ONE (WNK4 hipokalemija); Wisdom Panel (burmos galvos defektas); FIFE standartas

NAMŲ GAUJOS VERDIKTAS

Burmos katė: logiškas pasirinkimas dėl socialumo ir artumo, jeigu kasdienybė atitinka kryptį "šeimai su vaikais". Jokio smulkaus šrifto (Burmos katė): sunkiai pakenčia vienatvę; balsinga ir reikalauja dėmesio. Baigiamoji pastaba (Burmos katė) - kai ribos gerbiamos, artumas ateina be spaudimo ir dėl to vertas dar daugiau; dar viena praktiška detalė - didesnė cukrinio diabeto rizika.

ILGAPLAUKĖS · JAV / D. BRITANIJA

Somalia katė

Somali

DYDIS

Vidutinė · 23-30 cm

JUDĖJIMAS

Labai aktyvi

GYVENIMO TRUKMĖ

12-16 m.

KAILIS

Pusiau ilgas, ticked, su vešlia uodega

VEISLĖS ESMĖ

Somalia katė: labai konkretus ritmas - smalsi akrobatė, žaidimą paverčianti darbu, o aukštą vietą - stebėjimo postu. Kilmės pradžia: Tai ilgaplaukė abisinijos katė - dėl vešlios uodegos vadinama "lapės kate". Namų profilis - aktyviems namams. Neapeinamas punktas - beveik nesustoja - reikia užsiėmimo.

KASDIENYBĖ

Somalia katė: namuose reikia vertikalios teritorijos, medžioklės žaidimų ir kasdienio veiksmo; vien graži palangė smalsumo neišvargins. Kasdienybės detalės (Somalia katė) - sunkiai pakenčia vienatvę; taip pat uodegos ir apykaklės kailis veliasi. Balsas (Somalia katė) - saikingas, bet labai tikslus; poreikiai dažniau parodomi ritualais ir elgesiu negu nuolatiniu miaukimu. Vienatvė (Somalia katė) - ilgos tuščios valandos retai tinka, todėl verta planuoti daugiau žmogaus dėmesio arba tinkamą gyvūno kompaniją. Priežiūra (Somalia katė) - kailį šukuoti 2 kartus per savaitę; ypač tikrinti uodegą ir apykaklę; dantis valyti reguliariai.

ISTORIJA

Somalia katė atsirado kaip ilgaplaukiai abisinijos kačių vados nariai. Ilgą laiką jie buvo laikomi broku, kol XX a. septintajame dešimtmetyje pripažinti atskira veisle. Dėl vešlios uodegos ir rusvo ticked kailio ji dažnai vadinama "lapės kate", o vardas pasirinktas pagal Somalio kaimynystę su Abisinija.

KATĖ

Somalia katė

Somali

PANAŠIOS VEISLĖS

- Abisinijos katė
- Balio katė (Balinese)

SVEIKATA: KĄ TIKRINTI

Kaip ir abisinijos katėms, aktuali progresuojanti tinklainės atrofija (rdAc) ir piruvatkinazės trūkumas - abiem yra DNR testai; taip pat aprašyta inkstų amiloidozė. Verta pasitikrinti tėvų DNR rezultatus.

Šaltinis: UC Davis VGL (rdAc-PRA, PK deficiency); FIFe standartas

NAMŲ GAUJOS VERDIKTAS

Somalia katė: esmė paprasta - socialumas ir artumas yra tikras privalumas, bet jis neveikia vakuume. Geriausias atitikimas (Somalia katė) - aktyviems namams. Būtinai susitarimai: beveik nesustoja - reikia užsiėmimo; sunkiai pakenčia vienatvę. Baigiamoji pastaba (Somalia katė) - tada lieka daugiau žaidimo, smalsumo ir to gero jausmo, kad katė pati pasirinko būti šalia; dar viena praktiška detalė - uodegos ir apykaklės kailis veliasi.

KATĖ

Šartro katė (Chartreux)

Chartreux

PANAŠIOS VEISLĖS

- Britų trumpaplaukė
- Rusų mėlynoji

TRUMPAPLAUKĖS · PRANCŪZIJA

Šartro katė (Chartreux)

Chartreux

DYDIS
Vidutinė · 23-30 cm

JUDĖJIMAS
Ramus

GYVENIMO TRUKMĖ
12-15 m.

KAILIS
Trumpas, tankus, vilnonis, mėlynas

VEISLĖS ESMĖ

Šartro katė (Chartreux): pirmiausia vertinkite ritmą - ramybės specialistė, vertinanti savo vietą, švelnų kontaktą ir teisę niekur neskubėti. Istorijos sakiny: Viena tyliausių kačių - dažnai tik krebžda, o ne miaukia. Stipriausias atitikimas - butui (Šartro katė (Chartreux)). Išankstinis susitarimas su realybe - lengvai priauga svorio.

KASDIENYBĖ

Šartro katė (Chartreux): geriausiai jaučiasi nuspėjamoje teritorijoje, kur turi kelias saugias poilsio vietas ir niekas neverčia artumo pagal žmogaus grafiką. Kasdienybės detalės (Šartro katė (Chartreux)) - rezervuota su svetimais; taip pat tankus kailis reikalauja šukavimo. Balsas (Šartro katė (Chartreux)) - santūrus, todėl nuotaiką svarbiau skaityti iš kūno kalbos, atstumo ir mažų elgesio pokyčių. Vienatvė (Šartro katė (Chartreux)) - savo erdvę vertina, tačiau savarankiškumas neatšaukia kasdienio žaidimo ir ryšio. Priežiūra (Šartro katė (Chartreux)) - tankų vilnonį kailį šukuoti 2 kartus per savaitę, šėrimosi metu dažniau; svorį stebėti.

ISTORIJA

Šartro katė Prancūzijoje aprašyta jau XVIII a., o legenda ją sieja su kartūzų vienuoliais, nors istorinių įrodymų nėra. Veislė garsėja tylumu: daugelis šių kačių beveik nemiaukia, o bendrauja tyliai krebždesiu. Po Antrojo pasaulinio karo populiacija buvo atkurama iš vos kelių šunų.

SVEIKATA: KĄ TIKRINTI

Veislėje aprašytas girdelės išnirimas ir policistinė inkstų liga, kuriai yra DNR testas; taip pat pasitaiko klubų displazija. Verta pasidomėti tėvų testais, o svorį matuoti reguliariai - antsvoris apkrauna sąnarius.

Šaltinis: International Cat Care; FIFe standartas; Lyons et al. (PKD-1)

NAMŲ GAUJOS VERDIKTAS

Šartro katė (Chartreux): gali tapti puikiu partneriu, jeigu ieškoma gebėjimo prisitaikyti prie namų ritmo. Palankiausia kryptis šiame gide (Šartro katė (Chartreux)) - butui. Du klausimai prieš parsivežant: lengvai priauga svorio; rezervuota su svetimais. Baigiamoji pastaba (Šartro katė (Chartreux)) - priėmus jos ritmą, charakteris tampa namų spalva, o ne nuolatinis ginčas; dar viena praktiška detalė - tankus kailis reikalauja šukavimo.

KATĖ

Mančkinas

Munchkin

PANAŠIOS VEISLĖS

- Selkirk reksas
- Britų trumpaplaukė

TRUMPAPLAUKĖS · JAV

Mančkinas

Munchkin

DYDIS

Maža · 15-20 cm

JUDĖJIMAS

Vidutinis

GYVENIMO TRUKMĖ

12-15 m.

KAILIS

Trumpas arba pusiau ilgas

VEISLĖS ESMĖ

Mančkinas: paprasto antradienio portretas - žmonių artumo ieškanti katė, norinti dalyvauti namų gyvenime, o ne jį stebėti iš tolo. Kilmės istorijos esmė: Trumpas kojas lemia dominantinis genas, kuris dviguba kopija yra mirtinas. Geras scenarijus - butui (Mančkinas). Rimčiausias klausimas - sunkiau šokinėja ir laipioja.

KASDIENYBĖ

Mančkinas: ramybę mėgsta kaitalioti su trumpais medžioklės epizodais, todėl namuose turi būti ir slėptuvė, ir normalus žaidimo maršrutas. Kasdienybės detalės (Mančkinas) - veislė daugelyje šalių vertinama kritiškai; taip pat reikia žemų gultų ir laiptelių. Balsas (Mančkinas) - saikingas, bet labai tikslus; poreikiai dažniau parodomi ritualais ir elgesiu negu nuolatinio miaukimu. Vienatvė (Mančkinas) - ilgos tuščios valandos retai tinka, todėl verta planuoti daugiau žmogaus dėmesio arba tinkamą gyvūno kompaniją. Priežiūra (Mančkinas) - kailį šukuoti pagal ilgį, 1-2 kartus per savaitę; svorį matuoti reguliariai - sąnariams tai svarbiausia; įrengti laiptelius.

ISTORIJA

Veislė kilusi iš 1980-ųjų Luizianoje rastos trumpakojės katės. Trumpas kojas lemia dominantinis chondrodizplazijos genas, tačiau dviguba jo kopija embrionui yra mirtina - todėl mančkinus visada poruoja su normalių proporcijų katėmis, o vadose gimsta abiejų tipų kačiukai. Dalis kinologinių organizacijų veislės nepripažįsta.

SVEIKATA: KĄ TIKRINTI

Trumpas kojas lemianti chondrodizplazija siejama su padidėjusiu stuburo iškrypimo (lordozės) ir krūtinkaulio ydos dažniu bei didesne osteoartrito rizika. Padeda liekna kūno kondicija, žemi gultai ir laipteliai, o kreiptis verta pastebėjus sunkumą judant ar nenorą šokti.

Šaltinis: QUEN Qualzucht duomenų bazė (feline disproportionate dwarfism); International Cat Care

NAMŲ GAUJOS VERDIKTAS

Mančkinas: didžiausia stiprybė - socialumas ir artumas. Geriausias atitikimas - butui (Mančkinas). Realybės dalis: sunkiau šokinėja ir laipioja; veislė daugelyje šalių vertinama kritiškai. Baigiamoji pastaba (Mančkinas) - sutapus tempui, namuose atsiranda ne dekoracija, o savitas kambariokas su daug mažų gerų ritualų; dar viena praktiška detalė - reikia žemų gultų ir laiptelių.

TRUMPAPLAUKĖS · JAV

Selkirk reksas

Selkirk Rex

DYDIS

Vidutinė · 23-30 cm

JUDĖJIMAS

Ramus

GYVENIMO TRUKMĖ

12-15 m.

KAILIS

Garbanotas, tankus, trumpas arba ilgas

VEISLĖS ESMĖ

Selkirk reksas: lėtesnio tempo aristokratė, už gražų kailį prašanti nuoseklaus žmogaus darbo. Viena istorijos detalė verta atskiros eilutės: Vienintelis reksas, kurio garbanotumą lemia dominantinis genas - pramintas "katė avies kailyje". Sprendimo kryptis - šeimai su vaikais. Dalykas, kurį reikia realiai suplanuoti - garbanotas kailis veliasi, jei per daug šukuojamas.

KASDIENYBĖ

Selkirk reksas: geriausiai jaučiasi nuspėjamoje teritorijoje, kur turi kelias saugias poilsio vietas ir niekas neverčia artumo pagal žmogaus grafiką. Kasdienybės detalės (Selkirk reksas) - kryžmintas su persais - paveldėtos jų problemos; taip pat lengvai priauga svorio. Balsas (Selkirk reksas) - santūrus, todėl nuotaiką svarbiau skaityti iš kūno kalbos, atstumo ir mažų elgesio pokyčių. Vienatvė (Selkirk reksas) - pabūti viena gali, jeigu vakare namai vėl tampa gyvi ir rutina išlieka nuspėjama. Priežiūra (Selkirk reksas) - garbanotą kailį šukuoti švelniai 1-2 kartus per savaitę - per dažnas šukavimas ištiesina garbanas; ausis valyti reguliariai.

ISTORIJA

1987 m. Montanos prieglaudoje gimė garbanota katytė Miss DePesto - nuo jos prasidėjo veislė. Skirtingai nei Devon ir Kornvalio reksų, selkirko garbanotumą lemia dominantinis genas, todėl užtenka vieno garbanoto tėvo. Dėl tankaus garbanoto kailio veislė pramintas "katė avies kailyje".

KATĖ

Selkirk reksas

Selkirk Rex

PANAŠIOS VEISLĖS

- Britų trumpaplaukė
- Devon Rex

SVEIKATA: KĄ TIKRINTI

Dėl kryžminimų su persų ir egzotinėmis katėmis veislėje aktuali policistinė inkstų liga (PKD-1, yra DNR testas) ir hipertrofinė kardiomiopatija. Verta rinktis kačiuką iš tėvų su PKD testu ir širdies echoskopija.

Šaltinis: Lyons et al. (PKD-1); International Cat Care; TICA standartas

NAMŲ GAUJOS VERDIKTAS

Selkirk reksas: rinktis verta dėl socialumo ir artumo, o ne vien dėl išvaizdos. Palankiausias gyvenimo profilis (Selkirk reksas) - šeimai su vaikais. Sąžininga komplekto dalis: garbanotas kailis veliasi, jei per daug šukuojamas; kryžmintas su persais - paveldėtos jų problemos. Baigiamoji pastaba (Selkirk reksas) - kai ribos gerbiamos, artumas ateina be spaudimo ir dėl to vertas dar daugiau; dar viena praktiška detalė - lengvai priauga svorio.

BEPLAUKĖS · RUSIJA

Dono sfinksas

Donskoy

DYDIS

Vidutinė · 25-30 cm

JUDĖJIMAS

Aktyvi

GYVENIMO TRUKMĖ

12-15 m.

KAILIS

Beplaukė

VEISLĖS ESMĖ

Dono sfinksas: namų puošmena tik iš pirmo žvilgsnio - iš tikrųjų tai gyva asmenybė su rimta priežiūros rutina. Trumpa istorijos užuomina: Nuo Kanados sfinkso skiriasi iš esmės - kitas, dominantinis genas. Geriausias atitikimas šiame gide - šiltiems namams. Svarbiausia įvertinti - odą reikia prausti reguliariai.

KASDIENYBĖ

Dono sfinksas: diena turi turėti ir ramų stebėjimą, ir aktyvų pliūpsnį - laipiojimą, gaudymą ar trumpą mokymosi žaidimą. Kasdienybės detalės (Dono sfinksas) - šąla - reikia šiltos vietos; taip pat daug valgo dėl greitos apykaitos. Balsas (Dono sfinksas) - saikingas, bet labai tikslus; poreikiai dažniau parodomi ritualais ir elgesiu negu nuolatiniu miaukimu. Vienatvė (Dono sfinksas) - ilgos tuščios valandos retai tinka, todėl verta planuoti daugiau žmogaus dėmesio arba tinkamą gyvūno kompaniją. Priežiūra (Dono sfinksas) - odą prausti arba nušluostyti reguliariai - be kailio kaupiasi riebalai; saugoti nuo šalčio ir tiesioginės saulės.

ISTORIJA

Nors panašus, su Kanados sfinksu nesusijęs: Dono plikumą lemia dominantinis genas, o kanadiečio - recesyvinis. Veislė prasidėjo 1987 m. Rostove prie Dono, radus gatvės kačiukę, palaipsniui netekusią kailio.

KATĖ

Dono sfinksas

Donskoy

PANAŠIOS VEISLĖS

- Sfinksas
- Kornvalio Rex

SVEIKATA: KĄ TIKRINTI

Beplaukėms katėms aktualiausia odos sveikata ir termoreguliacija, o veislėje aprašomos ir ankstyvos dantų problemos. Verta reguliariai tikrinti burną bei odą pas veterinara.

Šaltinis: WCF / TICA veislės standartai; bendrosios beplaukių kačių priežiūros rekomendacijos

NAMŲ GAUJOS VERDIKTAS

Dono sfinksas: geras pasirinkimas tada, kai namuose iš tiesų vertinamas socialumas ir artumas. Geriausias scenarijus (Dono sfinksas) - šiltiems namams. Išankstinės sąlygos: odą reikia prausti reguliariai; šąla - reikia šiltos vietos. Baigiamoji pastaba (Dono sfinksas) - tada lieka daugiau žaidimo, smalsumo ir to gero jausmo, kad katė pati pasirinko būti šalia; dar viena praktiška detalė - daug valgo dėl greitos apykaitos.

KATĖ

Kurilų bobteilas

Kurilian Bobtail

PANAŠIOS VEISLĖS

- Sibiro katė
- Norvegijos miškų katė

TRUMPAPLAUKĖS · KURILŲ SALOS

Kurilų bobteilas

Kurilian Bobtail

DYDIS
Vidutinė · 23-30 cm

JUDĖJIMAS
Aktyvi

GYVENIMO TRUKMĖ
14-20 m.

KAILIS
Trumpas arba pusiau ilgas, tankus

VEISLĖS ESMĖ

Kurilų bobteilas: kasdienis portretas - pastabi namų gyventoją, kuri retai prašo leidimo, bet labai tiksliai renkasi, kur ir su kuo būti. Kilmės faktas: Trumpą uodegą lemia visai kitas genas nei mankso - stuburo ydų su juo nesiejama. Gyvenimo kryptis - šeimai su vaikais (Kurilų bobteilas). Realybės patikra - labai gerai šoka - reikia aukštų vietų.

KASDIENYBĖ

Kurilų bobteilas: diena turi turėti ir ramų stebėjimą, ir aktyvų pliūpsnį - laipiojimą, gaudymą ar trumpą mokymosi žaidimą. Kasdienybės detalės (Kurilų bobteilas) - mėgsta vandenį ir gali lįsti į kriauklę; taip pat uodegos negalima liesti ar traukti. Balsas (Kurilų bobteilas) - santūrus, todėl nuotaiką svarbiau skaityti iš kūno kalbos, atstumo ir mažų elgesio pokyčių. Vienatvė (Kurilų bobteilas) - pabūti viena gali, jeigu vakare namai vėl tampa gyvi ir rutina išlieka nuspėjama. Priežiūra (Kurilų bobteilas) - kailį šukuoti 1-2 kartus per savaitę, sezono metu dažniau; uodegos nelįsti ir neliesti; dantis tikrinti kasmet.

ISTORIJA

Kurilų bobteilas susiformavo natūraliai Kurilų salose, o trumpą, "pomponą" primenančią uodegą lemia kitas genas nei mankso beuodegiškumą - su stuburo ydomis jis nesiejamas. Salose katės medžiojo žuvį sekumose, todėl veislė iki šiol garsėja meile vandeniui ir stipriomis užpakalinėmis kojomis.

SVEIKATA: KĄ TIKRINTI

Veislė laikoma tvirta ir dažnai sulaukia garbaus amžiaus - konkrečių paveldimų ligų dažnio duomenų beveik nėra, todėl procentų čia nurodyti negalima. Praktiškai svarbiausia - trumpos uodegos sritis: ji jautri, jos negalima liesti ar traukti, o pastebėjus skausmą reikia kreiptis į veterinarą.

Šaltinis: WCF / FIFe veislės standartai (specifinių paplitimo tyrimų nėra)

NAMŲ GAUJOS VERDIKTAS

Kurilų bobteilas: pažadas nėra tobulumas. Stiprybė - socialumas ir artumas; tinkamiausia kryptis - šeimai su vaikais (Kurilų bobteilas). Realybės planas (Kurilų bobteilas): labai gerai šoka - reikia aukštų vietų; mėgsta vandenį ir gali lįsti į kriauklę. Baigiamoji pastaba (Kurilų bobteilas) - priėmus jos ritmą, charakteris tampa namų spalva, o ne nuolatinio ginču; dar viena praktiška detalė - uodegos negalima liesti ar traukti.

KATĖ

Savanos katė

Savannah

PANAŠIOS VEISLĖS

- Bengalijos katė
- Toygeris

TRUMPAPLAUKĖS · JAV

Savanos katė

Savannah

DYDIS
Didelė · 35-43 cm

JUDĖJIMAS
Labai aktyvi

GYVENIMO TRUKMĖ
12-20 m.

KAILIS
Trumpas, tankus, dėmėtas

VEISLĖS ESMĖ

Savanos katė - atletiška pašnekovė, kurios maršrutai driekiasi per lentynas, o nuomonė - per visą kambarį. Iš istorijos: Veislė kilusi iš servalo ir naminės katės hibrido - pirmoji vada gimė 1986 m. Geras sutapimas dažniausiai prasideda nuo krypties "labai aktyviems namams". Praktinis klausimas - ankstyvųjų kartų laikymas daug kur ribojamas.

KASDIENYBĖ

Savanos katė: namuose reikia vertikalios teritorijos, medžioklės žaidimų ir kasdienio veiksmo; vien graži palangė smalsumo neišvargins. Kasdienybės detalės (Savanos katė) - energijos poreikis didesnis nei beveik visų kačių; taip pat gali nesutarti su kitais gyvūnais. Balsas (Savanos katė) - tylos pažado nėra: ši katė bendrauja aktyviai ir žmogaus dienosvarę linkusi komentuoti. Vienatvė (Savanos katė) - ilgos tuščios valandos retai tinka, todėl verta planuoti daugiau žmogaus dėmesio arba tinkamą gyvūno kompaniją. Priežiūra (Savanos katė) - trumpą kailį šukuoti kartą per savaitę; užtikrinti aukštas laipiojimo vietas ir kasdienį žaidimą; saugoti nuo pabėgimo.

ISTORIJA

Savanos katė kilusi iš Afrikos servalo ir naminės katės hibrido; pirmoji vada gimė 1986 m. Kartos žymimos F1-F5: kuo mažesnis skaičius, tuo daugiau laukinio kraujo, tuo stambesnė ir sunkiau valdoma katė. Daugelyje šalių ankstyvųjų kartų laikymas yra reglamentuotas arba draudžiamas, todėl prieš įsigyjant būtina pasitikrinti vietos teisės aktus.

SVEIKATA: KĄ TIKRINTI

Veislėje aktuali hipertrofinė kardiomiopatija ir piruvatkinazės trūkumas, kuriam yra DNR testas. Svarbi praktinė pastaba: dėl laukinio protėvio dalis savanų jautriau reaguoja į kai kuriuos anestetikus, todėl prieš operaciją veterinarui būtina pasakyti veislę ir kartą.

Šaltinis: TICA veislės standartas; UC Davis VGL (PK deficiency)

NAMŲ GAUJOS VERDIKTAS

Savanos katė: gali duoti labai daug, kai žmogus ieško energijos ir darbinio smalsumo. Dažniausias geras sutapimas (Savanos katė) - labai aktyviems namams. Kaina ne vien eurai: ankstyvųjų kartų laikymas daug kur ribojamas; energijos poreikis didesnis nei beveik visų kačių. Baigiamoji pastaba (Savanos katė) - sutapus tempui, namuose atsiranda ne dekoracija, o savitas kambariokas su daug mažų gerų ritualų; dar viena praktiška detalė - gali nesutarti su kitais gyvūnais.

KATĖ

Himalajų katė

Himalayan

PANAŠIOS VEISLĖS

- Persų katė
- Ragdoll

ILGAPLAUKĖS · JAV / D. BRITANIJA

Himalajų katė

Himalayan

DYDIS

Vidutinė · 25-30 cm

JUDĖJIMAS

Ramus

GYVENIMO TRUKMĖ

12-15 m.

KAILIS

Labai ilgas, tankus, taškinis raštas

VEISLĖS ESMĖ

Himalajų katė: lėtesnio tempo aristokratė, už gražų kailį prašanti nuoseklaus žmogaus darbo. Veislės istorijoje įdomu tai, kad Tai persų katė su siamo taškiniu raštu - dviejų veislių kryžminimo rezultatas. Palankiausias scenarijus - butui (Himalajų katė). Svarbiausia taisyklė - kailio priežiūra kasdien.

KASDIENYBĖ

Himalajų katė: geriausiai jaučiasi nuspėjamoje teritorijoje, kur turi kelias saugias poilsio vietas ir niekas neverčia artumo pagal žmogaus grafiką. Kasdienybės detalės (Himalajų katė) - plokščias snukis apsunkina kvėpavimą ir ašarojimą; taip pat sunkiai pakelia karštį. Balsas (Himalajų katė) - santūrus, todėl nuotaiką svarbiau skaityti iš kūno kalbos, atstumo ir mažų elgesio pokyčių. Vienatvė (Himalajų katė) - pabūti viena gali, jeigu vakare namai vėl tampa gyvi ir rutina išlieka nuspėjama. Priežiūra (Himalajų katė) - ilgą kailį šukuoti kasdien, kitaip veliasį; akių kampečius valyti kasdien; snukio raukšlę nušluostyti.

ISTORIJA

Himalajų katė sukurta XX a. viduryje kryžminant persų kates su siamo katėmis: norėta persų kūno ir kailio su siamo taškiniu raštu bei mėlynomis akimis. Dalis organizacijų ją laiko atskira veisle, kitos - persų katės spalvine atmaina. Kartu su išvaizda paveldėta ir persų sveikatos našta.

SVEIKATA: KĄ TIKRINTI

Veislė paveldėjo persų našta: policistinę inkstų ligą (PKD-1, yra DNR testas), progresuojančią tinklainės atrofiją ir su plokščiu snukiu susijusius kvėpavimo bei ašarų lataukų sutrikimus. Verta rinktis saikingesnio, ilgesnio snukio linijas ir tėvus su PKD testu.

Šaltinis: Lyons et al. (PKD-1); QUEN Qualzucht duomenų bazė (brachicefalija); CFA standartas

NAMŲ GAUJOS VERDIKTAS

Himalajų katė: logiškas pasirinkimas dėl socialumo ir artumo, jeigu kasdienybė atitinka kryptį "butui". Jokio smulkaus šrifto (Himalajų katė): kailio priežiūra kasdien; plokščias snukis apsunkina kvėpavimą ir ašarojimą. Baigiamoji pastaba (Himalajų katė) - kai ribos gerbiamos, artumas ateina be spaudimo ir dėl to vertas dar daugiau; dar viena praktiška detalė - sunkiai pakelia karštį.

KATĖ

Mankas

Manx

PANAŠIOS VEISLĖS

- Kurilų bobteilas
- Britų trumpaplaukė

TRUMPAPLAUKĖS · MENO SALA

Mankas

Manx

DYDIS
Vidutinė · 25-30 cm

JUDĖJIMAS
Vidutinis

GYVENIMO TRUKMĖ
12-16 m.

KAILIS
Trumpas, dvigubas, labai tankus

VEISLĖS ESMĖ

Mankas nėra vien išvaizda: pusiausvyrą tarp artumo ir savarankiškumo turinti katė, kuri į santykį ateina savo tempu. Istorinis kabliukas: Beuodegiškumą lemiantis genas dviguba kopija yra mirtinas - todėl beuodegių katinų neporuoja tarpusavyje. Tinkamiausia kryptis - butui (Mankas). Sprendimo patikra - uodegos sritis jautri - jos negalima liesti.

KASDIENYBĖ

Mankas: ramybę mėgsta kaitalioti su trumpais medžioklės epizodais, todėl namuose turi būti ir slėptuvė, ir normalus žaidimo maršrutas. Kasdienybės detalės (Mankas) - visiškai beuodegės katės rizikingiausios; taip pat reikia stebėti tuštinimąsi ir šlapinimąsi. Balsas (Mankas) - santūrus, todėl nuotaką svarbiau skaityti iš kūno kalbos, atstumo ir mažų elgesio pokyčių. Vienatvė (Mankas) - pabūti viena gali, jeigu vakare namai vėl tampa gyvi ir rutina išlieka nuspėjama. Priežiūra (Mankas) - tankų kailį šukuoti 2 kartus per savaitę; uodegos srities neliesti; stebėti tuštinimosi ir šlapinimosi įpročius.

ISTORIJA

Mankas susiformavo izoliuotoje Meno saloje, kur beuodegiškumą lemianti mutacija greitai paplito mažoje populiacijoje. Uodegų ilgis skiriasi: nuo visiškai beuodegių ("rumpy") iki beveik normalios uodegos ("longy"). Kadangi visos beuodegės katės yra šio geno nešiotijos, veisiant jos porojamos su ilgesnės uodegos katėmis.

SVEIKATA: KĄ TIKRINTI

Beuodegiškumą lemia dominantinis genas, kuris dviguba kopija embrionui yra mirtinas, o viena kopija dalį kačių paveikia stuburo yda - sakrokaudaline disgeneze su spina bifida, dėl kurios sutrinka šlapinimasis, tuštinimasis ir judrumas. UFAW cituojamame Deforest ir Basrur (1979) tyrime buvo paveikti 7 kačiukai iš 44, ir visi jie buvo visiškai beuodegiai. Verta rinktis ilgesnės uodegos tipą ir nedelsti kreiptis pastebėjus tuštinimosi ar eisenos sutrikimų.

Šaltinis: UFAW (Manx syndrome); Deforest ir Basrur 1979; Kroll ir Constantinescu 1994

NAMŲ GAUJOS VERDIKTAS

Mankas: esmė paprasta - socialumas ir artumas yra tikras privalumas, bet jis neveikia vakuume. Geriausias atitikimas (Mankas) - butui. Būtinai susitarimai: uodegos sritis jautri - jos negalima liesti; visiškai beuodegės katės rizikingiausios. Baigiamoji pastaba (Mankas) - tada lieka daugiau žaidimo, smalsumo ir to gero jausmo, kad katė pati pasirinko būti šalia; dar viena praktiška detalė - reikia stebėti tuštinimąsi ir šlapinimąsi.

KATĖ

Bombėjaus katė

Bombay

PANAŠIOS VEISLĖS

- Singapūros katė
- Burmos katė

TRUMPAPLAUKĖS · JAV

Bombėjaus katė

Bombay

DYDIS
Vidutinė · 23-33 cm

JUDĖJIMAS
Vidutinis

GYVENIMO TRUKMĖ
12-16 m.

KAILIS
Trumpas, blizgus

VEISLĖS ESMĖ

Bombėjaus katė: kasdienybėje tai draugiška šeimos dalyvė, dažnai randama būtent ten, kur tuo metu susirinko žmonės. Veislės praeities detalė: Išvesta kaip "miniatiūrinė juoda pantera" - juodos net letenų pagalvėlės. Geriausiai dera su kryptimi "butui" (Bombėjaus katė). Iš anksto priimama realybė - nemėgsta vienatvės.

KASDIENYBĖ

Bombėjaus katė: ramybę mėgsta kaitalioti su trumpais medžioklės epizodais, todėl namuose turi būti ir slėptuvė, ir normalus žaidimo maršrutas. Kasdienybės detalės (Bombėjaus katė) - šneki - atsakys į kiekvieną žodį; taip pat nuolat ieško šiltos vietos. Balsas (Bombėjaus katė) - tylos pažado nėra: ši katė bendrauja aktyviai ir žmogaus dienvartę linkusi komentuoti. Vienatvė (Bombėjaus katė) - ilgos tuščios valandos retai tinka, todėl verta planuoti daugiau žmogaus dėmesio arba tinkamą gyvūno kompaniją. Priežiūra (Bombėjaus katė) - trumpą kailį pašukuoti kartą per savaitę; mėgsta šilumą - žiemą naudinga šildoma gultų vieta.

ISTORIJA

Veislė sukurta 1950-aisiais turint vieną tikslą: kambarinė miniatiūrinė juoda pantera. Juoda viskas - kailis, oda, letenų pagalvėlės ir ūsai; vienintelė spalva veide yra varinės akys.

SVEIKATA: KĄ TIKRINTI

Veislėje pasitaiko hipertrofinė kardiomiopatija (HCM), o dėl burmos katės kilmės - ir ankstyvos dantų problemos. Padeda periodinis širdies patikrinimas ir reguliari burnos priežiūra.

Šaltinis: TICA / CFA veislės standartai; bendrosios kačių HCM rekomendacijos

NAMŲ GAUJOS VERDIKTAS

Bombėjaus katė: gali tapti puikiu partneriu, jeigu ieškoma socialumo ir artumo. Palankiausia kryptis šiame gide (Bombėjaus katė) - butui. Du klausimai prieš parsivežant: nemėgsta vienatvės; šneki - atsakys į kiekvieną žodį. Baigiamoji pastaba (Bombėjaus katė) - priėmus jos ritmą, charakteris tampa namų spalva, o ne nuolatiniu ginču; dar viena praktiška detalė - nuolat ieško šiltos vietos.

KATĖ

Egipto mau

Egyptian Mau

PANAŠIOS VEISLĖS

- Bengalijos katė
- Ociketė (Ocicat)

TRUMPAPLAUKĖS · EGIPTAS

Egipto mau

Egyptian Mau

DYDIS
Vidutinė · 23-30 cm

GYVENIMO TRUKMĖ
12-16 m.

JUDĖJIMAS
Labai aktyvi

KAILIS
Trumpas, šilkinis, natūraliai dėmėtas

VEISLĖS ESMĖ

Egipto mau: labai konkretus ritmas - atletiška tyrinėtoja, kuriai grindų plano neužtenka - namai turi tęstis į viršų. Kilmės pradžia: Vienintelė natūraliai dėmėta naminė katė - dėmės yra ant kailio, ne ant odos rašto. Namų profilis - aktyviems namams (Egipto mau). Neapeinamas punktas - labai greita ir judri.

KASDIENYBĖ

Egipto mau: namuose reikia vertikalios teritorijos, medžioklės žaidimų ir kasdienio veiksmo; vien graži palangė smalsumo neišvargins. Kasdienybės detalės (Egipto mau) - rezervuota su svetimais; taip pat jautri triukšmui ir permainingoms. Balsas (Egipto mau) - saikingas, bet labai tikslus; poreikiai dažniau parodomi ritualais ir elgesiu negu nuolatiniu miaukimu. Vienatvė (Egipto mau) - ilgos tuščios valandos retai tinka, todėl verta planuoti daugiau žmogaus dėmesio arba tinkamą gyvūno kompaniją. Priežiūra (Egipto mau) - trumpą kailį šukuoti kartą per savaitę; užtikrinti laipiojimo ir bėgimo vietas; vengti dulketų kraikų.

ISTORIJA

Egipto mau laikoma vienintele natūraliai dėmėta naminių kačių veisle: dėmės atsirado be kryžminimo su laukinėmis katėmis. Panašios katės vaizduojamos senovės Egipto freskose, o būdinga "nerimo raukšlė" ant kaktos primena skarabėjo formą. Veislė taip pat viena greičiausių - gali pasiekti apie 48 km/val.

SVEIKATA: KĄ TIKRINTI

Veislėje aprašytas piruvatinazės trūkumas, kuriam yra DNR testas, taip pat pasitaiko hipertrofinė kardiomiopatija ir astmos tipo kvėpavimo sutrikimai. Verta pasitikrinti tėvų DNR rezultatus ir kreiptis pastebėjus lėtinį kosulį.

Šaltinis: UC Davis VGL (PK deficiency); FIFe standartas; International Cat Care

NAMŲ GAUJOS VERDIKTAS

Egipto mau: didžiausia stiprybė - energija ir darbinis smalsumas. Geriausias atitikimas - aktyviems namams (Egipto mau). Realybės dalis: labai greita ir judri; rezervuota su svetimais. Baigiamoji pastaba (Egipto mau) - sutapus tempui, namuose atsiranda ne dekoracija, o savitas kambariokas su daug mažų gerų ritualų; dar viena praktiška detalė - jautri triukšmui ir permainingoms.

TRUMPAPLAUKĖS · JAV

Ociketė (Ocicat)

Ocicat

DYDIS

Vidutinė · 23-30 cm

JUDĖJIMAS

Aktyvi

GYVENIMO TRUKMĖ

12-18 m.

KAILIS

Trumpas, tankus, dėmėtas

VEISLĖS ESMĖ

Ociketė (Ocicat): pirmiausia vertinkite ritmą - sociali palydovė, žmogaus veiklą sekanti taip nuosekliai, lyg būtų paskirta projekto kuratore. Istorijos sakiny: Atrado laukinė, bet laukinio kraujo neturi - dėmės atsirado atsitiktinai. Stipriausias atitikimas - šeimai su vaikais (Ociketė (Ocicat)). Išankstinis susitarimas su realybe - sunkiai pakenčia vienatvę.

KASDIENYBĖ

Ociketė (Ocicat): diena turi turėti ir ramų stebėjimą, ir aktyvų pliūpsnį - laipiojimą, gaudymą ar trumpą mokymosi žaidimą. Kasdienybės detalės (Ociketė (Ocicat)) - reikia užsiėmimo ir laipiojimo vietų; taip pat balsinga, kai nori dėmesio. Balsas (Ociketė (Ocicat)) - saikingas, bet labai tikslus; poreikiai dažniau parodomi ritualais ir elgesiu negu nuolatiniu miaukimu. Vienatvė (Ociketė (Ocicat)) - ilgos tuščios valandos retai tinka, todėl verta planuoti daugiau žmogaus dėmesio arba tinkamą gyvūno kompaniją. Priežiūra (Ociketė (Ocicat)) - trumpą kailį šukuoti kartą per savaitę; dantis valyti reguliariai; užtikrinti laipiojimo vietas.

ISTORIJA

1964 m. veisėja Virginia Daly kryžmino abisinijos ir siamo kates, siekdama taškinio rašto; vienoje vadoje netikėtai gimė dėmėtas katinėlis Tonga. Iš jo ir prasidėjo veislė, vėliau papildyta amerikiečių trumpaplaukėmis. Nepaisant laukinės išvaizdos, ociketė neturi jokio laukinio kraujo - tai grynai naminių veislių derinys.

KATĖ

Ociketė (Ocicat)

Ocicat

PANAŠIOS VEISLĖS

- Egipto mau
- Abisinijos katė

SVEIKATA: KĄ TIKRINTI

Dėl abisinijos ir siamo kilmės veislėje aktuali progresuojanti tinklainės atrofija ir piruvatkinazės trūkumas - abiem yra DNR testai; taip pat pasitaiko hipertrofinė kardiomiopatija ir inkstų amiloidozė. Verta pasitikrinti tėvų DNR rezultatus ir širdies echoskopiją.

Šaltinis: UC Davis VGL (rdAc-PRA, PK deficiency); FIFE standartas

NAMŲ GAUJOS VERDIKTAS

Ociketė (Ocicat): rinktis verta dėl noro mokytis ir bendradarbiauti, o ne vien dėl išvaizdos. Palankiausias gyvenimo profilis (Ociketė (Ocicat)) - šeimai su vaikais. Sąžininga komplekto dalis: sunkiai pakenčia vienatvę; reikia užsiėmimo ir laipiojimo vietų. Baigiamoji pastaba (Ociketė (Ocicat)) - kai ribos gerbiamos, artumas ateina be spaudimo ir dėl to vertas dar daugiau; dar viena praktiška detalė - balsinga, kai nori dėmesio.

KATĖ

Singapūros katė

Singapura

PANAŠIOS VEISLĖS

- Bombėjaus katė
- Abisinijos katė

TRUMPAPLAUKĖS · SINGAPŪRAS

Singapūros katė

Singapura

DYDIS
Miniatiūrinė · 15-20 cm

JUDĖJIMAS
Judri

GYVENIMO TRUKMĖ
12-15 m.

KAILIS
Trumpas, ticked

VEISLĖS ESMĖ

Singapūros katė: paprasto antradienio portretas - pusiausvyrą tarp artumo ir savarankiškumo turinti katė, kuri į santykį ateina savo tempu. Kilmės istorijos esmė: Mažiausia pasaulio katė - sveria tiek, kiek kitos veislės kačiukas. Geras scenarijus - mažam butui. Rimčiausias klausimas - labai lengva - saugoti nuo traumų.

KASDIENYBĖ

Singapūros katė: diena turi turėti ir ramų stebėjimą, ir aktyvų pliūpsnį - laipiojimą, gaudymą ar trumpą mokymosi žaidimą. Kasdienybės detalės (Singapūros katė) - lipa aukštai; taip pat šla vėsiuose namuose. Balsas (Singapūros katė) - santūrus, todėl nuotaiką svarbiau skaityti iš kūno kalbos, atstumo ir mažų elgesio pokyčių. Vienatvė (Singapūros katė) - pabūti viena gali, jeigu vakare namai vėl tampa gyvi ir rutina išlieka nuspėjama. Priežiūra (Singapūros katė) - trumpą kailį šukuoti retai; dėl mažo kūno saugoti nuo netyčinių traumų ir šalčio.

ISTORIJA

Mažiausia pripažinta katės veislė pasaulyje: patelė sveria vos 2 kg. Singapūre vadintos "drainage cats" - kadaise gyveno uosto kanaluose, o 1975 m. parvežtos į JAV ir tapo oficialia veisle.

SVEIKATA: KĄ TIKRINTI

Veislėje aprašytas paveldimas piruvatkinazės trūkumas (PK deficiency), kuriam yra DNR testas. Verta pasidomėti veislyno tėvų testų rezultatais.

Šaltinis: TICA veislės standartas; paveldimų kačių ligų DNR testų sąrašai (PK deficiency)

NAMŲ GAUJOS VERDIKTAS

Singapūros katė: geras pasirinkimas tada, kai namuose iš tiesų vertinamas socialumas ir artumas. Geriausias scenarijus (Singapūros katė) - mažam butui. Išankstinės sąlygos: labai lengva - saugoti nuo traumų; lipa aukštai. Baigiamoji pastaba (Singapūros katė) - tada lieka daugiau žaidimo, smalsumo ir to gero jausmo, kad katė pati pasirinko būti šalia; dar viena praktiška detalė - šla vėsiuose namuose.

TRUMPAPLAUKĖS · KANADA / JAV

Tonkinezė

Tonkinese

DYDIS

Vidutinė · 20-25 cm

JUDĖJIMAS

Aktyvi

GYVENIMO TRUKMĖ

14-18 m.

KAILIS

Trumpas, satininis

VEISLĖS ESMĖ

Tonkinezė: smalsi akrobatė, savo planus pranešanti balsu ir dažnai tikrinanti, ar žmogus neatsilieka. Viena istorijos detalė verta atskiros eilutės: Tai burmos ir siamo kačių derinys - akių spalva gali būti akvamarininė. Sprendimo kryptis - šeimai su vaikais (Tonkinezė). Dalykas, kurį reikia realiai suplanuoti - sunkiai pakenčia vienatvę.

KASDIENYBĖ

Tonkinezė: namuose reikia vertikalios teritorijos, medžioklės žaidimų ir kasdienio veiksmo; vien graži palangė smalsumo neišvargins. Kasdienybės detalės (Tonkinezė) - balsinga ir reikalauja dėmesio; taip pat mėgsta lipti ant pečių ir sekti. Balsas (Tonkinezė) - tylos pažado nėra: ši katė bendrauja aktyviai ir žmogaus dienvartę linkusi komentuoti. Vienatvė (Tonkinezė) - ilgos tuščios valandos retai tinka, todėl verta planuoti daugiau žmogaus dėmesio arba tinkamą gyvūno kompaniją. Priežiūra (Tonkinezė) - trumpą kailį šukuoti retai; dantis valyti reguliariai; saugoti nuo skersvėjų - kailis plonas.

ISTORIJA

Tonkinezė sukurta XX a. viduryje kryžminant burmos ir siamo kates: norėta vidurio tarp dviejų kraštutinių - nei tokio ryškaus taškinio rašto, nei tokios sodrios vientisos spalvos. Iš to gimė ir savitas bruožas: dalis tonkinezių turi akvamarininės spalvos akis, kurių neturi nė viena iš tėvinių veislių.

KATĖ

Tonkinezė

Tonkinese

Energija	●●●●●●
Butui	●●●●●●
Priežiūra	●●●●●●
Balsas	●●●●●●
Vienatvė	●●●●●●

PANAŠIOS VEISLĖS

- Burmos katė
- Siamo katė

SVEIKATA: KĄ TIKRINTI

Dėl burmos ir siamo kilmės veislėje pasitaiko dantų ligos, amiloidozė ir hipertrofinė kardiomiopatija; iš burmos linijų gali būti paveldėta ir hipokalemija, kuriai yra DNR testas. Verta pasidomėti tėvų testais ir širdies echoskopija bei reguliariai prižiūrėti dantis.

Šaltinis: International Cat Care; Gandolfi et al. 2012 (WNK4 hipokalemija burmos linijose); FIFe standartas

NAMŲ GAUJOS VERDIKTAS

Tonkinezė: pažadas nėra tobulumas. Stiprybė - socialumas ir artumas; tinkamiausia kryptis - šeimai su vaikais (Tonkinezė). Realybės planas (Tonkinezė): sunkiai pakenčia vienatvę; balsinga ir reikalauja dėmesio. Baigiamoji pastaba (Tonkinezė) - priėmus jos ritmą, charakteris tampa namų spalva, o ne nuolatinio ginčo; dar viena praktiška detalė - mėgsta lipti ant pečių ir sekti.

TRUMPAPLAUKĖS · JAV

Toygeris

Toyger

DYDIS

Vidutinė · 23-30 cm

JUDĖJIMAS

Aktyvi

GYVENIMO TRUKMĖ

12-15 m.

KAILIS

Trumpas, tankus, dryžuotas

VEISLĖS ESMĖ

Toygeris: žmonių artumo ieškanti katė, norinti dalyvauti namų gyvenime, o ne jį stebėti iš tolo. Trumpa istorijos užuomina: Veislė kuriama tikslingai - kad naminė katė atrodytų kaip miniatiūrinis tigras. Geriausias atitikimas šiame gide - šeimai su vaikais (Toygeris). Svarbiausia įvertinti - populiacija maža - veislynų nedaug.

KASDIENYBĖ

Toygeris: diena turi turėti ir ramų stebėjimą, ir aktyvų pliūpsnį - laipiojimą, gaudymą ar trumpą mokymosi žaidimą. Kasdienybės detalės (Toygeris) - sunkiai pakenčia vienetę; taip pat reikia žaidimo ir laipiojimo vietų. Balsas (Toygeris) - saikingas, bet labai tikslus; poreikiai dažniau parodomi ritualais ir elgesiu negu nuolatinio miaukimu. Vienatvė (Toygeris) - ilgos tuščios valandos retai tinka, todėl verta planuoti daugiau žmogaus dėmesio arba tinkamą gyvūno kompaniją. Priežiūra (Toygeris) - trumpą kailį šukuoti kartą per savaitę; dantis valyti reguliariai; užtikrinti žaidimo ir laipiojimo vietas.

ISTORIJA

Toygerį XX a. paskutiniame dešimtmetyje pradėjo kurti Judy Sugden, siekdama vieno tikslo: kad naminė katė atrodytų kaip miniatiūrinis tigras - su vertikaliais, o ne klasikiniais dryžiais. Veislė remiasi bengalijos kačių linijomis, bet laukinio kraujo į ją neįvedama. Ji vis dar tobulinama, o populiacija maža.

KATĖ

Toygeris

Toyger

PANAŠIOS VEISLĖS

- Bengalijos katė
- Savanos katė

SVEIKATA: KĄ TIKRINTI

Veislė jauna ir nedidelės populiacijos, todėl paplitimo tyrimų beveik nėra ir procentų čia nurodyti negalima. Iš bengalijos linijų paveldėta hipertrofinės kardiomiopatijos rizika, todėl rekomenduojama tėvų širdies echoskopija; dėl mažos populiacijos verta pasidomėti poravimų giminingumu.

Šaltinis: TICA veislės standartas; International Cat Care (specifinių paplitimo tyrimų nėra)

NAMŲ GAUJOS VERDIKTAS

Toygeris: gali duoti labai daug, kai žmogus ieško noro mokytis ir bendradarbiauti. Dažniausias geras sutapimas (Toygeris) - šeimai su vaikais. Kaina ne vien eurai: populiacija maža - veislynų nedaug; sunkiai pakenčia vienetę. Baigiamoji pastaba (Toygeris) - sutapus tempui, namuose atsiranda ne dekoracija, o savitas kambarykas su daug mažų gerų ritualų; dar viena praktiška detalė - reikia žaidimo ir laipiojimo vietų.

SVARBU

Veislė parodo kryptį, ne garantiją

Konkretų gyvūną formuoja paveldimumas, veisėjas, ankstyva patirtis, sveikata, aplinka ir žmogaus elgesys. Šis gidas padeda užduoti geresnius klausimus, bet nepakeičia susitikimo su gyvūnu, atsakingu veisėju ir veterinaru.

Šaltinių principas

Sveikatos skiltyse naudojami veislių klubų, veterinarinės epidemiologijos tyrimų, FCI, TICA, FIFe ir kitų nurodytų organizacijų šaltiniai. Prie kiekvieno profilio palikta trumpa šaltinio nuoroda ir tikrinimo data.

Geriausias kitas žingsnis

Išsirink tris realistiškas kryptis, palygink jų poreikius, tada susitik su suaugusiais tos veislės gyvūnais. Gražus pasirinkimas prasideda akimis. Geras - nuo paprasto antradienio plano.